

2020. január XVI. évfolyam 1. szám

PEGAZUS

A LOVASOK L

720 Ft

AZ ARANYLÓ LEGENDÁJA

A MAGYAR LOVASSPORT SZÖVETSÉG KIADVÁNYA

BÁBOLNAI NEMZETI MÉNESBIRTOK

ÚJ FEDEZŐMÉN DIÓSPUSZTÁN

MOKARRIS

MORE THAN READY (USA) br. 1997 [B]	SOUTHERN HALO (USA) b. 1983	HALO (USA) blk. 1969 [BC]	HAIL TO REASON (USA) br. 1958 [C]	
		NORTHERN SEA (USA) b. 1974	COSMAH (USA)* b. 1953	
	WOODMANS GIRL (USA) b. 1990	WOODMAN (USA) ch. 1983 [IS]	NORTHERN DANCER (CAN) b. 1961 [BC]	
		BECKY BE GOOD (USA) b. 1981	SEA SAGA (USA) ch. 1968	
LIMONAR (IRE) b. 2008	STREET CRY (IRE) dkb/br. 1998 [C]	MR. PROSPECTOR (USA) b. 1970 [BC]	MR. PROSPECTOR (USA) b. 1970 [BC]	
		PLAYMATE (USA) ch. 1975	COUP DE FOLIE (USA)* b. 1982	
	TRYLKO (USA) ch. 2002	HELEN STREET (GB) b. 1982	NASKRA (USA) b. 1967	TROY (GB) b. 1976
		DIESIS (GB) ch. 1980	GOOD LANDING (USA) b. 1965	WATERWAY (FR) ch. 1976
	GOSSAMER (USA) b. 1991	SEATTLE SLEW (USA) br. 1974 [BC]	SHARPEN UP (GB) ch. 1969 [BC]	DOUBLY SURE (GB) b. 1971
		LISALEEN (USA) ch. 1982		

ELÉRHETŐSÉGEK

E-MAIL: diospuszta@babolnamentes.hu

HONLAP: www.babolnamentes.hu

TELEFON: 06 30/444-6891 - BALIKA ATTILA MÉNESVEZETŐ

Készöntő

LOVASÜNNEPRE KÉSZÜLÜNK

„A nemzetközi fogathajtósportban Magyarország mindig úttörő szerepet vállalt” – a Nemzetközi Lovas Szövetség (FEI) egykori nagytiszteletű elnöke, Fülöp herceg idézett szavait Magyarország számos nagy sikerrel kísért világverseny rendezésével, sportdiplomáciai szerepével, jobbitó szándékú javaslatainak sorával támasztja alá.

Ezt tettük 2010-ben is, amikor javasoltam a hét alkalom után abbahagyott négyesfogathajtó Európa-bajnokság folytatását. Szavaim egyetértésre találtak, azóta az FEI ismét rendezi a fogathajtás fejlődését meghatározó, hagyományos versenysorozatot.

Most rajtunk a sor, 2021-ben Magyarország – a Vadászati Világkiállítás társrendezvényeként – a Nemzeti Lovardában és a Kin-csem Parkban öt szakág, a díjjugratás, a díjlovaglás, a fogathajtás, a lovastorna és a para-díjlovaglás Európa-bajnokságát rendezi. A felkérés, a bizalom lovaskultúránknak, hagyományainknak, sportsikereinknek, messze híres vendégszeretűtünknek, versenyrendezőink sokszor bizonyított szakértelmének, országunknak szól.

Jubilálunk! 50 éve, hogy 1971-ben Budapesten megrendeztük az első fogat Eb-t, hatalmas magyar sikerrel. Abonyi Imre egyéni aranyat nyert, Fülöp Sándor és Papp József társaságában pedig csapatban is győztek.

Magyarország kezdte (1971), felelevenítette (2010), és írja tovább (2021) a fogathajtás történelmét.

Most újabb lehetőséget kaptunk. Bízunk benne, hogy fogatsportunk folytatja sikertörténetét, díjjugratóink, díjlovasaink pedig felzárkóznak a nemzetközi élmezőnyhöz.

Rendezvényünk iránytű lesz. Felmérjük, hol tart az európai és hol a hazai élmezőny. Tanulunk a világ élvonalában járó legjobb lovasoktól.

Mindezeknek az alapja, hogy soha nem tapasztalt kormánytámogatással, bizalommal építhetjük erőforrásainkat. Elkészítettük a stratégiai hatású Nemzeti Lovas Programot a lovasszakma, a társadalom, a politika akaratával és támogatásával. Minden esélyt megkaptunk, hogy a legjobbak közé tartozunk. Itt az alkalom, hogy az európai lovas esemény színvonalas megrendezésével, versenyessel, országunk jó hírének erősítésével viszonzzuk ezt a kitüntető figyelmet. Az öt szakág Európa-bajnokságán is igyekszünk bizonyítani, hogy a lovassport támogatása társadalmilag, gazdaságilag megtérülő befektetés.

Mi a siker, a kiváló teljesítmény záloga?

A közönségszervezéssel nem lehet gondunk, mert a lónak örök helye van a magyar ember lelkében. Szívesen hívjuk, várjuk a fiatalokat, akik példaképet választhatnak a legjobbak versenyein.

A szakmai sikernek van egy lényegre törő kulcsszava – az összefogás. Ezt kérem és remélem sportbarátaimtól.

Honi lovassportunk a múltban gyökerezik, és a jövőbe mutat. A fogalomnak számító magyar huszár, Csekonic József, Platthy József, Némethy Bertalan, Pettkó-Szandtner Tibor, Abonyi Imre és világhírű társaik jóvoltából lovassportunk ma kivételesen gazdag lovas kulturális örökséggel rendelkezik. Követjük azt az utat, amelyen a nagy elődök jártak. Összegyűjtjük, rendszerezzük, bemutatjuk és továbbadjuk hatalmas teljesítményüket, életük hagyatékát.

Ezekre alapozva vállalkozhattunk a lovasok csúcstalálkozójának rendezésére. Ez a kultúra kapcsolja össze a rendezéssel vállalt szerteágazó feladatainkat.

A szervezőmunka egy éve, szakértők bevonásával folyik, most beindultunk, magasabb fokozatba kapcsolunk. A lovassport nagyköveteit várjuk Budapestre.

Lovasünnepre készülünk!

Lázár Vilmos

A Magyar Lovassport Szövetség elnöke

CÍMLAPFOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

tartalom

DÍJUGRATÁS

Aranyló utánpótlás az arénában 6

DÍJLOVAGLÁS

Cél az olimpia 11

AKTUÁLIS

Három nap, két szám, egy műsor 14

PORTRÉ

Nem csak lóháton bizonyít – Beszélgetés Kiss Lizannával 18

FOGATHAJTÁS

Fogathírek 21

SZAKÁGAJÁNLÓ

Hogyan legyek lovastornász? 26

PORTRÉ

„Normálisan edzem a lovakat, mint a németek” – Habsburg Eilika .. 29

ÍGY TÖRTÉNT...

Történelmet írt az igáslóból lett ugróló 32

MEGEMLÉKEZÉS

Az utolsó igazi csődörös 33

TÁVLOVAGLÁS

2019 legjobb pillanatai 34

38 ..... Csaknem 90 új telivér az európai árverésekről

GALOPP

42 ..... Mikor, ki, hol, hogyan? – Kalandozások a military történetében

MILITARY

46 ..... A rendőrlóból lett olimpikon

DÍJLOVAGLÁS

49 ..... Tizennégyen mocorognak

DÍJUGRATÁS

50 ..... Cowboyok Magyarországon

BEMUTATJUK

52 ..... Endotoxémia lovaknál

LÓTARTÁS

54 ..... Segítenek megélni a pillanatot

RÁLÁTÁS

56 ..... Új év, új lehetőségek – Te mennyire vagy babonás?!

GYEREKEKNEK

58 ..... Életképek, december

ÉLETKÉPEK

62 ..... Eredmények, díjtételek

MAGYAR LOVASSPORT SZÖVETSÉG

26

29

38

46

ARANYLÓ UTÁNPÓTLÁS AZ ARÉNÁBAN

Tizenhárom évvel ezelőtt rendezték az első díjugrató világbajnokságot a Budapest Sportarénában. A kezdetek kezdetén mindannyian tűkön ülve vártuk, hogy eljőjön december eleje, a lovas világbajnokság, a lovassport ünnepe. Karácsony előtt itt találkozott a magyar lovasok apraja-nagyja. Mindenki boldog volt. A lovasok azért, mert parádés közönség előtt lovagolhattak, a közönség pedig minden alkalommal láthatott zseniális lovaglásokot, izgalmas show-műsorokkal fűszerezve. A világ egyik legelismertebb pályaépítője akkor úgy nyilatkozott, hogy két év múlva garantálja a telt házat, s amennyiben nem így lesz, ő fizeti ki az üres helyeket. A rendezvényt ezúttal ingyenesen látogathatták, de valószínűleg rosszul járt volna, ha minden üres hely után fizetnie kell. Sajnos. Ebben az évben a verseny hangulata halvány árnyéka volt önmagának, aminek viszont örülhetünk, hogy az élvonalban járó lovasaink és a magyar korosztályos válogatott tagjai minden várakozást felülmúlva versenyeztek. Ez bizonyítja, hogy a többéves szünet után érdemes volt visszahozni egy ilyen impozáns helyszínre, kiváló rendezés mellett a legnépszerűbb lovassportágat, reméljük, majd fiatal lovasaink is megtapasztalhatják a jövőben, milyen érzés egy hibátlan pálya után nyolcezer szurkoló hangját hallani.

A fedett pályás szezonban a nemzetközi megmérettetések otthona egy darabig a Nemzeti Lovarda volt, így a díjugratók hosszabb szünet után versenyezhettek ismét az arénában. A reggeli órákban kezdődtek az ugróversenyek, ahol naponta három kategória közül választhattak a versenyzők. A legkisebb kategória a 130, míg a legmagasabb a 145 centiméteres, Longines világbajnokság-pontokat adó nagydíj volt. Kilenc nemzet – Magyarország, Ausztria, Csehország, Fehéroroszország, Lengyelország, Németország, Norvégia, Románia, Szlovákia – 70 lovasa, 140 lóval állt starthoz azokon a pályákon, ahol a

lovak és a lovasok elé állított feladatokat Erdélyi Magdolna pályaépítő és csapata minden esetben a verseny rangjának megfelelően tervezte, és abszolút korrekt módon tálalta a mostani versenyre jelentősen megnagyobbított pályán.

A hétvége kiemelt versenye egyértelműen a nagydíj volt, ahol az előző napi minősítéseket követően negyven lovas állhatott starthoz, itt mindössze négyen kerültek az

■ 1. Peter Englbrecht és Ultimus, a Herendi Nagydíj győztese | 2. Oda Charlotte Lyngaer és Goanita | 3. Horváth Balázs, Laguilot Z | 4. Ifj. Lázár Zoltán, Lacrima di Felicità

összevetésbe, ahol a 13 számozott akadály között három kettesugrás is várta a versenyzőket. A győztesnek járó 7000 eurót az osztrák Peter Englbrecht zsebelhette be, aki az összevetést gyors hibátlannal tudta teljesíteni sárga heréltjével, Ultimuszal. A cseh Natalie Rouckováé lett a második hely, aki Getwayt lovagolta. Legjobb magyarként a harmadik helyen Faluhelyi Ádám zárt Filigra 2 nyergében. Az alap pályán verőhiba nélkül, egy hibaponttal ért körbe a kiskunhalasi Fazekas István és lova, Walter, továbbá még egy magyar lovagolhatott be az ünnepélyes eredményhirdetésre: ifj. Lázár Zoltán gyors négy hibapontos eredményével a nyolcadik helyen zárta a versenyt.

A korábbi fedett pályás versenyeken mutatott remek formáját Técsy Attila sikeresen megőrizte, a tőle megszokott győzni akarás ezen a versenyen is megmutatkozott. Ahol elindult, ott szinte garantált volt számára a díjszalag. A hazai lovasok közül ő szerepelt a legtöbb eredményhirdetésen. Técsy Attila mellett másik két magyar bajnok lovasunk is produkálta a tőle elvárható értékes helyezéseket. Többek között az ifj. Szabó Gábor –Timpex Bölcsész páros nyerte a silver tour középdöntőjét, míg Horváth Balázs újfent remekelt a Pataki Ménes lovaival.

Emile Hendrix, a holland válogatott egykori Európa-bajnoka is megtisztelte jelenlétével a versenyt, bár most csak tanítványai szálltak nyeregbe, akik sikert sikerre halmoztak. Hendrix tanítványa, a norvég Oda Charlotte Lyngvaer nyerte az első versenyszámot, majd a silver tour döntőjét értékes helyezései mellett. Az egykoron korosztályos Európa-bajnok Ales Opatrny szerepelt a legjobb eredményekkel a külföldi lovasok közül.

Jármly Vincében és Buza Patrik Zoltánban az a közös, hogy mindketten nyertek korosztályos magyar bajnokságot, illetve szemtelenül sikeresek. Vince három lovat lovagolt a hétvégén, Cessnával pénteken megnyerte a bronze tourt, majd Quirosa nevű lovával második lett a gold tourban, másnap pedig mindkét ló hatodik a maga kategóriájában. Vasárnap saját tenyésztésű lovával kilencedik helyen végzett a nagydíjban. Buza Patrik Zoltán is sorra termelte a helyezéseket. Nyerte a bronze

FOTÓ: SOMGYVÁRI ANETT

tourt, emellett további négy helyezést tudhatott magáénak. Ifjúsági magyar bajnokunk, Alasztics Aliz is remekelt, válogatott társával, Dömse Tamással egyetemben.

A rutinos ifjúsági és fiatal lovasainktól megszokott, hogy mindig a mezőny elején szerepelnek, azonban a hétvége meglepetésére vasárnap reggelig kellett várni. A 130 centiméteres vadászugratás győztese az egész verseny legfiatalabb versenyzője, a mindössze 12 éves ifj. Szuhai Gyula, és lova, a rutinos Chacco Boy lett.

Vele beszélgettünk a remek eredmény apropóján.

Chacco Boyt megvettétek a Törő családtól, néhány hónapja már te versenyzel vele. Miért esett rá a választás? Milyen vele dolgozni, mennyire sikerült összeszoknotok?

Habár közismerten aktív versenyzők, sportolók vagyunk, emellett több évtizede üzemeltetünk egy nagy létszámú kereskedőistállót is, vagyis nagyon sok lovat vásárolunk és értékesítünk. Chacco Boyt is felajánlották nekünk, és mivel kiváló ló, édesapám úgy látta, hogy az elkövetkezendő versenyeimre megfelelő lesz, ezért megvásárolta. Azt hiszem, nagyon gyorsan összeszoktunk. Én általában 5-6 különböző lovat lovalok délutánonként iskola után, így az összeszokás nem okozott nehézséget.

Nagy meglepetés volt, hogy vasárnap a vadász versenyszámban a nemzetközi felnőtt mezőnyben sikerült győznöd. Minek köszönhető ez, milyen esélyekkel indultál?

Fantasztikus élmény volt nekem, mivel először lovaloltam a Papp László Sportaréna-ban, már önmagában az is óriási dolog volt, hogy 12 évesen felnőtt nemzetközi mezőnyben indulhatok. Igaz, az előző hetekben is felnőttek között versenyeztem, és azokat is sikerült eredményesen teljesíteni, illetve megnyerni. Titkon reméltem, hogy az Arénában is helyt tudok állni, de versenyszámot nyerni csodálatos érzés volt. Mikor a magyar himnusz szólt, bevallom, egy kicsit el is érzékenyültem.

Hogyan értékeled a hétvégén látott lovaglásaidat?

Mivel ez egészen más közeg térben és megvilágításban, valamint nézőközönség-

■ 1. Faluhelyi Ádám, Filigra 2 | 2. Ales Opatrny, Gucci | 3. Ifj. Szabó Gábor, Timpex Bölcsész | 4. Ifj. Szuhai Gyula, Chacco Boy | 5. Peter Englbrecht Ultimusszal az ünnepélyes eredményhirdetésen | 6. Jármay Vince, Cessna | 7. Técsy Attila, Lucas

ben, ezért ezt meg kellett szokni nekem is és a lovamnak is. Azt hiszem, a harmadik napra sikerült teljesen.

Felvételt nyertél a Talent Programba, mit vársz tőle, véleményed szerint mit kaphatsz ettől a képzéstől?

Először is nagyon örülök, hogy bekerülhettem. Minden, lovaglással kapcsolatos tanulási lehetőséget szeretnék megragadni. Egyébként meg úgy gondolom, hogy „egy John Ledinghamtól” van mit tanulni.

Milyen lovakat lovalogsz most, és melyikkel mi a terved? Jövőre még a gyermek korosztályban versenyezhetesz nemzetközi szinten, milyen elképzeléseid vannak?

Chacco Boyon kívül lovalogolom még Le Royalt, akivel 2019-ben sikeresen teljesítettem a Nemzetek Díja sorozat versenyeit, amelyeken a magyar válogatottal vettem részt. Ezzel a lóval Somorján dupla hibátlant lovaloltam a csapatversenyben és a nagydíjban is.

Kiváló képességű fiatal lovam Lawisangos, amely anyai testvére Chacco Boynak. A szövetségi kapitány ezzel a lóval indított a lamprechtshauseni válogatóversenyen, ahol a dobogó legfelső fokára sikerült felállni.

Az Európa-bajnokságon Casino Goldot lovaloltam, de az Eb után édesapám javaslatára ő az öcsémrel, Rodrigóval versenyzek már.

■ 1. Fazekas István, Walter | 2. Ifj. Szuha Gyula Chacco Boyjal az eredményhirdetésen | 3. Peter Englbrecht, Ultimus | 4. Alasztics Aliz, Chablis

Még két évem van a gyermek korosztályban. Természetesen szeretnék minél eredményesebben versenyezni. Először márciusban kezdünk a fedeles bajnokságokkal, majd ezt követően a válogatottal szeretnék részt venni és eredményesen teljesíteni minden Nemzetek Díja versenyen. A cél az Európa-bajnokság és a magyar bajnokság.

Édesapád is versenyző, sokszor együtt is indultok, és ha jól tudom, ő az edződ is. Kik segítettek még?

Mindenképp az édesapám az első, ő tanított és edzett, tőle tanultam szinte mindent. Még ő is aktív sportoló és nem mindig tud mellettem lenni, ezért meg kell említenem Nagy Andrászt és Füzér Gábort is. De nem felejtetem el a nagypapámat sem, aki édesapám mellett a legtöbbet segít.

12 éves vagy, hogyan tudod összeegyeztetni a tanulást az élsporttal? Hol szeretnél továbbtanulni? Mik a távolabbi céljaid a magánéletben?

Mivel a versenyek miatt nagyon sok a hiányzásom, ezért úgy döntöttünk, hogy magántanulói státuszban folytatom az iskolát. Édesapám nyomdokaiba szeretnék lépni, szeretnék sikeres sportoló és üzletember lenni.

A lovaglás mellett mennyi szabadidőd van, és azt mivel töltöd legszívesebben?

Nagyon kevés a szabadidőm, de általában azt is sportolással töltöm, bokszedzésre járok. Illetve a lovak körül is mindig van teendő, mert a lovakat és a szerszámokat rendben kell tartani.

Mit mondanál azoknak a fiúknak, akik hezitálnak, hogy a lovaglást válasszák-e sportjuknak, mert túl lányosnak tartják?

Szerintem nem lányos sport, sőt kemény és megterhelő. Le a kalappal azok előtt a lányok előtt, akik ebben a sportban helytállnak.

**Szladek Péter,
Somogyvári Anett**

Lezárult a Díjlovagló Szakbizottság négyéves ciklusa, és van miről beszámolnunk, ami viszont talán még ennél is fontosabb: vannak ígéretes szakmai terveink a következő négyéves ciklusra is. A legnagyobb figyelmet alighanem az olimpiai felkészítő programunkkal vontuk magunkra, amelyhez állami támogatást is kaptunk.

A szakbizottság – elnöke Kertész Viktor, tagjai Dallos Zsófia, Fonyódi Ildikó, Kerekes Ágnes, Kiss Bianka és Szokola Csaba – az elmúlt négy év alatt sokat dolgozott a médiamegjelenésen. Modern és rendszeresen frissített honlapunk van, köszönhetően elnökünknek, Kertész Viktornak és cégének. Létrehoztunk egy Facebook-oldalt, amelyen mindig naprakész információt találunk az érdeklődők. A nagyobb versenyekről élő közvetítést szerveztünk, ami a versenyzők örömeire szolgált és segítette a sportág népszerűsítését. A jövőben tervezünk további csatornákat keresni, ahol a magyar díjlovaglást népszerűsíteni tudjuk.

Az utánpótlás biztosítását először a Póni Klub támogatásával próbáltuk elősegíteni, majd az országos bajnokság utánpótlás kategóriája nyújtott lehetőséget az újonnan csatlakozó fiataloknak, hogy kedvet kapjanak a magasabb kategóriák felé vezető úton való elinduláshoz.

Vezetőszáras versenyeket szerveztünk, a sorozat döntője az országos bajnokságon volt. A barátságos hangulat és értékelés, valamint a szponzorok által biztosított díjak hozzájárultak, hogy az egészen fiatal gyerekek is kedvet kapjanak a díjlovagláshoz.

A haladóbb, de nem profi versenyzőknek a Talentum Kupa átalakításából létrehoz-

tuk a Championátust, melyen hat szinten tudják megmérettezni magukat a lovasok, külön teret biztosítva a felnőtt és ifjúsági versenyzőknek. A szakbizottság fontosnak tartja, hogy azon lovasok is megfelelő körülmények között versenyezhessenek és legyenek értékelve, illetve jutalmazva, akiknek jelenleg az országos bajnokság nem kínál alternatívát az induláshoz.

A lovak utánpótlását segítve a fiatal lovak bajnoksága a magyar bajnokság része lett és a 2019-es évtől a 4, 5 és 6 évesek mellett már a 7 éves lovak is teret kaptak. A 2018-as évben egy támogatási rendszer is segítette az utánpótlást, az újonnan érkező lovasok és edzőik között 5 millió

forintot tudunk szétosztani Kertész Viktor felajánlásának köszönhetően.

Az igazolt versenyzők száma a négyéves munkánk alatt 245-ről 335-re nőtt. A következő ciklusban szeretnénk megismételni ezt a 37 százalékos növekedést, melynek érdekében az eddigi változtatásokon felül még több lehetőséget kívánunk nyújtani a

saját négyesége is, melyek a jövőben megfelelő keretek között ugyancsak segíthetik a versenyrendezők munkáját.

Az elmúlt négy évben sokat dolgoztunk a megfelelő források előteremtésén. Az eddig nem látott mértékű szponzoráció szerzése nagyban elősegítette a színvonalas bajnokságok megrendezését. Köszönhe-

teni a jövőben a szakágat. Az alapítvány nagyban megkönnyíthetné a források előteremtését, hiszen jó társadalmi elfogadottsággal rendelkezik. A kialakult jó kapcsolatoknak köszönhetően már több cég és magánszemély is jelezte támogatási szándékát, aminek köszönhetően a jövőben is lehetőségünk lesz a színvonalas bajnokságok megrendezéséhez és tudjuk segíteni a lovasok, versenyhelyszínek munkáját.

Az elmúlt négy évben a szövetségi kapitány Dallos Zsófia lett. Munkájára jellemző az objektív, kizárólag a versenyeredményekből kiinduló válogatási rendszer. A korosztályos lovasok jó teljesítményét mutatja, hogy a minden évben emelkedő hátszázalék ellenére egyre nő a válogatott lovasok száma és minden évben lovagol versenyzőnk az Európa-bajnokság döntőjében.

A jövőben is fontosnak tartjuk, hogy a versenyzők az eredményeik alapján kerülhessenek válogatotti pozícióba, továbbá szeretnénk, ha a lovasok között az összetartás és a jó hangulat lenne uralkodó. Ennek érdekében a jövőben több csapatépítésre alkalmas programot fogunk kínálni.

Az idei évben állami forrás segítségével létrejött az olimpiai program, ami a támogatást nyújtó Innovációs és Technológiai Minisztérium előírása alapján kizárólag azon lovasok támogatására fordítható, akik potenciális résztvevői lehetnek a 2021-es Európa-bajnokságnak és a 2024-es olimpiai játékoknak. Ennek tükrében azon versenyzők részesülhetnek támogatásban, akik nagydíj vagy ahhoz közeli szinten indultak a 2019-es szezonban. A szakszövetség a program mentorának a nemzetközileg elismert holland szakembert, Johan Rockxot kérte fel. A programba a versenyeredmények tükrében bárki bekerülhet, illetve ki is kerülhet belőle. A támogatás az edzői segítségen kívül kiterjedhet a felkészüléshez kapcsolódó költségek térítésére. A szakszövetség javaslata alapján jövő évtől egy sportmenedzser is erősítheti a program csapatát, aki nagy előrelépést hozhat lovasaink nemzetközi elismertségének segítésében, illetve a szervezési és további forrás előteremtése érdekében végzett munkában.

Az olimpiai felkészítő program keretében az általa készített terv első állomásaként

díjlovaglással ismerkedőknek, hogy kipróbálják magukat.

Az osztrák rendszert alapul véve átlátható bíróképzést vezetünk be, melynek következményeképp új bírót tudunk a szakág szolgálatába állítani. A meglévő bírók képzésének támogatásával igyekeztünk a színvonalat növelni. A szakszövetség öröme megalakult a Bírói Bizottság is, megkönnyítve ezzel a kommunikációt és a konstruktív együttműködést.

A szakszövetség a következő ciklusban is fontosnak tartja, hogy a bírókkal a konstruktív kapcsolatot fenntartsa, és lehetőségeihez képest támogassa a képzésüket.

A versenyrendezőket az elérhető támogatásokon felül a médiafelületeink kihasználásával is segítettük. Eddig nem tapasztalható mértékben nőtt az elérhető versenyirodák száma is, 2017 és 2019 között 21 új jelentkező kapott képesítést a szakszövetség által szervezett tanfolyamon.

A szakszövetség megfelelő gazdálkodásának eredményeképp lett a szakágnak két

„Johan már négy éve a Talent Program edzőjeként látogat Magyarországra, és a korosztályos lovasoknál is hathatós segítséget nyújtott. Tapasztalata és tudása megkérdőjelezhetetlen”

tően támogatóinknak, minden évben egy-egy ruhát tudunk biztosítani az Európa-bajnokságok indulóinak, illetve a nevezési díjuk kifizetésével a lovasokra és családjukra háruló anyagi terhet tudtuk csökkenteni.

A szakszövetség elnöke, Kertész Viktor egy alapítvány létrehozásával is szeretné segí-

FOTÓ: KOMÁTHY GYÖRGY

Johan Rockx december közepén már meg is tartotta az első edzőtábort az általa kiválasztott felnőtt nagydíjas versenyzők, valamint U25 korosztályú lovasok részére (a fotók az edzőtáborban készültek). A szakbizottság elképzelése, hogy egy tapasztalt, sokat látott szakember rendszeres edzőtáborok keretében kísérje figyelem-

mel lovasainkat. Johan már négy éve a magyarországi Talent Program edzőjeként látogat hazánkba, és a korosztályos lovasoknál is hathatós segítséget nyújtott. Tapasztalata és tudása megkérdőjelezhetetlen, mi sem jelzi ezt jobban, mint hogy ő vezette a holland válogatottnak a riói olimpiára. Lovasaink tudásának bővítése mellett Johan se-

gíteni fogja a szövetségi kapitányt a párosok menedzselésében is. Az edzőtábor helyszínéül a máriakálnoki Dressurzentrum szolgált, ahol a lovasok minden igényét kielégítő környezetben, nyugodt körülmények között tudtak két napig az edzésekre koncentrálni. Nem titok, hogy az edzőtáborok célja a szakmai fejlesztésen túl a csapatépítés, a lovasok közti csapatszellem kialakítása is. Az első közös edzőtáborban tíz lovas vett részt tizenkét lóval, ebből hárman képviselték az U25 korosztályt. Egyelőre a következő edzőtáborokban mindenki részt vehet, ameddig nincs jelentős létszámbeli növekedés a nagydíjban versenyző lovasok között. A későbbiekben a versenyszezon kezdetével a lovasokat versenyteljesítményük alapján két kategóriába soroljuk. A program várja és befogadja az új lovasokat, hogy minél nagyobb rálátásunk legyen arra, miből építhetjük. Jó volt látni azt a profizmust, amit Johan az edzések alkalmával tanúsított. Egy pár mozdulatból már rögtön felfedte a lovak gyenge pontjait, és következetes, szakszerű tanácsaival rengeteget tudott finomítani a párosokon. Az elkövetkezőekben megtekintik külföldön tartózkodó magyar lovasainkat, kidolgoz egy jövő évre szóló menedzselési tervet, és a jövő évben hat alkalommal érkezik hazánkba, hogy további edzőtáborokat tartson. Bízunk benne, hogy jelenléte felpezsdíti az itthoni lovaséletet, és edzéseiből profitálva felnőtt lovasaink sikeresen tudják teljesíteni az előírányzott célokat!

Díjlovagló Szakbizottság

**HOBBITÓL A
VERSENYFELSZERELÉSIG.**

**VÁSÁROLJON LEGKEDVEZŐBB
ÁRON AZ IMPORTÓRTÓL.**

Az általunk forgalmazott termékek.

f Csatlakozz hozzánk a Facebookon!

**DERBY LÓSPORTÁRU
KIS- ÉS NAGYKER. KFT.**

**1023 BUDAPEST, MARGIT U. 23.
TEL./FAX: 326-0951, 326-0946**

**info@derbylovas.hu
www.derbylovas.hu**

HÁROM NAP, KÉT SZÁM, EGY MŰSOR

FOTÓ: SOMGYÁRI ANETT

Fantasztikus show-műsorban és idegtépő izgalmakban volt részük azoknak, akik november–december fordulóján meglátogatták a Papp László Budapest Sportarénát, akár a lovak régi szerelmeseiként érkeztek, akár érdeklődőként kerestek családi programot a hétvégére. A műsor sűrű volt, nem mondhatni, hogy lett volna idő unatkozásra: láthattunk egy díjugratóversenyt, egy fogathajtó világbajnok-fordulót, és egy show-műsort, a világpremierként meghirdetett Az arany ló legendáját.

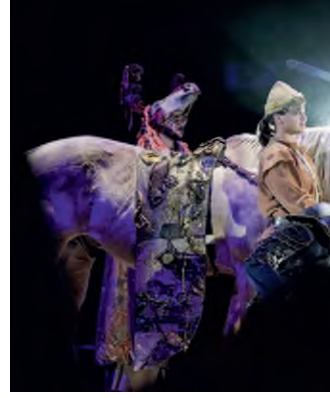
De ne vágtazzunk mindjárt a közepébe! A három nap során napközben a lovassportok Forma 1-ének számító fogathajtó világbajnok budapesti állomásának futamait rendezték meg, ahol a legjobb fogathajtók méretették meg egymással. A tíz állomásból álló versenysorozat ötödik fordulója volt a hazai, ahol a svájci Jérôme Voutaz, a 2017-es világbajnok ezüstérmese, továbbá a holland apa-fia páros, a négyszeres világbajnok IJsbrand Chardon és fia, Bram Chardon, illetve a többszörös magyar bajnok Dobrovitz József versenyeznek egymás ellen, a magyar szurkolóknak sem lehetett tehát hiányérzetük.

Magyarországon először 2007-ben szerveztek az Arénában egyfajta „próbaversenyt”, és minekután az sikeresnek bizonyult, Budapest bekerült az FEI fogathajtó világbajnokságának versenynaptárába. A Magyar Lovassport Szövetség elnöke, Lázár Vilmos ezt gyűjtőpontnak nevezte a hazai lovasélet történetében. „A sikeresen rendezett európai rangú rendezvényünk új lendületet hozott a lovaságzatba. A kreativitás és a közös gondolkodás felhívta a figyelmet a lovassport színvonalára, amely érdemes a támogatásra. Mindez új szemléletet indított el, a nemzetközi színvonal

elérésének igényével. Ezért a világbajnok programját úgy állítottuk össze, hogy ne csak a lovasok és szakemberek érezzék jól magukat, hanem a sportélet mellett a könnyed kikapcsolódásra érkezők számára is szórakoztató legyen” – fejtette ki Lázár Vilmos.

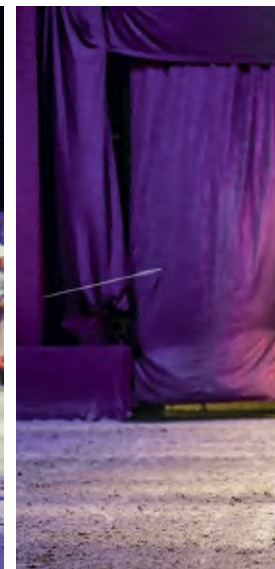
Nem mehetünk el azonban a rendezvény sportrészének másik eseménye felett, ugyanis több év kihagyás után a díjugrató világbajnok-sorozat fordulója is megrendezésre került a sportarénában. Kilenc versenyszámban mérték össze tudásukat a díjugratók, többek között az osztrák Gerfried Puck, a korábban ukrán, most német színeken lovalgó Björn Nagel és Csehország legjobbjá, Ales Opartny. A nagydíjon négyen teljesítették a 145 centiméteres akadályokkal teli pályát hibátlanul. Közülük végül az osztrák Peter Englbrecht állt a dobogó első fokára, míg a legjobb magyar Faluhelyi Ádám lett a harmadik helyezéssel. (A díjugratóversenyről a 6–10. oldalon írunk részletesen.) A vasárnapi fogathajtódöntőt kitérítetett figyelemmel kísérték a szakmaibeli és az érdeklődők egyaránt, különös tekintettel arra, hogy Dobrovitz József által magyar vonatkozása is lett, szólt tehát a „Papp Lászlóban” a hazai buzdítás. Szorosnak

KIT ENGED AZ ARANY LÓ A HÁTÁRA?

Az arany ló legendája egy népvándorlás kori történetet mesél el, melyben egy családi viszály és az apa-fia kapcsolat viszontagságos formáját láttató helyzetet mutatnak be drámai körítésben. Az elbeszélés szerint Rajan vezér búcsúzni készül a trónról, helyét pedig a három fia közül csak egy kaphatja meg. Próbátételek elé állítja fiait, azonban a legidősebb sikertelen próbálkozásai után hátat fordít családjának, és az arany lóval együtt elhagyja a törzset. Az érzelmi szálak magukkal ragadják a nézőt, eközben előtérbe kerül a testvéri megbocsátás, midőn az édesapa a legkisebb fiát választja trónörökösnek. A történet egyetlen fennálló kérdése, hogy az arany ló, Rajan vezér lova vajon elfogadja-e az új trónörökösöt, és az felülhet-e a hátára.

bizonyult a futam, ám végül a 13-szoros holland világbajnok, Ijsbrand Chardon nyerte a vasárnapi versenyt, mögötte fia, Bram Chardon végzett, Dobrovitz József pedig a harmadik helyen zárt. *(Részletes beszámoló a fogathajtás rovatban, a 21–22. oldalon olvasható.)*

A kettős holland siker után a lovasshow folytatódott, ugyanis egy világpremierrel készültek a rendezők, amelyben Az arany ló legendáját dolgozták fel és tüzték színpadra lovasok és lovas kaszkadőrök közreműködésével. A műsorban fellépett a világhírű Oszét Dzsigit Show – a Vihar lovasai, a főszerepben pedig Kassai Lajos lovasíjász került rivaldafénybe. Emellett több mint száz szereplő, hetven ló és lovasíjász is szerepet kapott az előadásban, a Kurultaj harcosai, a Nemzeti Lovas Díszegység tagjai, továbbá Tóth Szilárd vezetésével a Győri Ördöglovasok, valamint a színészlegenda Mécs Károly is a műsor részesei lehettek.

Ebben a lovasszínházi előadásban a keleti lovaskultúra évezredek értékei és lovas szokásaink vegyültek a 21. század show-elemeivel. Csatajelenetek, vágózó lovak, hasító sólymok, tűzeső és nyílzápor is megjelent a műsorban, meglevenítve az arany ló legendáját.

Három nap, három műsor. Lovassport és egy világpremier, amely ámulatba ejtette a nézőközönséget, felejthetetlen élményt adva a lovaságazat szakmabelijeinek és a műkedvelő civil látogatóknak egyaránt.

„Sikerült létrehozunk Magyarországon legnagyobb fedeles lovaspályáját” – mesélte büszkén Ladányi Kovács Zoltán, a rendezvény főszervezője. „Mindössze néhány nap alatt 700 tonna homokot helyeztünk el 4000 négyzetméteren, ahol a lovas előadások, mint egy élő Feszty-körkép jelennek meg a színpadon.” A szervező hozzátette, hogy sikerült megtölteniük az aréna nézőterét, ami komoly marketingmunka eredménye, így közel tízezer fő látogatta meg a két nap alatt a rendezvényt. „Az volt a célunk, hogy azokkal is megismertessük a lovassportot, akik amúgy nem mennének el egy lovasversenyre. Úgy látom, ez minden tekintetben sikerült” – mondta.

Varga Tibor

NEM CSAK LÓHÁTÓN BIZONYYÍT

Beszélgetés Kiss Lizannával

A szakemberek bíznak benne, hogy sikeres sportkarrier áll a tizennégy esztendőes mórakalmi díjugrató, Kiss Lizanna előtt. Annál is inkább, mivel a korosztályos magyar válogatott lovas 2018-hoz hasonlóan 2019-ben is a dobogó legfelső fokára állhatott az országos díjugratóbajnokság gyermek kategóriájában, a Nemzeti Lovardában. Lizanna ugyanakkor nem csak lóháton eredményes: ez év nyarán kiváló sportolói és tanulmányi eredményei elismerésül miniszteri oklevelet vehetett át.

Úgy tudom, már egészen kicsiként, hároméves korodban lovon ültél, így adódik a kérdés: nem éreztél félelmet e gyerekszemmel hatalmas állatok közelében?

Amióta az eszemet tudom, rajongással tekintek a lovakra, így nem félelmet, hanem sokkal inkább szeretetet és bizalmat éreztem a közelségükben már a kezdetekkor is. Noha a családom korábban is foglalkozott lovak tartásával, azokat főleg mezőgazdasági célra használták, fogathajtó unokatestvéremnek hála azonban megismerkedhettem ennek a sportoldalával. Nála ültem először lóra, s ekkor végleg „megpecsételődött” a sorsom.

Alig telt el egy esztendő, és megkaptad az első saját lovadat. Milyen volt a kapcsolatod vele?

Nagyon szép emlékeim fűződnek Cukorkához, az első pónimhoz: rajta tanultam meg magabiztosan ülni a nyeregben, illetve rengeteget játszottam is vele; ő tipikusan az a ló, aki minden gyerek álma. Sajnos már nincs nálunk, de természetesen jó helyre, egy ismerőshöz került, ahol egy kisfiúnak okoz sok örömet.

A játékból csakhamar verseny kerekedett. Mikor és hogyan döntötted el, hogy komolyabb vizekre „lovagolsz”?

Valószínűleg a jellememből adódik, hogy szinte már az első pillanattól kezdve tudtam, hogy versenyezni szeretnék. Kezdetben – még edzői háttér nélkül – főképp terepen lovagoltam, illetve egy, a környékünkön lévő lovastanyára jártam gyakorolni. Idővel úgy éreztem, komolyabb szinten szeretném űzni a sportot, így elkezdtem részt venni versenyeken is: ezek helyszíne egy szegedi lovarda volt, ahol a Gyeposz által szervezett megmérettetéseken indultam el. Ekkoriban vásároltunk két pónit, melyekkel ügyességi és díjlovaglás számokban próbálhattam ki magamat.

Biztosan emlékszel az első fontosabb versenyedre és sikeredre. Melyik volt ez, illetve mely eddigi megmérettetéseid azok, amik a legkedvesebbek számodra?

Az első komolyabb versenyem Balástyán volt, ahol díjlovaglás kategóriában indultam, s végül aranyérmes lettem. Nagy boldogságot, és persze hatalmas lökést adott

ez számomra. Nem kevésbé vagyok büszke a díjugratásban elért első jelentősebb eredményemre sem: Diósgyőrben, a чемпионátus döntőjében a harmadik helyet sikerült megszereznem. E szakág országos bajnokságában, gyermek kategóriában 2018-ban, illetve 2019-ben is győzni tudtam. Arra, hogy duplázni tudok majd, őszintén szólva nem számítottam, ahogy arra sem, hogy csapa-

még véletlenül sem gondolok arra, hogy valami nem sikerül és elbukok. A sikereiben fontos szerepe van a családomnak is, hisz mindig mellettem állnak és mindenben támogatnak, csakúgy, mint a remek edzőm, Füzér Gábor. Ő az, aki mindig tudja, mit kell mondania, s aki a legmesszebbre lépő módon tud felkészíteni szellemileg és fizikálisan is a versenyekre. Persze mindezek mit sem érnének anélkül, ha nem lenne köztem és a lovaik között szoros kötelék: egy olyan kölcsönös bizalom, ami például azt is eredményezi, hogy a ló hajlandó segíteni, ha hibát véték verseny közben.

Milyen gyakran ülsz lóra?

A hét majd’ minden napján lóra ülök; a kivétel a vasárnap, amikor pihennek. Ha azonban versenyre készülök, akkor aznap is lovagolok. Nagy könnyebbséget jelent, hogy a családom rendelkezik saját lovardával, így az edzőm „háznál” tudja végezni a felkészítésemet. Jelenleg öt lóval versenyzek, de a tanulás mellett egyszerre csak hárommal van időm foglalkozni, kettőt rendszerint mások lovagolnak. Gina Rosina ugyanakkor például olyan ló, akivel mindennap én foglalkozom, hisz mondhatni egyéni törődést igényel, cserébe viszont mindent megtesz értem. A lovak ápolásából természetesen mindig kiveszem a részemet, hiszen e nélkül nem lehet jó kapcsolatot kialakítani velük.

„Különös érzés, de nagyon szeretem, hogy kedves ismerősök ellen versenyezhetek, máskor pedig egy csapatot alkothatok velük”

tommal a lamprechtshauseni Nemzetek Díján végül a dobogó legfelső fokára állhatok majd. Hatalmas álmok beteljesülését jelentették számomra ezek az eredmények.

Sok ifjú lovas vágyik hasonló eredményekre, ugyanakkor csak nagyon keveseknek adatnak meg ehhez hasonló sikerek. Mi áll a te eredményességed hátterében?

Úgy gondolom, ezt több összetevő együttesen határozza meg. Ami a legfontosabb, hogy mindent bele kell adni: ha felmegyek egy versenypályára, arra törekszem, hogy megnyerjem az adott versenyszámot, s

Ha nem tudnám, hogy nyáron „Magyarország jó tanulója, jó sportolója” miniszteri oklevelet vettél át, biztosan megkérdezném, hogy nem megy-e a rengeteg lovaglás a tanulás rovására. Ellenben az érdekel, hogy tudsz utóbbi területen nemcsak jól, de kiválóan teljesíteni.

Három éve, hogy megkaptam a magántanulói státuszt, ami elengedhetetlen ahhoz, hogy bármikor edzeni tudjak, ugyanakkor ha tehetem, bejárok az iskolába. Jelenleg nyolcadikos vagyok, így most lesz esedékes a felvételem a gimnáziumba. Kedvence-

im a természettudományi tantárgyak, de nagyon szeretem az angol nyelvet is – most van időm foglalkozni velük, hiszen a téli hónapok számomra holtidőnek számítanak a versenyzés tekintetében. A szüleimmel volt egy megállapodásunk, ami szerint a lovaglás nem mehet a tanulás rovására, így fontos, hogy az iskolában is jól teljesítsek.

Az idő jelentős részét nem az iskolában, hanem a lovastársaiddal töltöd. Milyen a közeg például egy-egy verseny közben?

A lovastársadalom olyan, mint egy nagy család, és mivel az időm nagy részét ebben a közegben töltöm, a legjobb barátaim is innen kerültek ki. A versenyeken összeszokott társaság gyűlik össze, ezért mindig van alkalmunk ilyenkor összeülni kicsit beszélgetni. Különös érzés, de nagyon szeretem, hogy kedves ismerősök ellen versenyezhetek, máskor pedig egy csapatot alkothatok velük. Hatalmas élmény volt például, amikor Ausztriában, az említett Nemzetek Díján a barátaimmal együtt állhattam a dobogó tetején.

Mivel töltöd az idődet azon ritka alkalmakkor, amikor épp nem lóháton vagy?

Ilyenkor általában pihenek, vagy a családdal szervezünk közös programokat,

illetve nem ritka az sem, hogy segíték itthon a kertészetben, így beletanulhatok a szakmába. A szüleim ugyanis tölteni való paprikát és paradicsomot termelnek, csomagolnak, illetve szállítanak be különböző áruházláncoknak. Most, a téli időszakban ültetjük újra a növényeket – szívesen segíték ebben, ahogy például a csomagolási munkákban, vagy éppen a kamion parkolásában is.

Gondolom, most jut idő arra, hogy kitűzd magad elé a főbb célokat a jövő évi versenyszezonra.

A jövő évi versenynaptárt még nem állítottuk össze édesapámmal és az edzőmmel,

de az biztos, hogy 2020-ban korosztályt váltok, így már nem a gyerekek, hanem az ifik között versenyzek majd. A cél, hogy bekerüljek a válogatottba. Igyekeztem gyakorolni már eddig is a magasabb, 1,4 méteres pályákon, de még idő kell ahhoz, hogy kellően magabiztosnak érezhessem magam rajtuk. Ez a kategória egyfajta szűrőnek számít: nehezebb, technikásabb pályán kell érvényesülni, s ez csak azoknak sikerülhet, akik folyamatos lovaglással tudnak készülni a versenyekre. Itt már hibázásra sincs nagyon lehetőség, hiszen az akadályok olyan magasak, hogy a ló már nem képes bármilyen helyzetet korrigálni.

Kik azok a lovasok, akikre leginkább felnézel?

Minden lovasban van mit becsülni, ezért sokukra felnézek, különösképp az edzőmre, illetve a magyarok közül kiemelném Szabó Gábort is, akit verseny közben mindig megnézek, ha lehetőségem van rá, hiszen rengeteget lehet tanulni a lovaglási stílusából. A külföldi versenyzők közül Edwina Tops-Alexander a kedvencem.

Amikor e beszélgetést folytatjuk, bő két hét van már csak a karácsonyig. Hogy zajlanak majd nálatok az ünnepek?

Itthon, a nagyszüleimnél, illetve barátokkal karácsonyozunk. Nagyban készülünk már az ünnepekre, de pillanatnyilag nagy dilemmában vagyok, mert még nem döntöttem el, mivel lepjem meg a családtagjaimat. A Jézuska ugyanakkor mindig tudja, mivel érdemes meglepnie engem.

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT ÉS TÖRŐ CSABA

Szőcs Attila

■ Az apa-fiú harcból ezúttal ha egy hajszálnyival is, de az apa került ki győztesen

FOGATHAJTÓ CSÚCSTALÁLKOZÓ BUDAPESTEN

Tizenharmadik alkalommal adott otthont a magyar főváros november és december fordulóján az FEI fedett pályás világbajnokság fordulójának a hagyományos helyszínen, a Papp László Sportaréna-ban. Lyon, Maastricht és Stuttgart után a világbajnokság sorozatban induló tíz hajtó közül ötven Budapestben álltak starthoz (a mezőny másik fele ugyanekkor Stockholmban lépett fel). A budapesti forduló előtt érthetően nagy volt a várakozás elsősorban a hazai szurkolók között, hisz eddig még hazai pályán a sorozat tizenhárom éves történetében nem nyert magyar hajtó. Hétszer nyertek hollandok (IJsbrand Chardon: 2007,

2012, 2013, Koos de Ronde: 2014, 2016, 2017, Bram Chardon: 2018), háromszor az ausztrál Boyd Exell, és egyszer a svájci Werner Ulrich.

A hét fős mezőnyben három magyar hajtóért szurkolhattunk: Dobrovitz Józsefért, a vecsésiek világbajnokáért, valamint a szintén vecsési színekben hajtó szabadkártyás, kétszeres világbajnok ifj. Dobrovitz Józsefért és a mezőny újoncként bemutatkozó Vida Józsefért. A budapesti mezőny erősségére mi sem utal jobban, mint az a tény, hogy öt világbajnok állt rajthoz. Magyar és holland vonalon is apa-fia különversenynek is le-

hetett szemtanúja a nagydíjazott közösség IJsbrand Chardon és Bram Chardon, valamint Dobrovitz József és ifj. Dobrovitz József révén.

A budapesti indulók mind-mind kiváló eredményekkel büszkélkedhetnek. IJsbrand Chardon tizenháromszoros világbajnok, ötször volt a világ legjobb hajtója, az Arénában már háromszor nyert. Bram Chardon ötszörös póni négyesfogathajtó-világbajnok, tavaly ő nyert Budapesten. Jerôme Voutaz ötszörös svájci bajnok, 2018-ban Budapesten második lett; az amerikai Chester Weber 2018-ban csapat világbajnok és egyéni ezüstérmes volt; Dobrovitz József

→ FOGATHAJTÁS

- 1. Bram Chardon | 2. Dobrovitz József
- 3. A győztes kör | 4. Ifj. Dobrovitz József
- 5. Chester Weber | 6. Ijsbrand Chardon a célban | 7. Ijsbrand Chardon öröme

pedig ugyancsak világbajnok, 2010 óta a fedett pályás sorozat sikeres résztvevője, 2011-ben a világupadöntő ezüstérmese volt.

Mindkét napon világszínvonalú hajtások hangulata is bizonyította, hogy a fedeles fogatverseny egy különleges világ, a tizenkét akadállyal nehezített pálya, a felfokozott hangulatú fedeles verseny izgalmas, látványos, pergő.

A szombati napon a résztvevők „belőtték a pályát”, itt az elmúlt évi budapesti nyerő, az idei év újdonsült egyéni Európa-bajnoka, Bram Chardon nyert – apja „csak” negyedik lett –, az amerikai világbajnok Chester Weber lett a második, a svájci Jérôme Voutaz végzett a harmadik helyen. A legjobb magyarként ifj. Dobrovitz József ötödik helyről várta a vasárnapi finálét, apja hatodik lett.

A vasárnapi döntőben fordult a kocka, a hármas fináléba legjobb idővel az elmúlt évi nyerő menő Bram Chardon jutott be Ijsbrand Chardon és Dobrovitz József előtt. Az első nap remekül hajtó amerikai és svájci versenyzőnek nem jött össze a háromba kerülés. A végső helyezéseket eldöntő összevetésben a hollandok száguldását csodálhatta meg a nagyérdemű közönség. A világ legeredményesebb hajtója, a korábbi háromszoros budapesti győztes Ijsbrand Chardon verőhiba nélkül 134,11 mp-et hajtott és második helyről nyert immár negyedszer. Fia, az „új üstökös” hiába hajtott legjobb időt, egy verőhiba becsúszott a nagy száguldásba és így második helyen zárt, mindössze két tizedmásodperc döntött az első hely sorsáról. A harmadik helyen a vecsési világbajnok, Dobrovitz József végzett, aki szintén egy verőhibával jött le a döntőben a pályáról.

Összegzésképpen megállapíthatjuk, hogy a tizenháromas szám nem hozott szerencsét, nem tört meg a külföldi hajtók sikersorozata Budapesten, de reméljük, ami késik, nem múlik, hisz jövőre újra ugyanitt folytatódik a sorozat.

AZ ÉV LEGJOBBJAI ITTHON

Mint minden évben, 2019-ben is kiemeltük azokat a fogathajtókat, akik kategóriájukban legeredményesebbnek bizonyultak. Az egyesfogathajtóknál Meskóné Orosz Mária (Üllő, Dóra Major LSE) megvédte a magyar bajnoki címét, jövőre két lóval is készül a Pauban rendezendő soron következő egyesfogathajtóknál.

A jövő év nemcsak számára, hanem valamennyi magyar négyesfogathajtónak a 2021-es, Budapesten rendezendő Európa-bajnokságra való felkészülés éve lesz. Pónifogathajtóként Rohr Máté zárta legsikeresebben a 2019-es esztendőt, ott volt Windsorban, mely feledhetetlen élmény volt számára, majd

■ 1. Az év csapata | 2. Dobrovitz József | 3. Meskóné Orosz Mária | 4. Hölle Martin

hajtó világbajnokságra. A kettesfogathajtóknál az ötszörös világbajnok Hölle Martin (Újhartyán, Gyémánt LK) itthon is és az FEI ranglistán is élen végzett, magyar hajtóderbyt nyert (ob-n nem indult a vb-t követően). A 2020-as év a 2021-es világbajnokságra való felkészülés éve lesz számára, a Corvinus Egyetemen még diplomadolgozatát kell elkészítenie és mellette a TF-en is végzi az edzői szakot. A négyesfogathajtóknál Dobrovitz József az FEI-ranglista 10. helyén végzett, Európa-bajnokságon csapat-negyedik helyezést ért el fiával, 2019-ben 11. alkalommal nyert kategóriájában magyar bajnoki címet. 2020 számára is új kihívást jelent, hisz világbajnokság éve lesz, és augusztusban Vecsésen többéves kihagyás után ismét nemzetközi fogathajtóversenyt rendez-

nek. A jövő év nemcsak számára, hanem valamennyi magyar négyesfogathajtónak a 2021-es, Budapesten rendezendő Európa-bajnokságra való felkészülés éve lesz számára is és a pónifogathajtó válogatott valamennyi tagjának. Tervezi a nagy kategóriába való „fellépést” is.

Az év versenyhelyszínévé itthon a IX. Pónifogathajtó világbajnokságnak helyt adó Kisbért választották. Jámbor Vilmos vezetésével 2020-ban egy hazai és egy nemzetközi versenyre bejelentkeztek, és nyitottak hazai és nemzetközi edzőtáborok rendezésére. Kisbér 2021-re a korosztályos Európa-bajnokságot megpályázza, 2022-ben pedig a jubileumi XX. Kettesfogathajtó-világbajnokság rendezési jogáért is ringbe száll.

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

MINDEKÖZBEN STOCKHOLMBAN

A budapesti fordulóval párhuzamosan, Stockholmban zajló ötödik világcupa-fordulóban az ausztrál Boyd Exell nyert a holland Koos de Ronde és a belga Glenn Geerts előtt. A sorozat korábbi nyolcszoros győztese, Boyd Stockholm után a Genfben

biztos résztvevője Boyd Exell, továbbá IJsbrand Chardon és Bram Chardon, de a harmadik hollandnak, Koos de Rondének is jók az esélyei. A még kiadó két helyért nagy vetélkedés várható Jerôme Voutaz, Chester Weber, Benjamin Allaund és

rendezett hatodik fordulóban is nyert Glenn Geerts és Bram Chardon előtt, így ebben a szezonban ahol elindult, azt meg is nyerte. Még három forduló van hátra a sorozat selejtezőiből - London, Mechelen és Lipcse. A februári bordeaux-i döntőnek már

Dobrovitz József között. Míg a többiekre még két-három forduló vár, a magyar hajtónak már csak egy versenye van, lapzártánk után, december 21-22-én Londonban áll rajthoz és egy dobogós helyezést bordeaux-i döntőt jelenthet számára.

ISMÉT BOYD EXELL AZ ÉV HAJTÓJA

Genfben december 14-én adták át a 2019-es l'Année Hippique Awardokat. A l'Année Hippique évkönyv kiadója, a BCM Media Boyd Exell-t választotta a 2019-es év hajtójának. Aachent ismét a legjobb szabadtéri, míg Stuttgartot a legjobb fedeles versenynek választották.

HÖLLE MARTIN

az év lovassportolója

Hölle Martin kiváló évet, éveket tudhat maga mögött, hisz sportpályafutása során eddig öt világbajnokságon szerepelt és öt világbajnoki arany-, illetve egy-egy ezüst- és bronzérem van a vitrinjében. 2019. évi eredményei alapján az

FOTÓ: HORVÁTH KRISZTINA

FEI világanglista élén végzett a kettesfogathajtók kategóriájában. Az Év Egyetemi Sportolója címet 2017 után második alkalommal kapta meg 2019-ben.

Ötszörös fogathajtó világbajnok (egyeniben 2013, egyéniben és csapatban 2017, egyéniben és csapatban 2019), pónifogathajtó egyéni világbajnok (2013), pónifogathajtó csapat-világbajnoki bronzérmes (2013), a pónifogathajtó világbajnokság egyéni ezüstérmese (2015), korosztályos Európa-bajnok (2010), magyar bajnok (2009, 2010), a Magyar Derby győztese (2018, 2019), 2019-ben az ötödik világbajnokságán állt rajthoz Drebkauban. A magyar lovassport örökös bajnoka. 2019-ben egyéniben és csapatban ismét világbajnok lett a kettes kategóriában Drebkauban, és társaival sporttörténelmet írtak, hisz sorrendben a negyedik világbajnokságon nyertek a magyarok egyéniben is és csapatban is világbajnoki címet (2013, 2015, 2017, 2019).

NYÚL ZOLTÁN MEGYEI PRÍMA DÍJAS

November 29-én Kecskeméten rendezték a jubileumi 15. Bács-Kiskun megyei Prímagálát a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége szervezésében.

Nyúl Zoltán kétszeres fogathajtó világbajnok, Ballószög díszpolgára a Magyar sport kategóriában vehette át életműdíjként 2019-ben a Bács-Kiskun megyei Príma díjat.

Kétszeres magyar fogathajtóbajnok, kétszeres magyar hajtóderby-győztes. 1996 óta tagja a magyar fogathajtó válogatottnak. Hat világbajnokságon indult: 1997, 1999, 2001, 2003, 2004, 2007. Kétszeres világbajnok – két csapatarany –, mellette két egyéni világbajnoki bronzérem is fényesen csillog a vitrinjében. A Kecskemét Hírös Lovas Klub versenyzőjét 1999-ben és 2003-ban Bács-Kiskun megye legjobb sportolójává választották. Őt alkalommal lett a megye legjobb lovassportolója. Lovassportban Az Év Sportolója címet 2003-ban nyerte el, 2001-ben Ballószög díszpolgárává választották.

ID. DOBROVITZ JÓZSEF 80 ÉVES

Lázár Vilmos, a Magyar Lovassport Szövetség elnöke és Mondok József, a Fogathajtó Szakág elnöke a XIII. FEI fedett pályás világkupa budapesti díjkiosztója keretében köszöntötte a vecsési id. Dobrovitz Józsefet 80. születésnapja alkalmából.

Az ünnepeelt Dobrovitz József agrármérnök, a mosonmagyaróvári egyetem aranydiplomás 32 évig volt Vecsésen a Ferihegy Tsz elnöke. A rendszerváltást követően alapította meg családi vállalkozását, a Dobrovitz Kft-t. Harminc év óta a fogathajtósportban hát-

téremberként tevékenykedik, megépítette Vecsésen a Dobrovitz Lovasparkot. Húsz éven át hazai és nemzetközi versenyeket rendezett Nemzetközi Vecsés Kupa néven, mely elismert esemény volt itthon és külföldön. A Vecsés SE színeiben fia és három unokája a fogathajtósportban világbajnokok és vb-, Eb-érmesek lettek: fia, Dobrovitz József négyesfogathajtó csapatvilágbajnok (2004); unokái közül ifj. Dobrovitz József kettesfogathajtó csapatvilágbajnok (2015, 2019), póni négyesfogathajtó kategóriában vb egyéni ezüst- és csapatbronzérmes, négyesfogathajtásban Eb csapatezüst- és bronzérmes, vb-csapatbronzérmes; Osztertag Kristóf kettesfogathajtásban csapatvilágbajnok (2019), pónifogathajtásban vb-csapatbronzérmes; Osztertag Márk pedig pónifogathajtásban vb-csapatbronzérmes. Mind a négyen kettes- és négyesfogathajtó kategóriában is versenyeztek, versenyeznek.

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

A NEMZETI LOVARDÁBAN IS DEBÜTÁLT A FOGATHAJTÁS

Már korábban is felmerült az igény, hogy a fővárosban is felléphessenek a lovassport legeredményesebb szakágának versenyzői, ez végül decemberben valósult meg, a felújított Nemzeti Lovardában öt kategóriában 46 fogat állt rajthoz az első alkalommal rendezett fedeles fogathajtóversenyen.

FOTÓ: TOKODITICIA

Kétségtelül a legnagyobb érdeklődés most is a kettes fogatok versenyét kísérte, a kétfordulós-összevetéses verseny végeredményében különösebb meglepetés nem született. A legnépesebb kategóriában összesen 33 induló nevezett, közülük a Szilvásváradon és Hortobágyon is győztes Fekete György szerezte meg ismét az első helyet. Fekete György itt is legyőzhetetlennek bizonyult, mindkét fordulóban a legjobb idővel végzett az élen, és az összevetésben sem talált legyőzőre. Utolsó indulóként itt is „leiskolázta” a mezőnyt. Makoviczki Richárd végzett másodikként, Rózsa Attila szerezte meg a harmadik helyet, megelőzve Kiss Sándort, ifj. Fekete Györgyöt és Margitai Mátét.

Négyes fogat kategóriában mindössze öten álltak rajthoz, így náluk nem került sor összevetésre. A győzelmet a román színekben versenyző Rákóczi Gergő szerezte meg, Szakács Róbert végzett a második, Tóth Simon Sándor a harmadik, és Vida József a negyedik helyen (Velkei József feladta a versenyt).

Egyes fogat kategóriában szintén öten indultak, közülük Kun Andrea lett az első, megelőzve a román színekben versenyző Varga Rolandot, valamint D'Ess Gábort és Erdős Krisztián Györgyöt.

Póni egyes fogattal Majthényi Panna győzött – ellenfele Jámbor Blanka Ágnes volt –, póni négyes fogattal Jámbor Vilmos vetélytárs nélkül egyedül induló volt.

A helyszín jól vizsgázott, csak remélni lehet, hogy lesz folytatás.

**Összeállította:
baraa-press sport**

HOGYAN LEGYEK LOVASTORNÁSZ?

A lovastornát a legtöbbször a cirkusszal vagy a kaszkadőrökkel azonosítják, kevés gyerek, és még kevesebb szülő gondol (komolyan) arra, hogy ez akár egy sport is lehet, amelyet akár egészen kicsi korban el lehet kezdeni – sőt, akkor a leginkább ajánlott. A lovastorna, amellyel, hogy rendkívül látványos sport, számos készséget is fejleszt. Nem véletlen például, hogy a lovon végzett tornagyakorlatokat számos esetben terápiás célokkal is alkalmazzák, Németországban pedig a lovaglótudás megalapozásául szolgál, ott tehát minden lovagolni tanuló gyermek megismerkedik a lovastorna alapjaival is. Sajnos Magyarországon egyelőre nem olyan elterjedt ez a mozgásforma, jelenleg a szakág alig több mint száz versenyzővel rendelkezik – a németországi több tízezerrel szemben –, sokkal több lehetőség adódik azonban az elkezdésére, mint azt gondolnánk. Ebben a cikkben röviden áttekintjük, kinek ajánlott ez a sportág, mit kell tudni az elkezdésekor, és milyen lehetőségei vannak egyáltalán annak, aki Magyarországon lovastornász szeretne lenni.

Mennyi idősen érdemes belekezdeni, és mennyi ideig lehet űzni ezt a sportot?

Az, hogy mikor kezd el az ember, nagyan függ a céloktól is. Ha valaki hobbi szinten, rekreációs céllal szeretné űzni, akkor nincs igazán meghatározott korosztály; ha viszont versenyzés a terv, akkor – akárcsak más versenysportokban – itt is

ajánlott minél hamarabb, 5-6 éves kor körül elkezdni.

A versenyzők többsége – ritka kivétellektől eltekintve – 28-30 évesen fejezi be aktív pályafutását, sokan azonban edzőként, futószárasként vagy bíróként továbbra is részesei maradnak a sportnak. A lovastorna hazai és nemzetközi szinten is nagyon jó közösség, így aki egyszer a része-

se lesz, általában szívesen marad azután is, hogy befejezte aktív sportolói karrierjét.

Milyen előképzettség szükséges ahhoz, hogy valaki lovastornázhasson?

Leginkább semmilyen. Vannak sportágak, amelyek hozzátehetnek a lovastornászok fejlődéséhez – ilyen például a ritmikus gimnasztika vagy a fitness, illetve a táncos sportok bármelyike –, de az oktatást min-

„A lovastorna hazai és nemzetközi szinten is nagyon jó közösség, így aki egyszer a részese lesz, általában szívesen marad azután is, hogy befejezte aktív sportolói karrierjét”

denkivel az alapoktól kezdjük, az új csapat-tagok lépésről lépésre sajátítják el a lovastorna mozgásanyagát. Az egyesületek többsége nemcsak lovon, hanem tornateremben is edz, ahol alapvető gimnasztikát, valamint a későbbiekben akrobatikus gyakorlatokat is tanulnak a versenyzők. A lovardában emellett nemcsak lovon, hanem műlovon is folyik az edzés. A műlő egy általában fémhordóból kialakított, hevederrel vagy kapaszkodókkal felszerelt, a lónál alacsonyabb eszköz, amelyen a versenyzők biztonsággal sajátíthatják el az egyes gyakorlatokat azelőtt, hogy lovon is megpróbálnák azokat. Magyarországon minden versenyen vannak úgynevezett amatőr, illetve utánpótlás kategóriák, ahol a résztvevők részben vagy teljes egészében műlovon mutatják be a gyakorlataikat – nem kell tehát megijedni, hogy a kezdők rögtön lovon, vágótában fognak edzeni, versenyezni; ez sok-sok év munkája után jön majd el.

Milyen kilátásai vannak egy lovastorna-versenyzőnek, milyen szintre mennyi idő alatt tud felfejlődni?

Sajnos ez egyelőre nem az a sportág, amelyből profi sportolóként meg lehet élni, kitartó munkával azonban lehetőség nyílik a nemzetközi szereplésre, sőt, akár a pénzdíjas versenyeken való részvétellel is. Hogy ki mennyi idő alatt milyen szintre jut el, az nagyban függ az egyéni képességektől, és persze az edzőmunka gyakoriságától; a hazai versenykategóriák viszont úgy vannak kialakítva, hogy a versenyzőknek lehetőségük nyíljon folyamatosan, lépcsőfokonként egyre följebb lépni, ami elősegíti a fokozatos fejlődést, és egyben motivál is. A műlő után először lépésben, majd a későbbiekben vágótában mutatják be a versenyzők a gyakorlataikat. Nemzetközi szinten egyéniben 12 éves kortól van lehetőségük versenyezni a lovastornaszoknak, csapatban vagy párosban azonban már ennél hamarabb is szerepelhetnek, akár Európa-, illetve világbajnoksá-

gon is. A tapasztalat az, hogy a versenyzők körülbelül 5-7 év után jutnak el a vágótás egyéni kategóriáig – tehát ahol már versenyezhetnek nemzetközi szinten is –, de ez is nagyban függ egyebek között az egyéni képességektől, illetve itt már fontos tényező az is, hogy az egyesület milyen lovakkal rendelkezik, hiszen ez is befolyá-

FOTÓ: CHRISTINE ROGERS

solja, hogy milyen kategóriákban tudnak indulni a versenyzőik.

Mennyi elfoglaltsággal jár a lovastorna heti, havi szinten?

Ezt is egyesülete válogatja, de a versenyzők általában legalább heti két lovas edzésen, és többnyire egy tornatermi alkalmon vesznek részt, amelyek időtartama másfél, két, esetleg három óra is lehet, hosszabb edzésekre inkább a hétvégeken lehet számítani. A szint emelkedésével és a

céloktól függően növekedhet az edzések száma, illetve a komolyabb nemzetközi versenyzők más jellegű, erőnléti vagy táncos órákat is beiktatnak a programjukba. A versenyidőszak elsődlegesen tavaszra korlátozódik, a szezon márciussal kezdődik és a hazai versenyzők számára a május végétől szeptemberig tartó nyári szünetet követően októberben az országos bajnoksággal fejeződik be. A nemzetközi versenyek többségét április és július között rendezik, az Európa- és világbajnokságok pedig július végére, illetve augusztus elejére esnek. A hazai versenyek egy- vagy kétnaposak, a meghirdetett kategóriák számától függően, míg nemzetközi szinten

három, vagy akár négy napig is eltarthatnak. Egy hazai versenyző számára a részvétel összességében évi körülbelül öt hétvéges elfoglaltságot jelent, egy nemzetközi szintű sportoló számára egy-kettővel, de akár négy-ötlet is többet, az edző és a versenyző döntésétől függően.

Hol „kopogtathat”, aki lovastornázni szeretne?

Jelenleg a lovastorna egy kicsit centralizált Magyarországon, a versenyző klu-

bok többsége Budapesten és környékén található; élen jár azonban a versenyzésben és versenyszervezésben a kaposvári Lovasakadémia, és az utóbbi években felkerült a szakág térképére Mosonmagyaróvár és Kiskunhalas is. A jelenleg versenyző egyesületek nevei és elérhetőségei megtalálhatók a lovastorna.lovasszovetseg.hu/egyesuletek oldalon, de az ország több pontján léteznek még olyan lovardák, ahol foglalkoznak lovastornával,

esetleg bemutatóznak is, ezért ha valaki szeretné kipróbálni a sportot az említett városokon kívül, akkor is érdemes a környező lovardákban tájékozódni. Ha valaki egyesületként, edzőként szeretne elkezdni foglalkozni a sporttal, vagy csak segítséget kérne, az egyesületek mellett a Lovastorna Szakág elnevezésű hivatalos Facebook-oldalon is tájékozódhat, ahol az üzenetekre a szakág vezetői válaszolnak.

Milyen befektetéssel jár elkezdni ezt a sportot, milyen felszerelésre lesz szükség?

Maga az elkezdés szerencsére nem igényel nagy befektetést. Ruházat tekintetében nincsenek különösebb kikötések, anynyi a fontos, hogy lehetőleg testhez álló ruha legyen, ami nem tud beleakadni a felszerelésbe, és nem zavarja a gyerekeket a mozgásban. Amit meg kell vásárolni, az a papucs vagy balettcipő, amiben a lovastornászok a lovon, illetve a műlovon edzenek. Ez általában a nagyobb sportáruházakban vagy interneten keresztül szerezhető be, de az egyesületekben szinte bárki tud ötleteket adni, hogy hol érdemes keresni. A versenyzés elkezdésekor szükség lesz versenyzőruhára, azaz dresszre és egyesületi pólóra, melegítőre is, ezeket azonban sok egyesületben nem szükséges az újaknak azonnal megvenniük, lehetőség van „öröklésre” az idősebb versenyzőktől. Hosszabb távon – főleg, amikor a versenyzők már kiforrottabb egyéni koreográfiákkal rendelkeznek –, célszerű egyéni dresszeket varratni, de ezeket is általában egy vagy több szezonon át használják a versenyzők. Ezen felül az edzések díjával kell számolni, ami általában havidíjas rendszerben működik, de itt is igaz az, hogy klubonként, lovardánként változnak a költségek és a feltételek.

Összességében kinek ajánlott ez a sportág?

Lényegében bárkinek érdemes elkezdni, aki szereti a lovakat és szeret mozogni; akik pedig emellett még a táncos, művészibb sportokat is kedvelik, azoknak kifejezetten ajánlott. A hiedelmekkel ellentétben ez nem női sport, sőt! Vannak nagyon sikeres és népszerű férfiversenyzők is, de sajnós ritkább, hogy egy fiú a lovastornát választja a sportjának – ezért viszont minden edző nagyon boldog, ha fiúk is csatlakoznak a csapatába.

Sokan érkezték sokféle céllal vagy elvárással, de még többen ezek nélkül, pusztán véletlenül folytán kezdtek bele ebbe a sportágba, ami aztán teljesen megváltoztatta az életüket – a dolog pozitív értelmében. Aki elkezd, mindenképpen nyerni fog vele, akár szeretne később versenyezni, akár nem.

Bence-Kiss Krisztina

Ha magáról kérdezem, egy-két szóval elintézi a választ, bezzeg ha a gyermekeiről, lovakról, lovaglásról, versenyekről van szó, szinte ömlik belőle a szó. Ő Eilika von Oldenburg hercegnő, vagy ahogy itthon ismerjük, Habsburg Eilika. Beszélgetésünk során csapongunk, de a lovaktól nem tágitunk. Eilika azon szerencsés emberek közé tartozik, akiknek a munkája egyben a hobbija is.

„Normálisan edzem a lovakat, mint a németek”

A hogy meséli, első lovát a keresztelőjére kapta és szerinte lovagolni sokkal könnyebb, mint bringázni. A lovak, a lovaglás az életének mindig része volt, Habsburg Györggyel az esküvőjükre is lovat kaptak nászajándékba, és a ló miatt is kerültek Sós-kútra. Olyan helyet kerestek, amely csendes, vidékies, ám Budapesthez közel van és jó a közlekedés, a repülőtér viszonylag könnyen elérhető, hisz György sokat utazik. A Budapesttől 23 kilométerre az M7 autópálya mellett lévő Sós-kút pedig már ismerős hely volt, mert Habsburg Ottó a település díszpolgára, és az itteni lovardában tartották ezt a bizonyos nászajándékba kapott lovat is.

A lovardában az ott működő lovastornacapatnak kerestek lovat, Eilika pedig amellelt, hogy maga lovagolta és versenyzett is vele lovasutasában, felajánlotta a lovat a voltizsálóknak is, egyrészt, mert akkor már nyolchónapos terhes volt és nem ügethetett, másrészt, mert mint mondja, a sokcélú használatnak van értelme, és nem

igaz, hogy egyik vagy másik sportágban „tönkremegy a ló”.

Ma a saját birtokukon virágos- vagy almáskert helyett egy karámrendszer veszi körül a házat – és persze istálló és fedeles lovarda. Az istálló eredetileg a saját lovaknak épült, hisz ahogy jöttek a gyerekek, természetes volt, hogy mindhárman lovagolnak, sőt talán a sós-kúti hagyományok

diában indult a felnőtt Eb-n. Egyéni ifi fiú kategóriában nemzetközi szinten versenyzik, 2019-ben még nem sikerült az ifi vb-re minősülnie, viszont ezüstérmét hozott haza az országos bajnokságról.”

De vissza Sós-kútra! Olyan nagy igény volt istállóra, hogy ma már nem csak a saját lovaik laknak itt. Eilika amellelt, hogy gyerekeket nevelt, létrehozott egy jótékony-sá-

„Nagyon fontos a körültekintés és a szent rend, hogy mindenki mindent elpakoljon maga után. Ez most úgy hangzik, mintha természetes lenne, de sajnos már nem az...”

miatt mindhárman lovastornáztak, lovas-tornáznak is – nemzetközi szintig jutottak. „Ildikó 2017-ig az ificsapatunk tagja volt, indult az Európa-bajnokságon és minősült a vb-re. Most viszont Károly Konstantin az, aki aktívan lovastornázik. Nyáron Hollan-

gi alapítványt is, és valahogy természetesen adódott, hogy a hobbija, vagyis a lovaglás mindennapos „munka” is lett.

A Habsburg Eilika Alapítványnál a lovardájukban „vegyes használatban” vannak a lovak, hisz a voltizslovoknak is szüksé-

gük van másfajta mozgásra, mint a körbe-körbe vágásra. „Normálisan edzem a lovakat, mint a németek” – hangoztatja Eilika, aki mind egészséges, mind sérült és fogyatékosággal élő emberek oktatására képesített lovasedző, ezenfelül díjlovaslóbíró is. Az 1998-ban létrehozott alapítvány céljai között a jótékony adománygyűjtés mellett ott a lovasoktatás és lovasterápia is. „Nálunk gyerekeknek és felnőtteknek is van lehetőségük lovagolni a teljesen kezdőtől a haladó szintig hat különböző szakágban: díjlovaslás, díjugratás, lovastusa, lovastorna, parasport és hippoterápia.”

Talán a német gyökerek vagy a gyerekek, vagy mindkettő miatt Eilika a védnöke a

- 1. Habsburg Sophia és Zengő Alagon Eb-minősítő versenyen (2017) | 2. Voltizsedzés
- | 3. Károly Konstantin CVI lovastornaversenyen Pezinokban | 4. Tavasz szezonnyitó verseny Strzegomban. Eilika mankóval (két héttel korábban leesett egy fiatal lóról), mellette az első CCI 2* versenyén induló Ildikó Zengővel, jobbról pedig az ugyancsak a CCI2* versenyen induló Sophia Rádiháza Alfával | 5. Habsburg Ildikó és Zengő Bábolnán 2019-ben ob-ezüstérmet szerzett ifi kategóriában | 6. Terápiás lovaglás
- | 7-9. Sósikúti birtokon virágoskert helyett karámrendszer veszi körül a házat

FOTÓ: CSATLÓS NORBERT ÉS HORVÁTH PETRA GABRIELLA

Magyar Póni Klub Szövetségnek. Tizenkét gyerekük versenyez is a póniklubos versenyeken, saját és bértartásban itt lévő lovakal. Lovastusa-csapatukban hat gyerek kilenc lóval versenyez a magyar bajnokságban és Zsófi lánya minősült az Eb-re is. Egyébként nemcsak versenyzők, hanem kifejezetten szabadidős sportolók is járnak hozzájuk a kicsi gyerekektől a szenior korosztályig. Voltizsálni huszonkét gyerek jár ide, öt közülük nem versenyez, kilenc viszont a válogatott tagja. 2004-ben kezdtek az utóbbi sportágot – lovuk volt, de a gyerekek akkor még síoverallba öltözve gyakoroltak. Ma pedig van közöttük, aki szeniorként is még lovastornázik. A voltizsálás náluk egyébként először kifejezetten csapatsport – csak a későbbiekben tanulnak meg a gyerekek párosban, illetve egyénileg is szerepelni, versenyezni. Az alapítvány, illetve Eilika maga foglalkozik sérült, valamint autista gyerekek lovasterápiájával is. A szakember elmondta, hogy a lovaglás bizonyos betegségekben szenvedőkre kifejezetten jó hatással van, autista gyermekek közül van, akinek hasznos, másoknak kevésbé. Egy előnye azonban mindenképpen van a lovaglásnak a mentálisan sérült gyermekek és felnőttek számára is: a lovaglás testi fittséggel jár.

S hogy mennyi feladatot ad a lovakkal és lovasokkal való munka? A lovakkal minden nap dolgozni kell, és Eilika lovasedző, futószárzó és lovas is, tehát elfoglaltsága van – nem is kevés. A sportmozgás és az állatszeretet tanítása mellett azonban egy talán még sokkal fontosabb dologra is oktatja tanítványait, környezetét: „Nagyon fontos a körültekintés és a szent rend, hogy mindenki mindent elpakoljon maga után. Nem szabad elfelejteni, hogyan kell felszerelni a lovat, valamint ellátni a lovat edzés előtt és után, figyelni, hogy mi történik a szomszéd boxban a lóval/gyerekekkel, tudni kell össze-söpörni ott, ahol ápoltuk a lovat... Ez most úgy hangzik, mintha normális és természetes lenne, de sajnos már nem az... Talán a mi tanítási céljaink túl magasak... Azonban ha azt látjuk, mit csinál ma egy fiatal ember, akkor jobb, ha már fiatal korban megtanulja az alapot: a munkahelyet tisztán és rendezően kell elhagyni etc.”

Halmos B. Ágnes

Történelmet írt az igáslóból lett ugróló

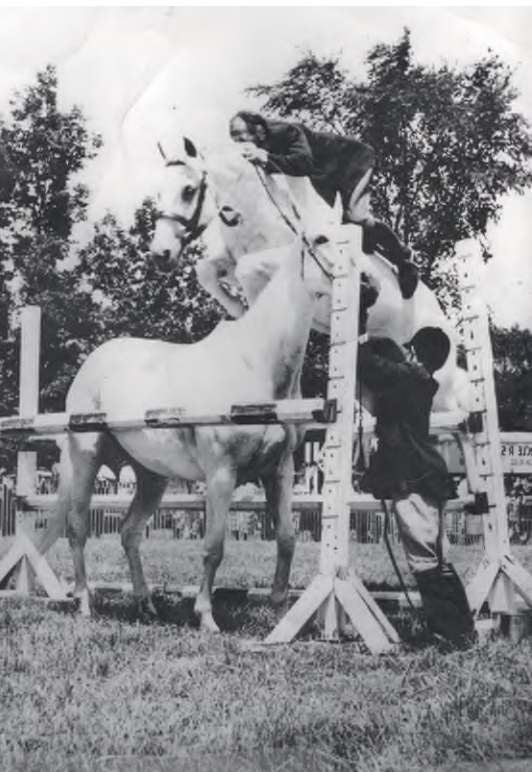
Snowman igáslóként szolgált, és amikor tulajdonosa már nem vette hasznát, 1956 telén árverésre küldte a pennsylvaniai New Hollandba. A ló mindössze nyolc éves volt ekkor. Azonban senki nem akarta megvenni, és könnyen kitalálható, hogy mi lett volna a sorsa, ha nem fut be az árverésre New Yorkból egy farmer, az akkor 28 éves Harry de Leyer. Az oktatólovat kereső Leyer útközben defektet kapott, így késve érkezett az árverésre az éppen tomboló hóvihárban. Addigra már csak a gazda nélküli, a vágóhídra szállítást váró lovak maradtak. Az Egyesült Államokban egyébként évente 100-200 ezer lovat küldenek kanadai és mexikói vágóhidakra.

Snowman már fenn volt a vágóhídra készülő teherautón, és Leyer szemébe nézett: a férfi így utolsó pénzéért, 80 dollárért megvette a később csak „Hamupipke-lóként” emlegetett, sérült és koszos lovat.

Ekkor még nyilvánvalóan nem tudhatta, milyen tehetséges lovat választott. Harry

gyermekek oktatására használta Snowmant, majd hamarosan 160 dollárért eladta a szomszédjának. Snowman azonban hűséges volt megmentőjéhez: a több mint 1,5 méter magas kerítésen át számtalanszor visszaugrott eredeti gazdájához, és ekkor jöttek rá, hogy kiváló ugróló. Leyer elkezdte tréningezni, ami

élete legjobb döntésének bizonyult. Több száz versenyt nyertek együtt, és már két évvel megmentése után, 1958-ban – miután megnyerte a díjugrató Hármaskoronát – az év lovának választották az Egyesült Államokban. 1959-ben Snowman volt az első olyan ló az amerikai történelemben, amely zsinórban két év-

FOTÓ: ARCHIV, BILL RAY PHOTOGRAPHY

ben egymás után is megnyerte a Madison Square Gardenben rendezett díjugrató-bajnokságot.

Ló és lovása a média kedvence lett, számos helyen szerepeltek együtt. Snowmant 1962-ben vonultatták vissza a versenyzéstől, szép kort élt meg, 26 évesen, 1974 őszén távozott az örök vadászmezőkre.

1992-ben bekerült az Amerikai Egyesült Államok díjugrató hírességek csarnokába, a legendás ugrólovak elit csoportjába is, emellett film is készült az életéről.

Kis Judit

Forrás: horses-world.com, en.wikipedia.org, www.horsetarshalloffame.org

Megemlékezés

AZ UTOLSÓ IGAZI CSŐDÖRÖS

Elment id. Nagy Mihály, aki így már néhai idősebb Nagy Mihály lett. Ő volt az utolsó igazi „csődörös”. A komáromi méntelepen szolgált abrakmesterként annak bezárásáig; Nagycenken pedig az indulástól szinte a kapuzárásig dolgozott.

Én már, mint nyugdíjas méngondozót örököltem meg elődeimtől. Stabí, megbízható munkatárs volt. Olyan ember, akinek bátran hátat lehetett fordítani. Sosem volt gondja, kérése a vezénnyel kapcsolatban. Hetvenedik születésnapján még méntelepi dolgozóként ünnepeltük. Addig volt munkaviszonyban, amíg a sorozatos leépítési rendeletek között megkaptam azt az „emberséges” ukázt is, hogy a nyugdíjasokat el kell küldeni. (Ez már az MGSZH időszakban történt és tény, hogy az ország nagy részén munkanélküliség volt.) Számomra ez volt az egyetlen nehéz, problémás feladat vele kapcsolatban: közölnöm kellett, hogy nem dolgozhat tovább. Mint addig is mindent, ezt is fegyelmezetten vette tudomásul. Tényleges nyugdíjasként is visszajárt, be-benézett a méntelepre. Hol a fiához, ifj. Nagy Mihályhoz, aki akkoriban és még ma is ott dolgozik, hol csak úgy erre járt és bejött, beköszönt.

Fiára maradt az id. Nagy Mihály név és a lovak szeretete, unokája lett ifj. Nagy Mihály.

Lassan tíz éve nem élek Nagycenken, de Mihály bácsi kicsit mindig velem volt azóta is. Úgy, mint régen. Szinte észrevétlenül, szerényen, de megbízhatóan, biztosan. És velünk is marad.

Thomka Iván

az utolsó méntelep utolsó vezetője

2019 LEGJOBB PILLANATAI

Mozgalmas idénytől búcsúztak a távlovások és távhajtók az Izsákon tartott évadzáró közgyűlésen, amelyhez szokás szerint ünnepélyes bajnokavató is kapcsolódott. Az év lezárása jó alkalom, hogy ki-ki áttekintse, hol tart a céljai megvalósításában és mit tervez jövőre, erről kérdeztük bajnokainkat, díjazottjainkat.

A szakmai programokkal egybekötött évadzárón a résztvevők dr. Hevesi Ákos és dr. Jármy Miklós előadását hallgathatták meg lógyógyászzal és a lovak doppingjával kapcsolatban; Bányai Béla szakági elnök számot vetett az év történéseiről és a szakbizottság vállalásairól – amelyek maradéktalanul teljesültek –, majd a közgyűlés elfogadta a pénzügyi beszámolót, valamint a szövetségi kapitány beszámolóját is. Az FEI-szabályok 2020-tól életbe lépő módosításait dr. Varga Kata ismertette.

amit eddig belefektetett szakágunk zavartalan működésébe és csak azt kívánom, hogy majd mindenki annyi lelkesedéssel végezze ezt a munkát, ahogyan azt mi tettük.

Az évadzáró alkalmából köszöntöttük a 2019-es év legjobbait, akik a kupákon, érmeiken, okleveleken kívül a St. Hippolyt különdíjaival is gazdagodtak, a licenccel rendelkezők pedig mindannyian egységes távlovásdzsekit kaptak.

A bajnokavatót ízletes, finom vacsora követte, ami a Biczó Csárda remek konyháját dicsérte. Vacsora közben az év izgal-

kait, valamint három kiváló csapat vezetőjét, Szösz Attilát (Szösz Team), dr. Varga Katalint (Bános Lovastanya) és Feketéné Wachtler Katalint (Nyugat-Dunántúl csapata), hogy értékeljék a mögöttünk álló szezont.

MIHÓK MARGARÉTA

„A győzelmet nem kell, a vereséget pedig nem lehet megmagyarázni. 2013-hoz hasonlóan az idei év volt a legszebb, legsikeresebb évem. 2019-ben nyolcfordulós volt a bajnokság. Az elsőt Tiszakécskén tartották, itt 80 kilométeren második helyezést értem el, azonban ekkor még nem tűztem ki célul a magyar bajnoki cím megszerzését. Ezután Somorján 80 kilométeren álltunk rajthoz, Dahab első nemzetközi versenyén, ahol 20,3 km/h-val a harmadik helyen végeztünk. Emiatt Izsákon nem tudtunk indulni, mert beleszűzött a kötelező pihenőidőbe. Solton volt a következő megmérettetés, ahol felnőtt nemzetközi 120 kilométeren álltunk rajthoz 10 nemzet 22 indulójával. A célba másodikként repültünk, szó szerint. Ez volt a legemlékezetesebb versenyem 2019-ben, erre vagyok a legbüszkébb. Dahab ezzel megkezdte nemzetközi minősülését is egyben. A pálya kiválóan alkalmas erre a sportra, a rendezés mindig százszázalékos. Ezt követően tűztem ki célul a magyar bajnoki címet, mert a pontjaim alapján volt még rá esélyem. A negyedik forduló Hetvehelyen volt, a Mecsekben, nehéz pályán, nagy melegben, itt szintén másodikként értünk célba 80 kilométeren. Az ötödik forduló Mágocson került megrendezésre, ahol elsőként haladtunk át a célvonalon 80 kilométeren. Ez volt a leghosszabb versenyem a nagy kánikula miatt. A bükkösi versenyt megelőző este elég sok csapadék esett,

A szakbizottság tagjait év közben többször érte támadás, egyes versenyzők becsmérő hangon nyilvánultak meg, olyan elvárásokat megfogalmazva, amelyeket a szakbizottságnak nem volt lehetősége teljesíteni. 2020 januárjában új és kibővített létszámú szakbizottság kerül megválasztásra. Ezúton is köszönöm mindenkinek azt a rengeteg munkát, energiát és önzetlen támogatást,

maik, eseményeit mesélték az egybegyűltek, majd a következő szezont terveivel, reményeivel indultak haza.

Megkértük Mihók Margarétát, a felnőtt hosszútávú kategória győztesét, Török Karolinát, az országos junior bajnokot, Kovács Dávidot, a rövidtáv bajnokát, Peter Kuliert és Bányai Bélát, a 80-100, illetve a 40 kilométeres kategória távhajtóbajno-

így nagyon oda kellett figyelni a pályára elsősorban a ló érdekében, illetve a célunk miatt. Ennek ellenére elsőként haladtunk át a célvonalon. Izsákon egy figyelmenlenségéből adódó baleset miatt nem teljesítettük a versenyt. Az idei év utolsó fordulójának megnyerésével pedig eldőlt, hogy bajnok lettem. Néhol mély homok nehezítette a pályát, az idő viszont kitűnő volt, nagyon jó hangulatban telt a verseny. Dahab könnyedén teljesítette a 80 kilométert. Ő egyébként a 2019 legmegbízhatóbb távlovának járó elismerésben is részesült. Köszönettel és hálával tartozom a családomnak a támogatásért, és hogy az utolsó pillanatig hittek bennünk. Nélkülük most nem itt lennék. Jövőre szeretnék elsősorban a tanulásra, érettségire koncentrálni, Dahabbal pedig szeretnék nemzetközi szinten versenyezni.”

TÖRÖK KAROLINA

„Ebben a szezonban komolyan belevetettem magam a versenyzésbe. Voltak boldog és szomorú pillanatok egyaránt, de rengeteg élménnyel és tapasztalattal gazdagodtam. A felkészülést már januárban elkezdtük. Először csak kisebb távokat lovagoltunk, aztán beiktattunk nagyobb edzéseket is, így felkészülve érkezünk meg az első versenyre, Tiszakécskére. Nagyon izgultam, mert ez volt az első 80 kilométerem, és mert apukám nélkül kellett lovagolnom, a végén azonban sikeresen teljesítettük a távot a lovammal, Gazsival. A következő jelentősebb verseny Solton volt. Én a nemzeti 80 kilométeres junior kategóriában indultam Gazsival és sikeresen célba értünk. Ezután Hetvehely következett, ahol Barnival mentem 80 kilométert, itt is sikeresen. Az idei év legnehezebb versenye Mágocs volt, itt ugyanis egyedül kellett befejeznem az utolsó 20 kilométeres kört Gazsival, aki nem szeret más lovak nélkül menni, ezért voltak kisebb fennakadások. További nehezítő tényező volt a 37-40 fok és a tűző nap. Végül teljesen kimerültem, azonban eredményesen fejeztem be a versenyt, megszerezve az abszolút első helyezést junior és felnőtt lovasok közt 80 kilométeres kategóriában. Ezután még kettő hazai és egy szlovákiai versenyen vettem részt, amik szintén nagyon élvezetesek és izgalmassak voltak.

Jövőre szeretnék továbbra is junior kategóriában indulni hazai futamokon, illetve nemzetközi versenyek is tervben vannak. Rendkívül mozgalmas évet tudhatok magam mögött, büszke vagyok az eredményeimre. Ezek az eredmények, élményeken a segítő csapatommal, azaz a családommal osztozok, akik az egész szezonban elkísértek és támogattak mindenben. Ezúton is szeretném hálámat és kö-

rülés miatt nem tudott indulni. Ez a verseny rendkívül szoros volt és csak nagy küzdelem árán tudtam megtartani az előnyömet. Természetesen az új évben is szeretnék én és a csapatom is részt venni a versenyszezonban, az első versenytől az utolsóig.”

BÁNYAI BÉLA

„1995 óta foglalkozom a távlovassporttal. Az utóbbi években megkedveltem a távhaj-

■ 1. A bajnokok | 2. Kovács Dávid és Bányai Béla | 3. Török Karolina
| 4. Mihók Margaréta | 5. A Nyugat-Dunántúl csapat

szönetemet kifejezni nekik: Török papának, apukámnak, anyukámnak, és a két testvéremnek. Nélkülük nem sikerült volna megszerezni a magyar junior bajnoki címet, nélkülük nem lett volna ilyen emlékezetes a 2019-es év.”

PETER KULIER

„Szoros versenyben tudtam csak a hosszútávú távhajtás bajnokságát megnyerni. Az első versenyt a szezonban Izsákon nyertem meg, ami elég ösztönzően hatott a további szerepléseimre. Számomra a legemlékezetesebb verseny azonban mégis az utolsó ob-forduló volt Cecén, ahol tartalék lóval kellett versenyeznem, mivel Al-Badi egy sé-

tást, mert olyan élményt nyújt mind a felkészülés során, mind a versenyzéskor, amiért érdemes lovakkal foglalkozni, velük dolgozni. Számomra a lovassport kikapcsolódás, de természetesen a mindennapokban szükség van segítőre, jó szakemberekre. Nekem szerencsém van, ugyanis Kovács Attila nagy szerepet vállalt a sikereimben. A véletlen úgy hozta, hogy Knipl János barátomtól meg tudtam venni a képzett és már versenyzett fogatát, így ezzel a fogattal mind a négy versenyen eredményesek voltunk. Természetesen a végelszámolásnál az is fontos, hogy a többi résztvevő milyen eredményt ér el. Ebben az évben összesítésben nekem sikerült a 40 kilométeres távhajtóhaj-

nokságot megnyerni. Jelenetős sikernek gondolom ezt amiatt is, mivel közben a versenyek rendezésében, a szakág vezetésében is tevékenyen részt vettem.

A jövőben a szakági vezetésben nem veszek részt, de lehetőségeimhez mérten újra indulni szeretnék mind a távhajó-, mind a távlovassportban.

KOVÁCS DÁVID

„Ebben az évben 40 kilométeres távon indultam, mindegyik versenyen eredményesek voltunk a lovammal, amit Bányai Béla

SZÖSZ ATTILA

„A 2019. évi szezon hozott örömet és csalódásokat is, de mindent összevetve sikeresen zárult az évünk, ezt igazolja a Magyarországi Arablótenyésztők Egyesületének különdíja, melyet a Szösz Team, mint az egyik legeredményesebben szereplő csapat vehetett át.

2019-ben főleg a nemzetközi versenyekkel terveztünk, így az ob-val nem igazán számoltunk. Februárban Abu Dzabiban a számunkra már legendának számító Koheilán Szilaj ismét bizonyított és a ten-

tük. Ezután annál nagyobb bizonyítási vágygal tudta megkezdeni az európai szezon, egyedül edzette a lovát, Athost, vele az első somorjai junior CEI2* 120 kilométerére készült. Hogy bővítsük a hazai első ob mezőnyét, a somorjai verseny előtt egy héttel, a felkészülés utolsó lépéseként Tiszakécskén 40 kilométeren indultak, majd Somorján mind a junior, mind a felnőtt mezőnyt megelőzve értek célba elsőként. Letti ezeken a versenyeken a Fekete Team lovaival, JC Nativóval, majd Shagya Solymással indult, ahol a 11 éves Márkus Rozit kísérte első távlovassportversenyén. Májusban egy 40 kilométeres verseny várt Borókára és Csengére, valamint az O'bján Szultánnal, egy újonc lóval induló Lettire. Június elején a színvonalas nemzetközi solti versenyre került sor, ahol Csengét a 160 kilométer utolsó kapujában akkora csalódás érte az állatorvosi bizottság igazságtalansága miatt, hogy azon gondolkodott, hogy abbahagyja a távlovaglást. Másnap Letti egy fiatal lovat, Izmárt lovagolt CEI1*-on, ahol a második helyezettet fél órával megelőzve értek célba. A távot, az átlagtempót, a ló korát és mindent tekintve a MALE különdíjat Izmárnak adták, mint tehetséges utánpótlás Shagyanak. A hónap végén Csenge CEN 80-on egy forró nyári, hegyi versenyen Shagya Athosszal első helyezést ért el, Letti pedig Szultán második kvalifikációját teljesítette. Júliusban csak Izmárt vittük 40 kilométerre, teszteltük a képességeit és megpróbáltunk vele egy nagyobb tempójú futamot. Augusztusban már javában a vb-s lovaink tréningezésére zajlott, így Bükkösdre, majd szeptember elején Izsákra az ob-fordulókat vittük Szilajt és Borókát, hogy fel tudjuk mérni az állapotukat a világbajnokság előtt. Mivel a lányok nem szerették volna más lovasra bízni a nagypályás lovakat, viszont Szultánnak már ideje volt 80 kilométeren indulnia, az igen fiatal, ám nagyon tehetséges Rozit kértük fel a ló minősítésére, és junior kategóriában első is lettek. Szeptember 18-án került megrendezésre a junior világbajnokság Pisában, ott a lányok a 29. és 30. helyen végeztek. Október végén, a szezon zárásaként Cecén vett részt Letti és Csenge, Boróka és Athos nyergében, első és második helyen befutva. Je-

FOTÓ: LOVASDIADAL LIVE

■ 1. A Szösz Team | 2. A 80-100 kilométeres távhajtás bajnokai
| 3. A Bányai Lovastanya csapata | 4. A 40 kilométeres kategória dobogósai

biztosított nekem. Egy-két kivétellel mindegyik verseny zökkenőmentesen zajlott le, így év végén ismét elhozhattuk a magyar bajnoki címet, amire nagyon büszke vagyunk.

Jövőre abbahagyom a versenyzést, köszönöm a sok támogatást, amit eddig is kaptam és sok sikert kívánok azoknak a versenyzőknek, akikkel eddig »harcoltunk« a bajnoki címért, kívánom, hogy sikerüljön nekik is magyar bajnoknak lenni.”

gerentúli lovak közül negyedik helyen futott be a HH the President of the UAE sivatagi versenyen, így ezzel a 160 kilométerrel Letti junior elit lovasa vált. Csenge sajnos a német tulajdonban lévő, magyar tenyésztésű lóval csak 120 kilométerig jutott el, de tudjuk, gyakorlásnak, tapasztalatgyűjtésnek szuper lehetőség volt. Ami külön büszkeséggel töltheti el az egész családot, az az, hogy 15 évesen egy idegen csapat társaságában versenyzett egész nap, ugyanis mi, szülők Lettit segítet-

A BAJNOKSÁG DOBOGÓSAI 2019-BEN

Távlovaglás 80-160 km

1. Mihók Margaréta – Dahab
2. Visy Bertalan – Gazal Ájni
3. Baki György – Szilik P, O'Bajan Marzug

Távlovaglás junior 80 km

1. Török Karolina Blanka – Koheilan Gazella, Koheilan Barni
2. Szösz Teodóra – Shagya Athos
3. Hegyháti Lilla – Gidrán 23 Bonifác

Távhajítás 80-100 km

1. Peter Kulier – Koheilan Zalán, Al-Badi, Lamur
2. Illés Barna – O'Bajan Ghalib, Siglavy Bagdady Szilaj, Kinte Kunta
3. Molnár Lajos – Shagya Boján, Rege, Siglavy Bagdady Divinus P

Távlovaglás 40 km

1. Kovács Dávid – Shagya Bonifác
2. Schweitzer Kevin – Turán M, Mathias
3. Bánfalvi Krisztina – Sár Khán

Távhajítás 40 km

1. Bányai Béla – Írisz, Koheilan Zéró, Hemal P
2. Molnár Lajos – S. B. Divinus P, S. B. Erkel P, Rege
3. Takács Viktor – Amurath Tigana P, Koheilan Kentaur P

tán elindult a szezon és mentünk versenyről versenyre. Részt vettünk a hazai versenyeken, lovagoltunk Portugáliában, Olaszországban, Argentínában, az Emírátságokban, és mind a hat somorjai versenyen. Ha csak a pusztá statisztikát nézem, a Nyugat-Dunántúl csapatával volt összesen 26 nemzeti és nemzetközi startunk és 2160 sikeresen befejezett kilométerünk. Ehhez hozzájön még az az egyéb 16 start, ahol az istállónkban álló lovak további 1960 kilométert tettek meg sikeresen a mi segítségünkkel. Kilenc 160 kilométeres távot lovagoltunk, menedzselünk végig az első edzéstől a célig.

Átgondolva az idei év emlékezetes pillanatait, az első gondolatom, hogy ennyit még nem sírtunk, mint 2019-ben. Bár az is igaz, hogy szerencsére többször voltak örömkönyök, mint a bánatái.

lenleg Letti a felnőtt vb-re és a junior Eb-re is kvalifikálva van, a világbajnokságra Koheilan Szilajjal, a junior Eb-re pedig junior elitsége révén bármilyen lóval. Csenge Borókéval és Athosszal az Európa-bajnokság lehetséges résztvevője 2020-ban. Szeretnének a lányok minél több 120 és 160 kilométeres versenyen indulni, és persze sikeresen körbeérni. Végzőként pedig szeretném megköszönni a család nevében a Távlovaglás és Távhajító Szakágnak és külön Bányai Bélának a támogatást, amit kaptunk.”

DR. VARGA KATALIN

„A Bános Lovastanya csapata szerezte a legtöbb pontot a csapatbajnokságban. A csapatot tulajdonképpen azok a távlovások alkották, akik Pécshez kötődnek, Pécs környékén laknak, edzenek. A csapatverseny kialakításakor a szakág célja az volt, hogy heterogén lovasok között valamiféle közösséget teremtsen. A mi csapatunk esetében ez teljes mértékben sikerrel járt. Van köztünk nő és férfi, felnőtt, gyerek és junior, kezdő és tapasztalt távlovás, nemzeti és nemzetközi versenyeken induló, rövid- és hosszútávú lovas is. A teljesítmény is kiegyensúlyozott, mert mindenki hozzájárult a győzelemhez, és mindenki eredményére szükség volt hozzá, nem egy vagy két ember vitte el a hátán a csapatot. Örülünk nagyon a közös sikernek, és ugyanilyen vagy hasonló felállásban szeretnénk nekilátni a jövő évnél. A pontos terveket még talán egyikünk sem dolgozta ki a jövő évre, de amint lesz versenynaptár, ez is megtörténik majd. Addig is még meg kell innunk azt a nagy üveg pezsgőt, amit nyertünk, ez pedig újabb közös erőfeszítést igényel részünkről.”

FEKETÉNYÉ WACHTLER KATALIN

„A Nyugat-Dunántúl csapata a harmadik helyen végzett a csapatok versenyében. 2019-et Nyugat-Dunántúl csapataként kezdtük meg, aztán a szezon közepén egyszerű családi csapattá változtunk, mivel az egyik csapattag egyéb elfoglaltság miatt felfüggesztette a távlovaglást. Nehezen indult az év, én egy engedetlen ló miatt majdnem ottmaradtam a sivatagban, Patrícia pedig egy edzésen szintén egy kiszámíthatatlan ló miatt eltörte a vállát. Az

Emlékezetes zokogások voltak, amikor Bori megnyerte, Huncut pedig harmadikként befejezte az év első 160 kilométeres versenyét; amikor Huncut emírátsági lovasával megnyerte a 120 kilométert, Aga és Zizi Patríciaival és Baaydával ketten küzdötték végig és fejezték be a 160 kilométert; amikor Rozina először indult 80 kilométeres versenyen, és mindjárt első lett; amikor októberben Patrícia Agával befejezte a tizedik 160 kilométert és elit távlovás lett; illetve, amikor Gazal Borbála az áprilisi verseny után októberben újra megnyerte a 160 kilométert.

Aztán volt bánat és csalódás is, amikor ott álltunk az állatorvosi kezelőben azon sírva, hogy egy felelőtlen lovas tönkretesz két hónapnyi munkát.

Lovaink az elmúlt szezonban igazán nagy-szerű teljesítményt nyújtottak, nagyon büszkék vagyunk rájuk. Aga és Patrícia a szezont a kilencedik helyen zárta a kombinációk FEI-ranglistáját, és három általunk tréningezett ló is bent van a top tizenötben a lovak világranglistáján.

Tervek jövőre nézve? Eddig nem volt nevünk, 2020-tól hivatalosan EnduRanch néven fogunk szerepelni, hisz sikerült megvalósítani régi álmunkat, és november 1-jétől saját istállónkban élnek a lovaink. Csapatunk három fiúból és hat lányból áll. Fekete Róbert és Márkus Adrián viszik tovább a crew-autókat és szervezik ezt a munkát, ők azok, akik nélkül nem működik a dolog. Polgárfi Bálint lesz felelős a médiáért, valamint természetesen edzésen ők is lovagolnak. Dr. Fekete Patrícia versenyez, ő az istálló vezérlovasa, mondhatni reklámarca, én minősítek, max. 120 kilométerig indulok, húgom, Réka segít az edzéseken lovagolni, és nem szabad elfeledkezni Márkus Rozináról, aki az idek, ismerkedés a távlovaglással fejezet után 2020-ban szintet szeretne lépni és versenyezni a magyar junior bajnokságban, valamint van két állandó segítőnk, Cseh Mirella és Csizmadia Ágnes. Reméljük, a lovak, a tapasztalt öregek és a fiatalok is kipihenten és felkészülten kezdik majd a 2020-as szezont.”

Mindenkinek sikeres felkészülést és nagyon boldog új esztendőt kívánunk 2020-ra!

Összeállította: Ballabás Kata

Csaknem 90 új telivér az európai árverésekről

Írországból, a Goffs társaság árveréséről több mint 40 telivérrel érkeztek haza a magyar futtatók október végén. Ezenkívül Franciaországból, Angliából és Németországból is összesen 45 másfélévest, illetve idősebb lovat vásároltak. A Pegazus ezúttal Írországba kísérte el a magyar futtatókat, hogy közvetlen tapasztalatokat adhasson át a vásárlások okairól, alakulásáról, a magyar vevők szokásairól és a tendenciákról.

Utoljára az 1990-es években nyerték ir tenyésztésű és magyar futtató tulajdonában álló telivérek a Magyar Derbyt, mielőtt ez a tavalyi évben Golden Sea-nek sikerült volna. A 25-30 évvel ezelőtti győzelmek emléke lassan megfakul és a fiataloknak már nem sokat mondanak a nevek, azonban aki látta, annak élete egyik legemlékezetesebb eseménye volt Jeremy és Káljai Pál 1991-es, majd Mafhum és ír zsekójának 1995-ös Derby-sikere. Az 1990-es években ezen telivéreken kívül is számos nagyon eredményes ló érkezett Írországból, többek között National Flirt (háromszo-

ros Gróf Széchenyi István Emlékverseny, Magyar Kancadíj, Millenniumi Díj, Imperiál Díj-győztes), Melir Charm (Imperiál Díj, Batthyány-Hunyady Díj), Power Moves (Millenniumi Díj, 2× Buccaneer Díj), illetve Panama Patty vagy Devil Princess, az egykori Kentaurus Farm idomítottjai.

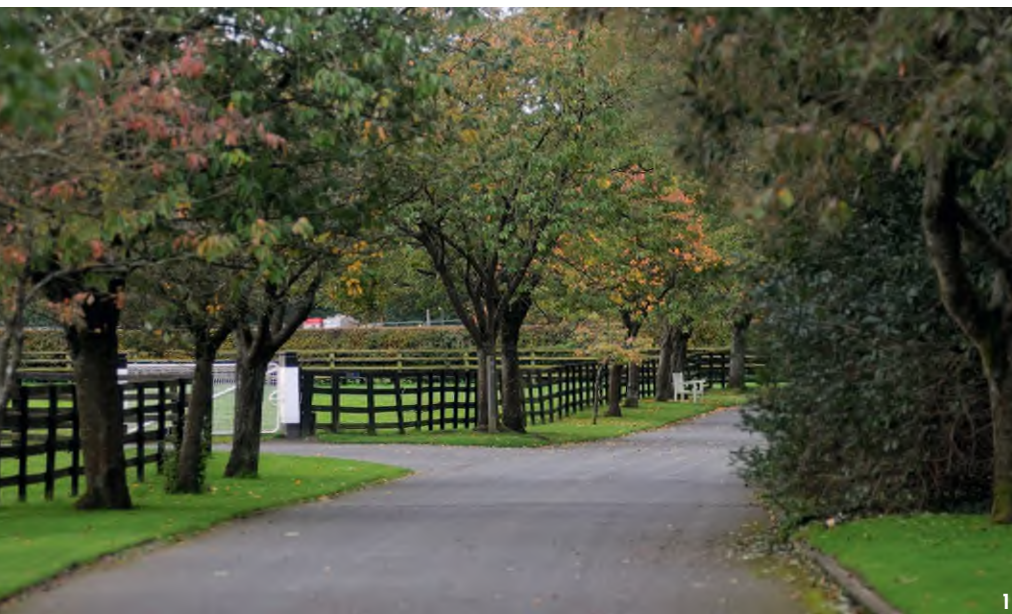
VÁLTOZÓ EURÓPAI PIAC

Akkoriban ugyanazért mentek a magyar futtatók a zöld szigetországba, mint ma, vagyis a kedvező áron elérhető, nagyversenyekben eredményes telivérékéért. Az 1990-es évek második felében azonban egyre

jobban megemelkedtek az árak, így egyre kevésbé érte meg itt vásárolni. Eközben a magyar futtatók felfedezték a német árveréseket Baden-Badenben, ahol az írnél kedvezőbb áron lehetett jó lovakat venni. A 2000-es években egymás után öt alkalommal is német születésű telivér nyerte a Magyar Derbyt (King's Honor - 2004, Rosenblatt - 2005, Thunder Groom - 2006, Saldenar - 2007, Sunny Sam - 2008), de a 2010-es években is sikerült elhódítaniuk a kék szalagot 2011-ben Ostinato, 2013-ban Mayday, 2015-ben pedig Quelindo révén. Egy évtized elteltével azonban a német árveréseken is egyre drágábban lehetett jó lovakat vásárolni, ma pedig a magyar futtatóknak is megfelelő áron csaknem lehetetlen. Így a 2000-es évek végén újabb lehetőségek után kellett nézni. Ezt a francia Deauville-ben, az Arqana társaság árverésén találták meg, ahova 2008 óta járnak a magyar tulajdonosok. Igaz, az angol aukciókhoz képest kedvező árak ide is egyre több vevőt vonzottak, ami szintén drágulást hozott. Közben azért egy-két tulajdonos rendszeresen eljárt Angliába, a Tattersalls árveréseire is.

VISSZATÉRÉS ÍORSZÁGBA

Három évvel ezelőtt indult a magyar futtatók és trénerok csoportja újra Írországba, ahol a túltermelés miatt ismét nagyon vonzónak mutatkoztak az árak. A vásárláskor ezúttal azt is figyelembe kellett venniük,

- 1. Az Ír Nemzeti Ménes gyönyörű parkja
- 2. A Goffs árverési csarnok
- 3. A magyar csapat az Ír Nemzeti Ménesben
- 4. Csikómustra
- 5. Előjárató

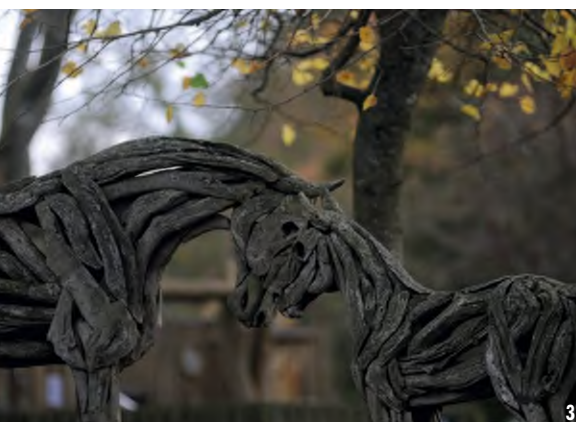
hogy a többi helyszínhez képest Írország fekszik Magyarországtól a legtávolabb, vagyis a komoly szállítási költséget (idén mintegy 1300 euró, azaz 428 ezer forint) is be kell kalkulálni. A piaci tendenciát figyelve itt is látható volt, hogy a 2018-as mélypont után az árak némileg emelkedésnek indultak. Ez annak köszönhető, hogy a tenyésztők is gyorsan ráébredtek, nem szabad olyan sok csikót „előállítaniuk”, mert nem tudják őket eladni, vagy ha igen, akkor csak nagy veszteséggel.

Az árveréseken tehát folyamatosan változnak az árak, az árszínvonal. A piac a szélsőségesen alacsony vagy magas árak után pedig mindig kompenzál.

A MAGYAR VEVŐK ÁRÉRZÉKENYEK

A magyar futtatók a költségekhez képest alacsony, évek óta nem emelkedő versenydíjak miatt nem vásárolnak magas áron, azaz egyértelműen nagyon árérzékenyek. Ha külföldről szeretnének lovat behozni, akkor tehát Európa négy nagy piaca, az angol (az európai piacvezető a Tattersalls árverési társaság), az ír (Goffs vagy Tattersalls társaságok), a francia (Arqana és Osarus társaságok), valamint a német (BBAG társaság) közül választhatnak az árakat, a minőséget és az egyéb járulékos költségeket mérlegelve. A jövőben változatlanul az várható, hogy jellemzően a legkedvezőbb ár-érték arányt fogják keresni. Valószínűleg mind a négy helyszínt felkeresik majd, de elsősorban az árszint - illetve ritkán egyéb feltételek, egyéni preferenciák - határozzák meg, hogy hol vásárolnak többet.

Az idei év yearling-árveréseiről elmondható, hogy a legtöbb lovat Írországban (42), majd Franciaországban (23), ezután Angliában (13), végül pedig Németországban (9) vásárolták magyar tréningbe. Összesítve a 64 import yearling mellé 23 hároméves és idősebb versenylovat vásároltak magyar számlára, így az idei árverési vételek száma elérte a 87-et. Az árak 500 és 20 ezer euró (165 ezer és 6,6 millió forint) között változtak. Ahogy az előző havi lap-számunkban is szó volt róla, összesen

FOTÓ: FONCZEM GABRIELLA

ezen nem tudnak vásárolni, mert a vevők általában a világ leggazdagabb lótulajdonosai – többek között a dubaji, a katarai uralkodók, ír, amerikai, ausztrál, japán, szaúdi vagy éppen kínai milliomosok/milliárdosok – közül kerülnek ki. Ezúttal a legdrágább lovat 3 millió euróért (984 millió forintért) adták el, az átlagár pedig elérte a 117 933 eurót (38,9 millió forintot), a medián a 65 ezret (21,4 millió forintot). Ezután a következő két napban az ún. Sportsman's Sale-en már valamivel olcsóbb másféléveseket lehetett venni, 17 500 eurós (5,7 millió forintos) átlagár és 13 000 eurós (4,3 millió forintos) medián mellett, miközben a legdrágább vételért 135 000 eurót (44,5 millió forintot) kellett fizetni.

A MAGYAR VEVŐK TEREPE

Október végén aztán végre elérkezett a magyar futtatóknak és lóversenyüzemnek megfelelő yearling-árverés. Itt ebben az évben a két nap során 387 lovat vezettek fel, amelyek közül 289-et adtak el összesen 1 693 600 euró (több mint 558 millió forint) értékben. Egy évvel korábban mindössze a felvezetett lovak 60 százaléka kelt el, miközben 2019-ben ez az arány már elérte a 75 százalékot.

Az Írországból vásárolt Golden Sea Derby-, illetve Nemzeti Díj-győzelme mellett több onnan vásárolt telivér is nagyon eredményesen szerepelt 2019-ben a Kinross Parkban. Emellett az Ír Telivér Marketing (ITM) társaság vonzó kedvezményekkel, illetve a Goffs is számos marketingfogással csábítja a vevőket.

Így nem csoda, hogy ezúttal is nagy lelkesedéssel érkeztek a vállalkozó szellemű futtatók és trénerek. A nagybevásárlás ezúttal sem maradt el, hiszen magyar számlára összesen 38 yearlinget – 17 mént és 21 kancát – vásároltak, akik mellett még négy, tréningben lévő ló is magyar tulajdonba került. A minimumár az árverésen 1000 euró (328 ezer forint) volt és összesen négy másfélévest vásároltak is ezen az áron, miközben nyolc lovat 4000 eurónál (1,3 millió forintnál) magasabb áron vettek meg.

A LEGDRÁGÁBB MAGYAR VÉTEL

A legdrágább ló, a Fascinating Rock-Entertaining származású mén 8000 euróért (2,6 millió forint) a Franciaországban Listed

351 020 eurót (111,4 millió forintot) fordítottak külföldi lóvásárlásra a magyar futtatók. Ez egyértelműen sokkal nagyobb összeg, mint amennyit magyar tenyésztésűek vételére költöttek – igaz, a választék is sokszorososa a magyar kínálatnak. A 87 új ló megvásárlása azért is meghatározó, mert Magyarországon összesen 450-500 angol telivér áll tréningben.

AZ ÍR GOFFS TÁRSASÁG

A tavalyi legnépszerűbb vásárlási helyszín tehát a Dublintól mintegy 30-40 perces autótútra fekvő Goffs volt, amely az első árverezőjéről, Robert J. Goffról kapta a nevét. A forgalom tekintetében Európa második számú árverési társasága. Az 1866-ban alapított ír vállalkozás az európai piacvezető Tattersalls-hoz hasonlóan az egyedi sajátosságokat – vagyis az ugró- és point-to-point lovak iránti erős keresletet – is figyelembe véve, illetve a kontinens másik három nagy árverési társaságával időben összehangolva alakította ki az árverések

kínálatát. (Írországból a Tattersalls is jelen van, de Angliával szemben itt csak a második számú árverési társaság.) Ennek megfelelően 13 árverést (a többnapostól kezdve a verseny utáni ún. boutique típusúig) tartanak. Ezeket a verseny- és a tenyésztési szezonoknak megfelelően anyakancákat, választott csikókat, yearlingeket, illetve tréningben lévő lovakat lehet vásárolni. A magyar futtatókat a belovaglás előtt álló yearlingek vagy a tréningben lévő lovak érdeklik általában, mivel a tenyésztés luxusát csak kevesen engedhetik meg maguknak.

A HATALMAS ÍR PIAC

A Goffs évente összesen három yearling-árverést tart. Az elsőt október első két napján Orby Sale néven. Itt az ún. prémium kategóriás, vagyis a legdivatosabb származású, Group-versenyt nyert, vagy ilyen szinten eredményes utódokat már adott anyáktól, illetve a vezető ménektől származó másféléveseket vezetik fel. A magyar futtatók

5

6

7

- 1. Free Eagle, az Ír Nemzeti Ménes egy ménje
- 2. Az Ír Nemzeti Ménes alapítója az asztrológia rajongója volt
- 3. Kanca és csikója
- 4. Invincible Spirit
- 5. A Navan lóversenypálya
- 6. Az ír árverési csarnok
- 7. Érkeznek a yearlingek az árverésre

versenyt is nyert Tour To Paris korábbi tulajdonosához, Hammersberg Elemérhez került. A fiatal Fascinating Rock az írek egyik nagyon sikeres ménjének, Fastnet Rocknak a fia, akinek az első évjárata most lett yearling-korú. A mén kétszeres Group 1-es nyelő (Champion Stakes és Tattersalls Gold Cup) 2000 méteren, emellett egyebek között a legjobb idősebb európai, illetve ír ló címét is elnyerte korábban, 2015-ben. Tavaly a Ballylinch Ménesben fedezett 7500 euróért (2,5 millió forintért) és olyan ménnek társaságában áll itt, mint Lope De Vega, New Bay, Lawman, Dream Ahead, Make Believe vagy Beat Hollow. A név nélküli yearling anyja pedig adott már Black Type (Listed vagy annál magasabb kategóriájú versenyben nyelő vagy helyezett) utódot az USA-ban.

MÁS IZGALMAS VÁSÁRLÁSOK

A magyar vételek a legkülönbözőbb fedezőménektől származnak, többek között Teófilo, Dawn Approach, Tamayruz, Markaz, Golden Sea apja, Born To Sea, Kodi Bear, Gutaifan, Ivawood, Epualette, Burationo, Mehmas, Vadamos, Prive of Cir, Es Que Love, Power, Red Jazz, Sir Prancealot is szerepel a listán.

A magyar csapat az árverés izgalmait az Ír Nemzeti Ménes meglátogatásával és a Navan lóversenypályán a versenyeket nézve pihente ki. A ménslátogatás csúcspontját ezúttal is a világ egyik jelenleg legsikeresebb ménjével, az immár 22 éves Invincible Spirittel való találkozás jelentette. A 120 ezer euróért (csaknem 40 millió forintért) fedező mén ontotta magából a jobbnál jobb (főként) sprintereket és mérföldes lovakat (Charm Spirit, Kingman, Shalaa, Fleeting Spirit, Territories, Magna Grecia, National Defence, Signs of Blessing, Born To Sea, Capitain Marvelous, Vale of York, Lawman), akik közül ma már kéttucatnál is több fedezőménként tevékenykedik.

Vonzem Gabriella

Mikor, ki, hol, hogyan?

KALANDOZÁSOK A MILITARY TÖRTÉNETÉBEN

1974-ben járunk, télen vegyes összetételű lovakkal az edzőtábor elkezdte munkáját (lásd az előzményeket a Pegazus 2019/8. számában). Az akkori Lovas Szövetség nem írt ki bajnokságot militaryban ebben az évben sem. Sőt, a '73-as évvel ellentétben egyetlen versenyen sem szerepeltek a militarysok. Ekkor már két évvel voltunk München után és kettővel Montreal előtt. A csúszás és a helyben topogás nyilvánvaló volt, fejlődésről nem beszélhettünk. Az akkori felfogás szerint – mondván, hogy Montreal úgyis messze van, lovas oda nem kerülhet ki – a szakvezetés számára nem volt fontos az ügy. A centralizált edzőtábor terhei pedig egyre jobban Kiskunhalasra maradtak.

Nem volt védhető a military helyben, és nem kapott elég központi támogatást sem. Sőt! Az „öreg”, tapasztalt Adonisz Budapestre, és Bornemissza xx fedezetési állomásra helyezésével már csak a négy-öt éves állomány maradt Halason. Nemcsak az akkori versenyzők körében, hanem a szakvezetők között is (Szabados, Hirling, Babochay) kételyek támadtak a helyes út irányáról. Ekkor készült el a szövetség felé a következő javaslat, ami nem tudni miért, de sosem valósult meg egészen.

„Magyar Lovas Szövetség Elnöksége, Butor Sándor főtitkár elvtárs részére. Tárgy: Jelentés és javaslat a magyar military sport helyzetéről és fejlesztéséről. Sportegyesületünk 1969 óta foglalkozik rendszeresen a military sporttal. Az elmúlt 5 év alatt számos tapasztalatra tettünk szert a versenyek rendezésében, lovasok és lovak felkészítésében. Rendeztünk egy nemzetközi versenyt és résztvettünk három CCI, illetve CCIO versenyen.

Az első időszakban elsősorban az állóképességet tartottuk a legfontosabbnak, míg az ugróképességet 1,20-1,30 m magasságon határoztuk meg.

Az első nemzetközi versenyek ráébredtettek, hogy az állóképesség mellett a magas fokú ugrókészség és képesség is fontos. Ez annál is inkább így van, mert a terepakadályok jellege és mérete gyakran megkívánja az 1,40-1,50 m magasságú ugrásokat. Mivel a magyar ugrósport is

kevés ilyen lóval rendelkezik, így a sok munka ellenére a várt eredmények elmaradtak.

Az olimpia után 1973-74 telén az Országos Lótenyésztési Felügyelőség és a Magyar Lovas Szövetség kezdeményezésére Kiskunhalason a Határőr Dózsa keretében ismét elkezdtünk a military versenyággal foglalkozni, azzal a távolabbi perspektívával, hogy az 1976., 1980. évi olimpiára egy jó csapatot alakítsunk ki.

E célból rendelkezésünkre bocsátottak 18 db 4 éves nyers lovat és 6 fő státuszt kaptunk, amiből csak 3 fő alkalmazása realizálódott. Jelenleg 14 db ló és 2 fő áll egy

edző vezetésével a military keret rendelkezésére [...].

Javasoljuk a military sport decentralizálását az alábbiak szerint.

1. Három főbázist kell kijelölni, pl. Kiskunhalas, Kaposvár, Keszthely vagy Üllő.
2. Ki kell jelölni olyan istállókat, klubokat és méneseket, ahol a military vitelének feltételei adottak. Ezeknek a sportszerveknek a támogatást annak függvényében kell adni, hogy 2-3 lóval military versenyeken vegyenek részt. Ilyenek: Tata, Bábolna, Rádiháza, Szombathely, Hortobágy, Hódmezővásárhely stb.

Magunk részéről, mint az egyik főbázis, kérünk évente 5-6 lovat az igénynek megfelelően biztosítani és egy személyi státust. Ennek fejében vállaljuk, hogy évente rendezünk egy bajnoki fordulót és kötelezzük magunkat, hogy 5-6 lóval a Szövetség által kiírt versenyeken részt veszünk [...].

A fentiek szerint, kb. 40 db lovat lehetne a militaryban foglalkoztatni és dotáció ellenében kötelezni a klubokat, hogy a Szövetség által előírt versenyeken részt vegyenek. Ha már részt kell venniük, igyekezni fognak fel is készülni. Kialakulhat egy egészséges vetélkedés, ami a sportág fejlődését vinné előre.

A fentiek alapján kérem az Elnökséget, hogy a jelenleg nálunk lévő lovakból jelölésünknek megfelelően 3 db lovat hagyjon állományunkban és egy személyi státust. A másik 3 db lovat 1975. januárban jelölé-

sünk, illetve kérésünk alapján kérjük biztosítani.

A fent maradt lovakat a felsorolt főkluboknak szét lehetne osztani.

Kiskunhalas, 1974. szeptember 18-án.

Tisztelettel: Hirling József alezredes, a lovasiskola parancsnoka, valamint Szabados Gyula, a válogatott edzője.”

A jelentés utolsó mondata végleg lezárta a központi irányítás alatt működő military korszakát. A felállított lovakat széthordták szerte az országba, közülük több eredményes sportló lett, például Hadakozó a Bp. Honvédnál.

A military további sorsa a véletlen, és a sportágat „elvetemülten szeretők” kezében maradt.

Álljon itt a korszakot megélt versenyzők véleménye. Mindegyiküknek ugyanazt a kérdést tettem fel: Hogyan élte meg a military sport ezen időszakát 1970–74 között?

HORVÁTH JÓZSEF

(Szül.: 1947., Bábolna; első egyesülete: Bábolna; nevelőedzője: Kappel József; egyesülete: HŐR. Dózsa; edzője: Hirling József). „Sopronba vonultam be katonának 1966-ban, 1967-ben Kiskunhalasra kerültem. Tiszthelyettesként, a díjugrató szakágban lovagoltam a Határőr Dózsában. A militaryversenyzést 1969-ben kezdtem el. 1970-től készültünk az olimpiára. Nehéz edzőtábor, megerőltető versenyek következtek. Pihenés helyett akadályokat építettünk, egyszóval nagy erőpróbnak

2

számított a felkészülés. Sporttevékenységem legnagyobb és legszebb díja az volt, amikor 1972 júniusában közölték velem, hogy – a kezdeti nehézségek ellenére – bekerültem az olimpiai utazó keretbe.

Megfelelő lóállomány hiányában sajnos a militaryzást abba kellett hagynom. A továbbiakban díjugratóként versenyeztem 1979-ig, amikor gerincproblémáim miatt le kellett mondanom az aktív versenyzésről. Ezért leszereltem és családommal Bábolnára költöztünk. Azóta edzősködöm. Jelenleg lovasoktató vagyok a bábolnai lovas szakiskolában.”

VARRÓ JÓZSEF

(Szül.: 1944., Kóka; első egyesülete: 1958 – Bábolnai Export. Bp. Tattersall, 1960 – Újpesti Dózsa; nevelőedzője: Szabados Gyula, Tóth István; egyesülete: HŐR. Dózsa 1964; edzője: Hirling József).

„Nehéz, de gyönyörű időszak volt. Fiatalok voltunk, nagy volt a munkabírásunk és a gyötrelmes három év edzőtáborát, versenyeit – a jó kollektíva miatt is – könnyebben viseltük el. Mindannyiunkban ott lebegett, hogy ha eleget dolgozunk, akkor megérdemelten ott lehetünk az olimpián. Valószínűleg a mai tapasztalatommal, rutinnal sok dolgot másként csinálnék, de az akkori lóállomány, a körülmények, a viszonyok, lehetőségek ennyit biztosítottak. Véleményem az, hogy egy-egy világversenyre nem egy-két év felkészülés kell, hanem hosszú évek folyamatos szakmai munkája és a folyamatos, tervszerű versenyzés. Azt sajnálom, hogy az 1973-as mölblingi kiváló eredmény után Adonisz nevű lovat elvitték. Akkor én úgy döntöttem, hogy ismét és kizárólag a díjugratásban folytatom.”

KRIZSÁN JÁNOS

(Szül.: 1950., Hódság; első egyesülete: 1961-től a HŐR. Dózsa; nevelőedzője: Hirling József; edzője: Hirling József). „Mint legfiatalabb, talán fel sem fogtam, mi történt velem. Amit mondtak, csináltam a legjobb tudásom és igyekezetem szerint. Akkor futott a székér, a világ nem volt elég nagy. Mi meg akartuk hódítani. Mai fejjel biztos sok mindent másképp csinálnék, de a fiatal lóállomány, a lovasok – benne magam is – rutintalansága, a szakvezetés ta-

3

4

■ 1. Hirling József | 2. Horváth József
| 3. Varró József | 4. Krizsán János

pasztalatlansága hozta ezen évek ezen eredményét. Nagy dolog volt ott lenni, köszönöm a sorsnak, hogy 1972-ben olimpián lehettem Münchenben.”

DALLOS GYULA

(Díjlovas örökös magyar bajnok, aki bár militarylovasként az olimpián nem vett részt, de a korszak aktív résztvevője, szemlélője volt.)

„Az 1969–74-ig terjedő időszakban újraéledt a militarylovaglás Magyarországon. Természetesen ezzel nem azt akarom mondani, hogy ennek előtte nem létezett, de más célkitűzések irányították például a szombathelyi lovasok (Makkos Vilmos), a nagyvázsonyi lovasok (Monspart Gábor),

vagy a Budapesti Lovas Klub lovasainak (Lászai József) munkáját. Az említettek kivül számos helyen az országban talán kicsit nosztalgiaiból, kicsit hagyományörzésből, avagy szunnyadó parázsként nem különösebb célokkal vezérelve, egyre több egyesület lovasai kapcsolódtak be a sokoldalú és csodálatos szakmai élményt adó militarysportba. Nem tudok elfogultság nélkül emlékezni azokra a régi szép időkre, amikor más volt a lovassportban a lovasok általános komfortérzete, egymáshoz való viszonya, értékrendje, tisztelete, megbecsülése egymás iránt, szakágra való tekintet nélkül. Ebbe a korosztályba tartozóként megpróbálom feleleveníteni emlékeimet a kiskunhalasi edzőtáborban eltöltött többéves időszakról, átélt élményeimet összefoglalni.

Kedves mai militarylovass barátaim! Hogy ti a mai időkben is boldogan hódolhattok szeretett szakágatoknak, azt – csupa nagybetűvel – KISKUNHALAS-nak és

■ Dallos Gyula

felöltt magyar bajnoki címét díjlovaglásban, 1969-ben. A military vonatkozásában az 1971-es volt talán a legemlékezetesebb, annál is inkább, mert vészesen közeledett az 1972-es müncheni olimpia ideje. Aki számított, az eljött a válogatóversenyre. Az

túlzott bizonyítási vágy, vagy a szerény felkészültség volt az ok, ki tudja. Az bizonyossá vált és az eredmények is igazolták, hogy néhány vidéki, úgymond parasztyerek helyet követelt magának a díjkiosztásnál, úgymint Balogi András Orgonavirág-gal, Léber József Robinzonnal – aki nyereg nélkül teljesítette a nehéz tereppályát, mivel az első ugráson elszakadt a hevedere –, Burucs Balázs Andrissal és jómagam Palavesszővel. Hogy miért mégsem ők kerültek a müncheni olimpiára utazó csapatba, erről azokat kellene megkérdezni, akik a döntés jogát birtokolták. Sajnos az olimpián a magyar csapatot kizárták, egyedül Szabácsi István Adonisszal tudott értékelhető eredménnyel végigmenni. Az olimpiát követően egy hónap múlva ismét Kiskunhalasra vezényelték a válogatott keretbe... Nagyon szép időszak volt, gyönyörű volt a kiskunhalasi tanyavilág és jószágosak a tanyasi emberek. Jó volt hallani azt a rég hallott köszöneti módot, hogy »Adjon Isten Bátyám Uram! Adjon Isten Öcsém Uram!«; vagy hogy »Van-é még aztán abból a jóból!« stb. Mert a tanyavilágban ilyen volt a szójárás. Ebben az időszakban ki kellett, hogy pótoljam ólommal a súlyomat, hogy a felszereléssel együtt meglegyek a versenyben kötelezően előírt 75 kg. A military szakág komoly mennyiségi és minőségi változást élt meg ebben az időszakban, bekapcsolódott az egész ország, olyan nagy múltú és eredményű klub is, mint például a Bp. Honvéd (Vigh Béla Konrád, Hóka, Galambocskám nevű lovakkal) képviseltette magát. Remek versenyek kerültek megrendezésre. Javult a

„A nagy kluboktól a jó közepszerű lovakat, amelyek természetesen állami tulajdonban voltak, hatalmi szóval kezdték átcsoportosítani. Ez az intézkedés nagy ellenkezést váltott ki, joggal”

HIRLING JÓZSEF-nek, valamint kiváló segítőinek, kapcsolatainak köszönhetitek! Ma elképzelhetetlen lenne anyagiakban kifejezni azokat a feltételeket, lehetőségeket, amelyeket a militarysport Kiskunhalason ajándékba kapott és adott. A mai magyar militarysport bölcsője a háború előtt Örkeny, a háború után Kiskunhalas volt és – mily érdekes párhuzam – mindkettő államilag irányított katonai bázis volt és kiváló.

Kisebbs-nagyobb megszakításokkal 1971-től 1974 májusáig élveztem a kiskunhalasi határórlaktanya vendégszeretetét, mint az Országos Lótenyésztési Felügyelőség lovasa, egyébként a BLK versenyzőjeként a Tattersallban és Alagon végeztem edzéseimet Szabácsi István, Stelcer Viktor lovas barátaimmal, Lászai József edző vezetésével. Kiskunhalas nem volt idegen számomra, hisz akkoriban minden magyar bajnoki döntőt itt rendeztek díjugratásban és díjlovaglásban. Itt nyertem például életem első

addigi versenyviszonyokhoz képest sok meglepetés várta az indulókat, mint pl. az izzapos, meredek partú Dong-éri csatorna, a hosszú és meredek homokcsúszda a vízbe ugrással, vagy a Lukács-tanya deszkakerítése, az udvarán elhelyezett löcsös szekérral stb. Volt is meglepetés bőségesen, annyi bukást, lóról esést még nem láttunk – talán

MÚLTIDÉZÉSRE HÍVUNK

E cikksorozat szerzőinek nem feladata a történések miértjének és okának kutatása, feltárása, mi csak a tények közzlésére szorítkozunk. Amennyiben mégis összefüggéseket, esetleg tanulságokat is fellelnének az egyes korszakok sikerei és kudarcai között, akkor lehet, hogy azzal a ma és a jövő sportját is segítjük.

lóállomány is, de még mindig nem vett olyan irányt, amely – párosulva egy jobb kiképzéssel –, helyzetbe tudta volna hozni nemzetközi szinten a magyar militarysportot. A válogatóversenyekre nem azok, illetve képességben és egészségben nem arra a szintre alkalmas lovakkal utaztak. A szakág minden gyermekbetegségével együtt az 1974-es Eb-re reményt keltő együttesek alakultak ki, pl. Róna nevű lovam a megbízhatóság és a képesség, a lovasával való együttműködés szobra volt. Vele később Karig Gábor díjugratásban eredményesen szerepelt. A military országosan szépen fejlődött, javultak az eredmények, köszönhetően Makkos Vilmos és Monspart Gábor szakmai munkájának. Nagy kár, hogy már akkor nem ők irányíthatták a militaryválogatott munkáját. Annak, hogy az Eb előtt, 1974-ben – labdarúgás közben bekövetkezett súlyos lábtörésemmel egy időben – Kiskunhalason feloszlott a militarykeret, annak okát a következőkben látom:

A Lovas Szövetség vezetésében indokolatlanul felerősödött az a felfogás, hogy a magyar lovasoknak csakis militaryban van esélyük világvérsenyeken jól szerepelni, mert erre a magyar ló alkalmasabb, mint díjugratásra vagy díjlovaglásra. Ezért a nagy kluboktól a jó középserű lovakat, amelyek természetesen állami tulajdonban voltak, hatalmi szóval kezdték átcsoportosítani. Ez az intézkedés nagy ellenkezést váltott ki – joggal – a hagyományosan jó ugrólovakkal és eredményekkel rendelkező klubok edzőiből, versenyzőiből. De ugyanígy, Kiskunhalas, a militarysport bölcsője is beáldozta legjobb ugrólovasait, mint pl. Suti Istvánt, Varró Józsefet, Krizsán Jánost, Hriazik Pált, Horváth Józsefet. Kár volt ezekért a szakmailag és erkölcsileg elhibázott lépésekért. A militaryt meg kellett volna hagyni a maga szuverenitásában, önfejlődésében és egy komolyabb szakmai irányítással töretlenül fejlődhetett volna tovább, aminek eredményét azok érezték volna igazán pozitívan, akik azután kiharcolták volna az olimpiákon való szereplés jogát is.

Militarys lovas barátaim, okuljatok a tévedésekből és hibákból. Kívánom, vigyéktek sikerre szeretett szakágatokat.”

Folytatjuk!

Tuska Pál

**HORSE
TRANS
CARGO**

**Horse Trans
Cargo Kft.**

Telefon:
(20) 9357-375

Fax:
(52) 211-005

E-mail:
info@horsetrans.hu

Nemzetközi lószállítás.
Gyűjtőfuvarozás hetente,
igen kedvező árakon.
Versenyekre, igény szerint.

www.horsetrans.hu

BOGNÁRLÓ = MINŐSÉG

kancát adok – csikót kapok

+36-30/631-4883

www.bognarmenes.hu

bognarboriskft@gmail.com

MINŐSÉG = BOGNÁRLÓ

A rendőrlóból lett OLIMPIKON

Épp a minap olvastam egy érdekes cikket George és Monica Theodorescuról, amikor egy orosz barátomtól jött a hír, elment az orosz csoda, az orlov trotter, a gyönyörű szürke Balagur, akit még volt szerencsém fotózni 2005-ben, éppen akkor, amikor lovasával, Alexandra Korelovával először feltűnt Aachenben. A tökéletes piaffot bemutató ló nagy szenzáció volt.

Balagur, a furcsa kinézetű „szörnyeteg” először ügetőlóként kezdte pályafutását, és bár karrierje elején nyert két versenyt, nem volt elég gyors ahhoz, hogy ebben a szakágban folytassa. Így lett belőle rendőrló Nyizsnyij Novgorodban. Alexandra a rendőrlóval melletti istállóban lovagolt és egyazon fedelesben edzett a rendőrökkel a téli hónapokban. Ott figyelt fel először Balagurra, amint egy díjlovasmester díjlovasfeladatokat tanított neki. Ekkor azonban még nem tulajdonított nagy jelentőséget neki. Balagur feltűnt helyi díjlovasversenyeken is, mint kölcsönlő, ekkor vette észre az akkor bírónaként részt vevő olimpión, Elena Petuskova. Szólt Anatolij Balkinnak, aki annak a lovasklubnak és annak a nagydíjas lónak volt a tulajdonosa, akit Alexandra lovagolt. Épp ez idő tájt szakadt félbe a karrierje Alexand-

kifejezetten „büszke” volt, amikor az edzések végén megdicsérte. Alig hét hónapot dolgoztak együtt Németországban, máris készen állt a 2002-es jerezi lovas világbátékokra. Alexandra – bár először zavarban volt, hiszen nem nagyon látni orlov ügetőt a díjlovaslónégyszögben –, csodálattal adózott Balagur hihetetlen intelligenciájának, dolgozni akarásának. Igaz, a sikerhez vezető út nem volt zökkenőmentes, mert Balagur csak akkor tett meg mindent a lovasáért, amikor már maximálisan bízott is benne. A kezdeti nehézségek ellenére szerencsére Balagur imádta Theodorescut és Alexandrát is, így semmi sem állt a fényes díjlókarrier útjába. Ugyan csak 12 évesen kezdte, de 2004-ben már részt vett az athéni olimpián, indult Európa-bajnokságon és világbajnokságon, kiváló egészségének és munkaked-

gyon ritkán hibázott. A „táncoló ló” három erőssége, a piaff, passzázs, perdülés tette őt igazi közönségkedvencé, de nemcsak ezen feladatok tökéletes technikai kivitelezése, hanem az az életöröm is, ahogy előadta. Bár kiváló egészségnek örvendett, 2009-ben a windsori Eb után nyugdíjazta lovasa, visszatért Moszkvába, Balagur pedig élete végéig a Theodorescu család szeretetét élvezhette.

A THEODORESCU CSALÁD

George Theodorescu Romániában született, eredeti foglalkozása ügyvéd, de életét a lovaslónak és a lovaknak szentelte. Még hazája színeiben vett részt a stockholmi olimpián, emellett tagja volt a román sí- és rögbiválogatottnak is. 1958-ban politikai menekülteként disszidált Németországba, ahol ismert lovas és edző lett. Dolgozott a német olimpiai bizottságnak Warendorfban, ahol megismerkedett Inge Winklerrel (Inge Fellgiebel), a világhírű díjugratólovas Hans Günter Winkler akkori feleségével. Miután Inge elvált, feleségül vette Theodorescu. Inge Lengyelországban nőtt fel a Janow Podlaski állami ménest vezető közismert hippológus, Hans Fellgiebel lányaként. Szülei háza Stauffenberg gróf ellenállási csoportjának központja volt, ők voltak azok, akik a második világháború idején Hitler meggyilkolását tervezték. Nagybátyja, Erich részt vett az összekövésben, ezért felakasztották. Apját börtönbe vetették, de a háború után kiszabadult. Inge lovakat képzett a német hadseregnek, 1950 és 1970 között az egyik legjobb lovas volt Németországban. Kétszeres német válogatott, nagydíjas díjugrató és díjlovas, háromszor indult a díjugrató Hamburgi Derbyn és háromszor nyerte meg zsinórban a női díjlovas Derbyt. Ő az egyedüli nő, aki a díjugrató és a díjlovas Derbyben is lova-

„Elég volt csak egy ugrásváltást látnia,
tudta, hogy jó ló, és szinte parancsba adta,
hogy vigyék hozzá képezni”

ra nagydíjas lovának egy sérülés miatt. Balkin egy szakértő véleményére is kíváncsi volt a ló megvásárlása előtt, ekkor látta meg Balagurt először videón George Theodorescu. Elég volt csak egy ugrásváltást látnia, tudta, hogy jó ló, és szinte parancsba adta, hogy vigyék hozzá képezni, mert óriási potenciált lát benne. Azt mondták, nagyon nyugodt ló, képes órákig egyhelyben állni a futballmecsceken, semmi nem ijeszti meg. Mikor Theodorescuékhoz került, akkor tudatosult igazán bennük, milyen intelligens lóval van dolguk. Olyan sajátos kapcsolat alakult ki George és Balagur közt, ami nagyon ritka. A ló mindent George-ért tett meg, imádta őt,

vének hála 18 éves korára érte el a csúcspontot 2008-ban Aachenben, a CDIO nagydíjban megszerzett harmadik helyével, illetve az ugyanebben az évben rendezett hongkongi olimpián elért ötödik helyével. Igazi közönségkedvenc volt! Alexandra tudott olyan európai rajongókról, akik csak Balagur miatt vettek repülőjegyet Hongkongba. A torinói Európa-bajnokságon ő volt az egyetlen ló, amelyet felállva, ovációval ünnepelt a közönség. A bírónak is kuriózum volt őt bíráltni. Fajtájából adódóan nem volt nagy mozgású ló, a nyújtásai nem voltak elég kifejezőek, viszont hihetetlen képességgel rendelkezett az összeszedett munkára és na-

golt. Férjével és Monica nevű lányával díjlovakat képzett, amikor pedig előbbieke versenyekre utaztak, ő volt a család háttér. A vasfüggöny lehullása után sokszor visszatért Lengyelországba, hogy az ottani díjlovagló-sportot segítse, a lengyel válogatott edzőjeként is dolgozott. Lánya többszörös Európa-bajnoki és olimpiai csapataranyérmes díjlovas és edző. George Theodorescu 2007-ben halt meg 81 éves korában agyvérzésben. Felesége, Inge hosszas betegség után 2010-ben, 84 éves korában távozott.

Chris Hector, az ausztrál The Horse Magazine főszerkesztője olyan szerencsés volt, hogy meglátogathatta a Theodorescu családot birtokukon, a Lindenhof Ménesben még George Theodorescu halála előtt. Betekin-

terrierje a lányuknak, ezen felül pedig egy házörző rottweilerjük. A szereposztás változhat, de a karakterek maradnak. Terry, Monica terrierje igazi terrorista, igazi karakter. Monica szerint kannibál, állandóan répát lop a lovaktól. A legrosszabb pedig az, amikor a folyosón kikötött ló orra előtt marcangol szét egy répát és eszi meg.

A répa nagy szerepet játszott a Lindenhof napi életében. George zsebei mindig tele voltak répákkal, plusz egy késsel, amellyel lovaknak méretezett falatokat vágott belőlük. Az emberek gyakran tesznek olyan megjegyzéseket, hogy ők bizony soha nem adnának répát a lovaiknak csak úgy, hiszen a lónak az a dolga, hogy szolgálja az embert. Vajon miért van ez? George Theodorescu

31 éves korában disszidált politikai menekültként Németországba. Amikor megérkezett, azt látta, hogy minden nagyon szervezeten zajlott, a versenyek, a minősítések. Akkoriban a lovakkal való munkát és a programlovaglást is sokkal komolyabban vették. Igaz, akkoriban a nagydíj még 16 perces volt. „Ma már sokkal rövidebb, mert az emberek azt mondják nincs idő”, Theodorescunak viszont az volt erről a véleménye, hogy, akinek nincs ideje a lovakra, az inkább ne foglalkozzon velük. „A lovaknak négy lábuk van, ez a lovasok problémája. Mi, emberek két lábon járunk, teljesen más a súlypontunk, mint négylábú társunknak. Az ember úgy tud egyhelyben megfordulni balról jobbra, mint egy katona. A lóval viszont fordulatot kell lovagolnunk és ez egy olyan probléma, ami semmilyen más sportágnál nem fordul elő. A két, különböző egyensúlyal rendelkező sporttársnak végül közösen kell egyensúlyba kerülnie, ami csak tehetséggel és munkával érhető el. Ha a légtornászok nehezebbé akarják tenni a produkciójukat, akkor a vállukra vesznek még egy embert, és ha az az ember hibát vét, mindketten leesnek. De mindkettőjüknek ugyanott van a súlypontja. Ugyanezek a szabályok vonatkoznak a lóra és lovasra is, de nekik teljesen más a súlypontjuk” – fejtette ki egyszer a szakember.

„Láttam egy balerinát a Bolsoj Balett előadásán Londonban. A hihetetlen előadás után a balerina visszajött a színpadra, lábujjhegyre állt és előadott 30 piruettet. A közönség kikészült. Minden egyes piruett után tapsoltak és hangosan sikoltottak. Amikor befejezte, álló ováció fogadta. A balerina csak lehajtotta a fejét és alázatosan elfogadta a dicséretet. Elhagyta a színpadot, majd visszatért és harminc piruettet csinált a másik lábán. Ettől a közönség tényleg megvadult. Felálltak a székeikre és úgy tapsoltak. A balerina ismét kissé lehajtotta a fejét és alázatosan elfogadta a tapsot. Amikor ezt átültem a lovaglásra, akkor a középvnalat nézem, és a köszönés utáni pillanatok. Amikor azt látom, hogy a lovas felemeli az öklét és önünneplő módon lengeti a karját, eszembe juttatja az alázatos balerinát, aki a művészete és a még magasabb szintű tökéletesség felé elkötelezett. Az ilyen viselkedésű művész lesz képes megtanulni a lovak képzettségének művészetét” – olvashattuk

■ Alexandra Korelova és Balagur debütálása Aachenben 2005-ben

tést nyerhetett a Theodorescu család mindennapjaiba és az edzésekre, az ott töltött időt pedig ekképp summázta: „George és Monica Theodorescu kulturált, finom emberek, akik pont így edzenek és lovalognak.”

BALAGUR OTTHONA CHRIS HECTOR SZEMÉVEL

A Lindenhof Ménes, ahol a Theodorescu család lakott, családias légkörűként jellemezte a The Horse Magazine főszerkesztője, és nem kerülte el a figyelmét, hogy „a kutyapopuláció létszáma sosem változott”. Mint írta, mindig volt egy francia bulldogja a feleségnek, egy agara a férjnek, egy fox-

szerint ez rossz felfogás. „Amikor valami újat kérünk a lovaktól, egy kicsit megijednek, de ha kedvelnek minket, ismerik a hangunkat, tudják, hogy mindig van számukra valami finomság nálunk, az mindent sokkal könnyebbé tesz. A lovak nagyon intelligensek, nekünk kell megtalálni az utat hozzájuk, hogy megértessük magunkat velük.”

GEORGE THEODORESCU TRÉNINGFILOZÓFIÁJA

Egyedi filozófiája szülőföldjéről, Romániából ered, ahol a világháború előtti időkben nagyon magas szintű volt a lovaglás, Theodorescu is kiváló edzőtől tanulhatott.

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

ugyancsak Theodorescu gondolatmenetét. „A díjlovaglás nem csak egy sport. Igen, részben a versenyzésről is szól, és arról, hogy megpróbáljunk elsők lenni, de a díjlovaglás csak akkor gyönyörű, ha jól végzik, amikor a lovaglás és a ló tánca harmóniában van. Ha a lovas még nem érte el ezt a szintet, otthon kell maradnia. Nem szabad nyilvánosan fellépnie” – vallotta.

George mestere a földről idomításnak, melyhez hosszú pálcát használt. Athenában ezt nem engedték, ezért helyette a zsebkenődjével itegetett ütemre, amire Balagur úgy reagált, mintha pálcát lett volna a kezében. A steward berohant a pályára és azt mondta: ne használjon pálcát, mire George azt kérdezte: Hol lát itt pálcát?

HA NINCS IDŐD, NE LOVAGOLJ!

Lássunk néhány érdekes gondolatot Chris Hector interjújából is, amelyet George és Monica Theodorescuvall készített.

Monica lovaglását nézve rögtön feltűnt, hogy

zéig. De soha nem előlről hátrafelé, ezért nem kerülhet a ló homlokvonala soha a függőleges mögé. Olyan szárkapcsolat a cél, ami nem lehet túl könnyű, mert az azt jelentené, hogy a zabla mögé került. Folyamatos kapcsolatra van szükség, de a lovason múlik, hogy ez a kapcsolat mennyire sok vagy kevés. Az edzésen látott ló már elég erős ahhoz, hogy elég önhordása legyen. Nincs szükség rá, hogy Monica „tartsa” a lovat, mert megfelelően a súlypontja alá lép, amihez megvan a megfelelő ereje. A félfelvelelek nagyon könnyen átmennek rajta, a ló átengedővé vált, ezáltal „könnyű” elől, mégis van kapcsolat a szájával.

Az ütemnek, a kadenciározottságnak mindig ugyanolyannak kell lennie. Ügetésben, balra, jobbra, féloldalazásnál, kör lovaglásánál, az ügetés nem változhat. Ettől lesz a lónak egyszerű az önhordás. És természetesen a félfelvelelek, amelyeket a szemléző nem biztos, hogy lát, hiszen a félfelveleleknek láthatatlannak kell lenniük... Egy-egy edzés

tartani a lovat, hogy alálépjen, aztán elvégezni a félfelvelet, úgy, hogy megtartod a lovat a lábaiddal és az üléseddel, és nem engeded szét újra. Ekkor azt érzed, hogy puha lesz a háta, és a nyaka felemelkedik, érzed, hogy támaszkodik. Ez a félfelvelet. De közben soha nem zavarod meg az ütemet.” George Theodorescu lovardájában nincs helye a hiperflexiónak. „Ha valakinél észrevenném, hogy a lova feje a szügyénél van, azt mondanám, hogy szálljon le a lóról, nem akarom ezt látni” – mondta. „Szentségtörés úgy lovagolni”. A túl sok semmiből sem jó. Eközben példának Monica és a sárga Whisper féloldalazását mutatja, amely olyan, mint egy tánc. „Néha az emberek felkiáltanak, nézd azt a féloldalazást, mekkora az átlépés! Pedig csak úgy keresztezi a lábát, mint egy epilepsziás. Miközben a féloldalazásnak olyannak kell látszania, mint egy tánc.”

George Theodorescu szerint a lovasok ma úgy gondolják, nincs elég idejük, gyorsabbnak kell lenniük. „Ha nincs időd, ne lovagolj! Szükséged van tehetségre, de türelemre is, úgy kell a lovadra tekinteni, mint egy barát, nem mint egy gépre” – mondta.

Akkoriban, amikor Németországban kezdett, a bírókkal együtt képezték a lovakat, a bírók pedig a lovasságtól jöttek, egész életüket a lovak között töltötték, lovakkal dolgoztak. „A program végén megkaptad a protokollt a bírótól a pontozással és a szöveges értékeléssel – miben hibáztál, mi volt jó és mit kell tenned, hogy jobb legyél. A háromnapos versenyeken így tudtunk javítani a következő napra. Együtt képeztük a bírókkal a lovainkat. Ma a bírók különböző országokból jönnek, a régi protokoll nem létezik. Gyakran nagyon különböző pontokat adnak, ettől a lovasok összezavarodnak. Pedig a bíróknak segíteniük kellene a lovasokat, nem csak pontokat adni. Hogyan is tanulhatna a lovas, ha az egyik bíró azt mondja fehérré, míg a másik azt, hogy fekete?”

Ahogy azt Chris Hector is tapasztalta, George Theodorescu egyike volt azon mestereknek, akik a legmeghatározóbb alakjai a modern díjlovaglásnak. Az ő hihetetlen szenvedélye, a lovak iránt érzett óriási szeretete és alázata tette Balagurt rendőrlóbból olimpikonná. Nyugodjanak békében.

■ George és Monica Theodorescu

a lova ornyerge sosem kerül a függőleges mögé, ami ugye az elméletben mindig úgy is van, viszont a gyakorlatban sokszor nem ezt látjuk. Monica ezt azzal magyarázta, hogy mindig hagyni kell esélyt az előremozgásra, akkor is, ha egy kicsit többet kérünk hátulról, vagy felébresztjük a lovat, ha ellustult. Hogyan látja ezt a lóról? Nem látja, de érzi, hogy az az energiaáramlás, kapcsolat, amit a ló szájával szeretne elérni, hátulról jön, az aktív és elengedett hátsó lábakkól, a ló hátán és nyakán keresztül a száron át a ke-

alatt Monica több száz félfelveletet alkalmaz. Gyakran látni edzőtáborokban, hogy amikor azt mondja, félfelvelet, a lovasok meghúzzák a szárat és aztán engednek. A lónak lesz egy kis szünet, aztán előlről kezdődik, ez bezavar az ütembe. Ilyenkor Monica azt szokta mondani, ez nem félfelvelet, csak szárhúzó. „A félfelvelet az, amikor először is felveszed a lovat hátulról, aztán nem engeded ki a másodperc töredékéig, de akkor is együtt lovagolsz a lóval. Soha nem zavarva meg az ütemet. Először meg kell

Somogyvári Anett

TIZENNÉGYEN MOCOROGNAK

Ahogy az októberi Pegazusban beszámoltunk róla, Mocorgó néven szakmai programot hirdetett a gyermek korosztályba tartozó lovasok számára a Díjugrató Szakág, a cél a gyermeklovasok képzése az utánpótlás korosztály legmagasabb szintjére. Megkérdeztük ifj. Kövy Andrást, az utánpótlás korosztály szövetségi kapitányát, hogy milyen az érdeklődés az új kezdeményezés iránt, és milyen programokat szerveztek a felvett fiataloknak az elmúlt hónapokban.

Azok a 9-13-év közötti (2006-2010 között született) lovasok jelentkezhetnek, akik rendelkeznek saját lóval, díjugrató rajtengedélyvizsgával és regisztrált edzővel. Mint ifj. Kövy Andrástól megtudtuk, tizennégy gyermeket vettek fel. Elhivatott, szorgalmas, céltudatos, a díjugrató élsport iránt elkötelezett lovasokat válogattak a Mocorgó Program résztvevői közé – olyanokat, akik a jövőben az utánpótlás

válogatottat erősíthetik és a későbbiekben eredményesen képviselhetik hazánkat a nemzetközi versenyeken, mondta. Mind a tizennégy felvett gyermek rendelkezik rajtengedélyvizsgával – ahogy a kiírásban is szerepelt –, részben már kisebb versenyeken is szerepeltek.

Az első edzőtábort már meg is tartották rögtön a jelentkezések elbírálása után, október közepén, a gyerekek a regisztrált

edzőikkel, szüleikkel együtt érkeztek a balatonvilágosi Pulai Lovasparkba. A két-napos edzőtábor során a lovasok jó hozzáállással, szorgalmasan hajtották végre a feladatokat, tudtuk meg.

„A Mocorgó Programban szeretnénk minél több fejlődni vágyó gyermek számára edzési és versenylehetőséget biztosítani. A program célja, hogy a versenyzőket a nemzeti és a nemzetközi gyermekkategóriára megfelelően felkészítsük, így képzettebben, rutinosabban tudnak helyállni a versenyeken. A későbbiekben az idősebb korosztályokba, nagyobb kategóriákba lépve szakmai és tapasztalati előnnyel rendelkezve, jobb eredmények elérésére lesznek képesek” – fogalmazott ifj. Kövy András.

A következő edzőtábort lapzártánk után, december közepén rendezték ugyancsak Balatonvilágoson. A jövő évi tervekben szerepel a tél folyamán még egy további edzőtábor. Az edzőtáborok alatt kiválasztott lovasok számára a következő versenyszezonban versenyorientált összetartásokat írnak majd ki a szervezők.

FOTÓ: SCHÁD PÉTER

COWBOYOK

Magyarországon

Ha azt gondoljuk, hogy a western világának alkonyával eltűntek a vadnyugat lovai a napi használatból, tévedünk. Nem is kell messzire utaznunk, ha látni akarjuk, hogy miként lehet lasszóval befogni, vagy éppen terelni a pusztaban szabadon élő marhát. A Kiskunfélegyháza melletti Fekete Lovastanyán – hasonlóan a Vadnyugat világához – quarter horse és appaloosa lovakkal terelik a nyolcszáz limousin, magyar tarka és blonde d'aquitaine szarvasmarhából álló gulyákat.

A 2010-ben alapított Western Fekete Lovastanya Fekete Benő gyermekekkori álmának valóra válása. A birtok gazdasága húsmarhatenyésztésen alapszik, míg a hajdani legendás Vadnyugat lófajtái segítik a munkát és hobbicélokot is szolgálnak.

A gazdaság indításakor a házigazda egy olyan lófajtát keresett, amellyel terelhetik a marhát. Így bukkant rá az észak-amerikai kontinens két neves lófajtájára, a quarter horse-ra és az appaloosára. Kétszáz évvel ezelőtt ezek az alacsonyabb termetű, fürgé, kiváló munkabírási lovak voltak a segítők a marhaterelő cowboyoknak, sőt kifejezetten e mun-

kára tenyésztették ki őket. Éppúgy ösztönösen terelik a marhát, mint ahogyan a puli a birkát.

Fekete Benő hozzátette, hogy bár kevesen tudják, a marha éppoly gyorsan tud futni, mint a ló. Azoknak a lovaknak pedig, amelyekkel a marha terelését végzik, indulósebességben gyorsabbnak kell lenniük. Erre a feladatra ideálisak az erőteljes farizomzattal bíró quarter horse lovak. Alacsonyabb termetük és súlypontjuk, a 150 centiméteres marmagasságuk a gyors irányváltásnál és a hirtelen megálláskor előnyös. Ekkor hátsó lábukat maguk alá húzva mintegy csúszva fékeznek.

De lovagolni se úgy kell rajtuk, mint a többi lovon. Itt a lovas – éppúgy, mint ahogyan a westernfilmekben láthatjuk – egy kézzel fogja a szarát. A másik kezével a lassót, vagy éppen a coltot forgatja, s a ló irányítását a teljes testével végzi, miközben lábaival a kengyelbe terhel. Sajátos a járása is e lófajtának. A vonuló marha mozgásához igazodó, amely a lépés és az ügetés közöttinek definiálható. Külön neve is van: jogg. Ez a lovas és a ló számára is nagyon kényelmes, akár egész nap tudnak így haladni különösebb fáradtság nélkül. Ám a ló ügetése és vágatása is kényelmet biztosít hosszú távon a lovasnak és lónak egyaránt.

2005-ben kezdődött a westernlovaglás a Fekete Lovastanyán, amikor az első quarter horse mént megvásárolta Fekete Benő. Majd fokozatosan fejlesztette az állományát, amely napjainkra már törzsállomány is egyben.

A házigazda azt is elmondta, hogy mivel hazánkban alig akad olyan hely, ahol a lovasok gyakorolhatnák a marhák körüli munkát, ezért rendszeresen tartanak Black Jackpot napot. Ekkor több csapat verseng egymással a marhaterelési ügyességüket és a csapattagok együttműködési tudását összemérve. A résztvevők két számban próbálhatják ki magukat, a Ranch sorting és Cattle penning versenyeken. Egyúttal a laikusok is megtekinthetik, hogy miként boldogulnak cowboyként a hazai lovasok.

Rangos versenyeknek is otthont ad a Fekete Lovastanya. A Magyar Lovassport Szövetség által szervezett amatőr western-reining versenysorozatnak és az országos bajnokság záróeseményének is a helyszíne volt, illetve a bajnokavatást is ott tartották. Az elmúlt évben nívós díjban is részesültek: a Magyarország Legszebb Birtoka díj média- és közönségdíját is megkapták.

Ugyanakkor a hétköznapi munka során is tudják hasznosítani a cowboyok világának tudományát idehaza. Fekete Benő és csapata legutóbb Nógrádba utazott, hogy különleges lovaik segítségével felkutassanak és befogjanak két tucat elvadult limousin borjút.

Beregi-Nagy Edit

NEGYEDMÉRFÖLDES TÁVON NINCS LEGYŐZŐJE

A westernfilmeknek köszönhetően a vadnyugat szimbólumaivá vált daliás, jóképű cowboyok tanulékony, ürge lófajtáinak története fél évszázaddal ezelőtt kezdődött. A spanyol felfedezők által bevitt lovakból olyat kellett kitenyészteni, amely alkalmas a közel sem kezes, hatalmas szarvakkal bíró, longhorn típusú marha befogására és sok száz mérföldön keresztül terelésére is. A quarter horse és az appaloosa lófajtákat pont e célra megfelelően tenyésztették: rövidtávon gyors vágatású, tanulékonyak, jól kezelhetőek és bírják a nehéz munkát.

A quarter horse az Amerikai Egyesült Államok legősibb és első hivatalos lófajtája. A kontinentet felfedező spanyolok által bevitt kistermetű lovak vadon élő utódait keresztezték az angol telepesek révén odakerült lovakkal a 18. század végétől. Jellemzője a 150 cm-es marmagasság és a különösen jól izmolt far, rövid szarvak, erős lapockák, erős nyak, ék alakú, rövid fej, széles homlok. Ezt a lófajtát tartják a Vadnyugat lovának, mert rövidtávon remek vágatású, így ideálisnak bizonyult a marha befogásánál és a nagy marhacsordák terelésénél. A cowboyok kedvenc virtuskodó szórakozása is e lófajtahoz kötődött. Az alacsony termetű, szívós lovakkal 400 méteres egyenes pályán versenyeket rendeztek. A lófajta neve, a „quarter” is arra utal, hogy negyedmértődes távon a leggyorsabb lónak tartották.

Az appaloosa lófajta eredete a 14. századig nyúlik vissza. Szintén a spanyolokhoz köthető, akik Itáliából vitték magukkal az amerikai kontinensre a feltűnő megjelenésű, pöttyös, párdactarka, vagy deres mintázatot viselő félvér lovak őseit. A spanyoloktól zsákmányolták el e lovakat a Nez Percé indiánok, akik továbbtenyésztették. A 18. században kritikus mértékben lecsökkent az egyedszáma. Szinte az utolsó pillanatban, a quarter horse fajtával keresztezve mentették meg a kihalástól. Az igen látványos, ürge, tanulékony, jól kezelhető, nagyszerű munkakészségű, mindössze 147-157 centiméter marmagasságú, hibátlan lábszerkezetű appaloosa napjainkban a westernlovasok kedvelt fajtája.

ENDOTOXINOK

FitoCavallo®

MIK AZ ENDOTOXINOK?

ENDO = BELSŐ; TOXIN = MÉREG

A Gram negatív baktériumok sejtfalát képező bonyolult szerkezetű molekulák. Miután szabaddá válnak, erősen mérgező hatást fejtenek ki a szervezetre.

Ez egy Gram negatív baktérium...

Ezek itt a sejtfalában található LPS egységek, vagyis az endotoxin molekulák. (LPS = lipopoliszacharid)

Kinagyítva így néz ki:

Az endotoxin molekula a sejtfal része. Amíg nem esik szét a sejtfal, addig nem okoz kárt.

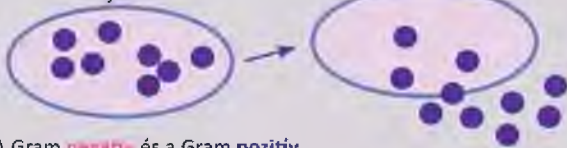

Amikor a baktériumsejt osztódik vagy elpusztul, a sejtfal szétszakad, és szabaddá válik az endotoxin molekula.

VANNAK EXOTOXINOK IS?

ENDO = BELSŐ; EXO = KÜLSŐ.

Igen, vannak exotoxinok is. Ezeket az anyagokat a baktériumok termelik és kibocsátják a külvilágba, anélkül, hogy közben szétesne a sejtfaluk.

A Gram **negatív** és a Gram **pozitív** baktériumok egyaránt termelhetnek ilyen mérgeket.

Az exotoxinok már igen kis koncentrációban mérgezőek!

MIK A GRAM BAKTÉRIUMOK?

Nevüket egy dán mikrobiológusról, **Robert Koch** nevééről kapták. Festékekkel megfestette a baktériumokat, és a festődés alapján két csoportot alakított ki:

1.

A Gram **pozitív** baktériumok kékre és lilára színeződtek.

2.

A Gram **negatív** baktériumok rózsaszínre és pirosra színeződtek.

A szinkülönbség oka a baktériumok sejtfalának szerkezetében rejlik, de ezen felül számos egyéb különbség is akad a két csoport között.

ÉRDEKESSEGEK

Az exotoxinoknak 3 fő típusa ismert:

1. **NEURO**-toxinok: az idegrendszert károsítják
2. **ENTERO**-toxinok: a belekben károsítanak
3. **CITO**-toxinok: sejtmérgek

Enterotoxémia: egyes bélbaktériumok (pl. Clostridium) által termelt mérgek (exotoxinok) felhalmozódása a vérben.

Toxoid: semlegesített toxin, amely egy kémiai kezelés során elveszíti a mérgező hatását, de antigén hatása megmarad (pl.: tetanusz).

HOL VANNAK ENDOTOXINOK?

Mindenhol, ahol Gram negatív baktériumok voltak vagy vannak. Gyakorlatilag mindenütt előfordulnak.

1. A BELEKBEN

A Gram negatív baktériumok a bélflóra szerves részét képezik. Egyesek segítik a rostok emésztését, tehát hasznosak a ló számára, míg mások kórokozók (patogének). A leggyakoribb az *Escherichia coli*.

A ló beleiben mindennap pusztulnak el vagy osztódnak baktériumok, ezért endotoxinok is termelődnek.

A máj kétféle módon gondoskodik hatástalanításukról:

1. Az epesavak nem-mérgező részekre hasítják az LPS molekulákat a belekben.

2. A vérkeringésbe kerülő kevés endotoxint a máj a mérgetelenítés során átalakítja.

2. A TRÁGYÁBAN

A Gram negatív baktériumok egy része a friss trágyával a külvilágba ürül. A levegőn hamar elpusztulnak, így sejtfaluk szétesik és szabaddá válnak az endotoxinok.

3. A LEVEGŐBEN

Noha maguk a baktériumok már régen nem élnek, a sejtfalukból felszabadult LPS molekulák elég sokáig megmaradnak. A levegő kb. 0,001-0,1 mikrogram/köbméter részét alkotják.

4. A LÉGUTAKBAN

A levegőben szálló istállópor egy aktív közeg. Ennek részeként a belélegzett endotoxinok hozzájárulnak az allergiás légúti betegségek kialakulásához.

Illusztráció, szöveg: Marton Zsófia - www.fitocavallo.hu; fitocavallo@gmail.com

ENDOTOXÉMIA LOVAKNÁL

MI EZ?

Amikor a ló **vérében** kóros mennyiségű endotoxin halmozódik fel, endotoxémia alakul ki. Normál esetben csak nagyon kevés lehet ezekből a mérgekből a vérben.

MILYEN FOKOZATAI VANNAK?

ENYHE

Enyhe esetben azt a kevés endotoxint, ami a vérbe jut, a máj és az immunrendszer könnyedén hatástalanítja. Nem jár klinikai tünetekkel, de **számos anyagcserebetegséghez** hozzájárulhat.

KÖZEPES

Az endotoxémia közepesen súlyos formája lázzal, testszerte jelentkező gyulladással, fájdalommal jár. Ez a **Systemic Inflammatory Response Syndrome (SIRS)**. Gyakori következménye lovaknál a patairha-gyulladás.

SÚLYOS

A súlyos endotoxémia kulcsszerepet játszik a **szeptikus sokk (szepszis)** kialakulásában, ami gyakran végzetes a lóra nézve. A korai jelek felismerésével egy állatklinikán megmenthető a ló.

HOGYAN JUTNAK A VÉRBE AZ ENDOTOXINOK?

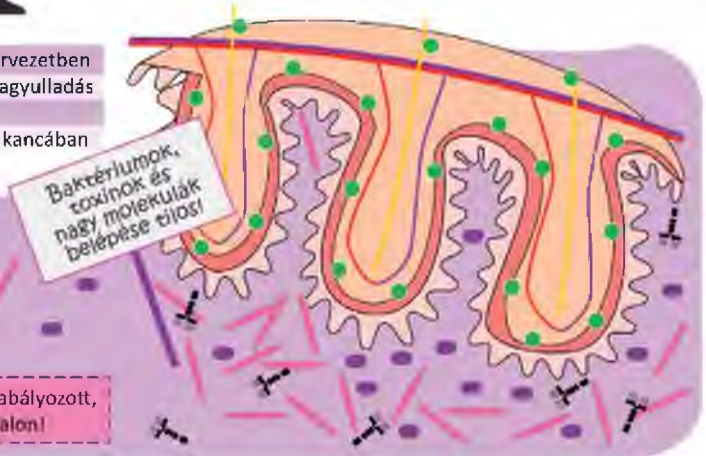
1. kívülről, egy sérülésen keresztül
2. belülről egy fertőzésből
3. a belekből, a bélfalon át

gőcbetegség bárhol a szervezetben
tüdőgyulladás, mellhártyagyulladás
cellulitis, bőrgyulladás
visszamaradt méhlepény kancában

VEDELMI FAL A BELEKBEN

A védőfal (barrier) feladata, hogy elválassza a külvilágot és a belső környezetet. Ebben több résztvevő is közreműködik. Az endotoxinok átjutását gátló rendszer legfőbb részei: a bélhámsejtek, a nyálkatermelő sejtek, a különféle enzimek és az immunrendszerhez tartozó antitestek.

Normál esetben szigorúan szabályozott, hogy mi juthat át a bélfalon!

MITŐL VÁLIK ÁTERESZTŐVÉ A BÉLFAL?

1. Emésztőrendszeri betegség (pl. bélfekély), hasúri műtét.

2. Helytelen takarmányozás (vízben oldódó szénhidrát, olaj, keményítőterhelés).

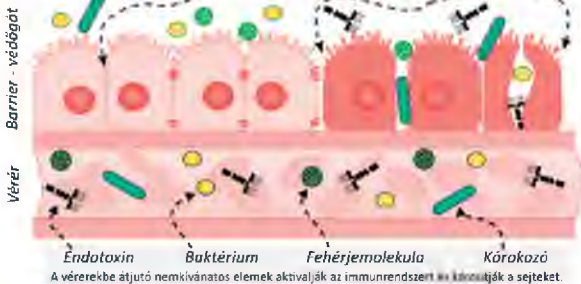
3. Drasztikus antibiotikum-kezelés.

4. vírus-, baktérium- vagy gombafertőzés a belekben.

A bélnyálkahártya vérellátása zavart szenved.

Egyes baktériumok túlzottan elszaporodnak, míg mások elpusztulnak: felborul a bélfloóra alkotó fajok egyensúlya (diszbiózis). Az elpusztult Gram negatív baktériumok sejtfalából endotoxinok szabadulnak fel.

Gyulladás alakul ki a bélnyálkahártyában, amitől megváltozik a szerkezete, a működése és az áteresztőképessége.

TÜNETEK

Enyhe, krónikus terhelés: teljesítménycsökkenés, kisebb mikrogyulladások, anyagcserezavarok. Epehajtó és májvédő gyógynövényekkel támogatható az epesavtermelés.

Súlyos eset:

1. Kezdetben: láz, testszerte gyulladás, levertség, fájdalom
2. Később: meleg sokk (kipirult nyálkahártyák), szapora szívverés, légzés
3. Végén: hideg sokk (szürkés-lila nyálkahártya), dehidratáció, elesettség

Azonnali kórházi ellátás és gyógyszeres kezelés szükséges!
Hideg sokknál már kicsi a túlélési esély.

MEGELŐZÉS ÉS GYÓGYNÖVÉNYEK

- Antibiotikum-kúra után probiotikumok és epehajtó, bélmotorikát segítő gyógynövények
- Hirtelen takarmányváltás, valamint a keményítő-, cukor- és olajterhelés kerülése
- Stressz minimalizálása vagy ellensúlyozása nyugtató gyógynövényekkel
- Emésztőrendszeri fekélyt és májterhelést okozó gyógyszerek használata után májvédő és nyálkahártyabevonó gyógyszerek, gyógynövények
- Anyagcserezavaroknál (túlsúly, inzulinrezisztencia) több támadáspontú fitoterápia

Gyógynövényekkel számos teendő megvalósítható, erről mindig egyeztessünk a lovat kezelő szakállatorvossal!

Lektorálás: Dr. Kutasi Orsolya - lóspecialista belgyógyász állatorvos; kutasi.orsolya@gmail.com

Dr. Mézes Miklós - takarmánytoxikológia szakértő, egyetemi tanár; mezes.miklos@mkk.szie.hu

SEGÍTENEK MEGÉLNI A PILLANATOT

Úgy tűnik, hogy van valami különleges és rejtélyes abban, ha lovakkal vagyunk kapcsolatban. Bármilyen életkorú is az ember, vonzza a lovak varázslatos szépsége, eleganciája, fenséges testtartása és ereje. Ezért úgy tűnik, hogy ma a lovak jelenléte különböző módon megváltoztatja az embereket.

Klinikai vizsgálatok bebizonyították, hogy ha lovak társaságában vannak, megváltozik az emberek agyhullám-mintázata. A lovak jelenlétében jobban megéljük a jelen pillanatot, megnyugszunk, jobban koncentrálnunk és összpontosítunk egy dologra. Átalakulunk.

Különösen az elmúlt húsz évben többet megtudtunk a lovak társaságában jelentkező kedvező hatásokról, és ezt kihasználtuk az ügyfelekkel való terápiás találkozók során. Az ember-ló kapcsolattal összefüggő pozitív tapasztalatok mélyreható gyógyulást mutattak a fizikai, érzelmi és mentális bajok esetén is. Ennek eredményeként autista gyermekek gyakran kezdenek új szavakat mondani, vagy gyakrabban fejezik ki magukat. Ezen túl bántalmazott nők gyógyítják magukat, felépítik az énhatárokat, felállnak és magabiztosabbak lesznek. A főnökök érzékenyebb vezetőkké válnak, a csapatok együtt fejlődnek, amikor megróbnak lovas feladatokat elvégezni.

Háborús veteránok úgy érzik, hogy jobban meg tudnak birkózni azzal, amin keresztül mentek; a traumatikus élmények is kezelhető lovak jelenlétében a szomatikus megtapasztalás révén, és még sorolhatnánk.

Csodálatos megfigyelni, amikor visszahúzó-dó, félelemmel teli embereket rávezetünk arra, hogy a szívükkel kapcsolódjanak, és magabiztosabbá válnak, amikor egy akadálypályán egy 500 kilogrammos állatot irányítanak. A lovak érzékeny lények. Mindig óvatosak és érzékenyek a környezetükben

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

zajló eseményekre. Ugyanannyi személyiségük, fizikai képességük és korlátjuk van, mint az embereknek, akikkel dolgoznak. A legjobb az egészben, hogy a lovak soha nem hazudnak, azonnal és őszinte visszajelzéseket adnak. Ezt a visszajelzést használjuk a lovakkal való oktatás során.

A lovas tapasztalati tanulás szórakoztató és élvezetes lehet, megszünteti a blokkokat

és felszabadít, éleslátást ad és átalakít. Ezek a foglalkozások visszavezethetnek minket a természetes egyensúlyhoz, hogy bízhassunk képességeinkben.

Halmos B. Ágnes

Cugipo M. Onusugosido cikke
a horsereflections.com.au
oldalon jelent meg

**Játsszatok
velünk
2020-ban is!**

A fődíj
egy lovastábor
(vagy lovaglási lehetőség
azonos értékben)
a Csilló Lovasiskola
felajánlásában, de
számos további értékes
nyeremény is vár rátok.

Az új évben új rejtvényvel várunk titeket a Pegazus gyerekrovatában, vegyétek az újságot minden hónapban és figyeljétek a feladatokat!

Részletek hamarosan!

2020

Új év, új lehetőségek

Te mennyire vagy babonás?!

Elérkezett az új esztendő és vele együtt megannyi lehetőség. Leginkább a szilveszter az az ünnepünk, amelyhez kötődően különböző fogadalmakat teszünk: ha elérkezik ez az alkalom, utána majd valami másképp lesz. Te is tettél már hasonlót? A felnőttek világában általában ezek az alkalmak bizonyos rossz szokások felszámolásáról szólnak. Gyermekként te is tehetsz fogadalmat, de ahhoz, hogy be is tudd tartani, jól át kell gondolnod, valóban hoz-e majd jó értelemben vett változást az életedbe, vagy csak azért fogadsz meg valamit, hogy elmondhasd, te megpróbáltad.

Gondolhatsz például arra, hogy mostantól jobban odafigyelek a dolgaimra a lovardában. Idén nem hagyom el a felszerelésem felét az istállóban, hiszen ciki, hogy mindig utánamhozzák. Vagy 2020-ban hordani fogok karórárt és időben elindulok otthonról a lovardába, majd nem beszélgetem el az időt, így nem fogok elkésni az edzésekről. Vagy esetleg: mostantól hetente egyszer kimegyek a piacra és annyi répát veszek, amennyi elegendő a következő hétig, hogy ne kelljen besza-

ladnom egy-egy szemért a zöldségesbe. Vagy talán: a mai naptól leküzdöm a bártortalanságom és egyedül fogom előkészíteni a pónimat a lovagláshoz és nem kérek segítséget, csak ha baj van. Egyedül is meg tudom csinálni, hiszen a társaim is egyedül készülnek.

Látod, nem kell nagy dolgokban gondolkodnod, elég, ha kis lépésekkel haladsz előre és meglátod, ezek közül bármelyiket biztosan meg is tudod majd valósítani. Sajnos féltő, hogy ha túl nagy vállalat teszel és

nem sikerül megvalósítanod, akkor csalódással kezded majd az évet. Hidd el, a kisebb elért célok sokasága visz majd előre! A lovardában számos lehetőség tárul eléd arra, hogy fejlődhess, újabb és újabb célokat érj el. Minden sportban vannak azonban babonák, vagyis hiedelmek, melyekre bizonyos elvárás szerint kell reagálni, különben baj száll az ember fejére. Például biztosan ismered a fekete macska esetét. Mivel ezek a babonák szájról szájra terjedtek és terjednek még a mai napig is,

mint a népmesék, így számtalan verziójukat ismerjük, hiszen minden mesélő hozzátehet és elvehet belőle.

Újévkor sokan fogyasztanak lencsét, babot, hogy sok pénzüik legyen az évben. Vannak, akik éjfélnél szó szerint átugranak az új évbe és, aki nem ugrik, az még az előzőben ragad. Szerencsét hoz az újévi malacka, mint fogás vagy jelkép, kis figura és számunkra, lovasok számára talán legkedvesebb a szerencsét hozó patkó.

Fontos igazság lehet, hogy ahogy telik az új év első napja, olyan lesz az egész év. Ezért remélem, nem felejtess el január elsején a lovardába ellátogatni.

Nem pusztán újévkor tartjuk babonáinkat, hanem egész évben, sőt a sportolókra kimondottan jellemző, hogy bizonyos dolgokat minden verseny vagy fontos alkalom előtt ugyanúgy csinálnak. Példa erre, hogy a futballban Dzsudzszak Balázs mindig a bal lábára húzza fel a cipőjét és ezzel a lábával lép a pályára. Vannak, akik a verseny előtti azonos mozdulatsorban hisznek, de a lovasok esetében több olyat hallhattunk, hogy csak bizonyos segítő lehet a verseny előtt a lóval az istállóban, csak bizonyos ételeket vagy italokat fogyaszt a lovas, vagy csak bizonyos nyeregalátétet tesz fel a lovára, mely valamely neves naphoz köthető. Több ifjú lovas és lova visel kis kulcstartót, medált vagy más amulettyszerű tárgyat, melynek célja a szerencse bevonása, illetve a balszerencse távoltartása. Sok neves lovas természetesen divatot teremt ezekkel az emlékezetes cselekedetekkel vagy eszközökkel, de ne feledkezz meg róla, hogy mások szokásai, emlékei ránk nem feltétlenül vonatkoznak, tehát más amulettje nekünk nem feltétlenül hoz majd szerencsét.

A lovasvilágban is, mint más sportokban, jelen van a szerencse gondolata, de az én tanácsom a boldog új évre számodra, hogy fogadj meg még több szorgalmat, még több alázatot a sport felé, s ha valami nem úgy sikerül, próbáld meg újra és újra. S ha ekkor sem, próbáld úgy, ahogy az edződ mondta a lelegején!

Sok-sok lovardai élményben és nyeregben töltött órában gazdag, emlékezetes új évet kívánok minden kis olvasónknak!

Csilló Rita

FOTÓ: PIXABAY

Az arany ló legendája

Ez az előadás világpremier! A címe: Az arany ló legendája.

Az előadás elején huszárok gyakorlatoztak, majd megjött a törzsfő, és az arany ló, ami a nép lelkét jelképezi. A törzsfő beszélt a gyerekkoráról, és a szerelméről, aki három gyermeket szült neki. A három fiának három próbát kellett kiállnia azért, hogy megtudják, ki vezesse tovább a népet, ki legyen a következő törzsfő. Az első próba akadályugrás volt, ahol mindenki hibátlanul teljesített. Utána jött az etetés. A legkisebb fiú megnézte a ló lábát, nem sérült-e meg. A második próba kocsihajtás volt. Itt is mindenki hibátlanul teljesített. A pálya szélén egy sebesült idős társuk feküdt, és a legkisebb legény felkapta, és magával vitte.

A harmadik próba döntött el mindent. Az utolsó próba lovasíjászat volt. Itt is mindhárom hibátlanul teljesítettek.

Az eredményhirdetésen kiderült, hogy a legnagyobb nem nyert. Erre nagyon dühös lett, és ledobta az íját. A második se nyert, de ő nem lett dühös. A legkisebb nyert.

A legnagyobb testvér társai ellen fordult, és megtámadta a népet, de a nép győzött. Majd megbánta tettét és visszatért a népéhez. Feleségnek azt a lányt választotta a legkisebb fiú, akit megmentett a lányrablótól.

Nagyon tetszett a darab, csak hiányoltam a másik két testvér házasságát.

Utóirat:

Az arany ló csak azt veszi a hátára, aki méltó rá.

Ozsváth Réka Mária (9 éves)

ÉLETKÉPEK december

FOTÓ: SOMOGVÁRI ANETT

CSI2* Budapest (Sportaréna)2019. november 29. – december 1.

November 29., péntek:

1. vrsz. CSI2* 135 cm

1. Oda Charlotte Lyngvaer – Goanita / NOR
2. Técsy Attila – Lucas / Técsy SE
3. Horváth Balázs – PM Chaccera / Airvent Lovas Club

2. vrsz. CSI2* 130 cm

1. Jármly Vince – Cessna / Némethy Bertalan Alapítvány

2. Alasztiics Aliz – Chablis / Pirik Farm

3. Lis Alexander – Castero / BLR

3. vrsz. CSI2* 140 cm GP minősítő

1. Ales Opatrný – Dukato VTH / CZE
2. Jármly Vince – Quirosa / Némethy Bertalan Alapítvány
3. Szentirmai Péter – Express / Ácsi Kinizsi SE

November 30., szombat:**4. vrsz. CSI2* 135 cm**

1. Buza Patrik Zoltán – Opál / Krucsó Lovasklub
2. Horváth Balázs – PM Quintera / Airvent Lovas Club
3. Zárug Gyula – Chris Cross / Simonpuszta NLHE

5. vrsz. CSI2* 145 cm LR Group D

1. Ales Opatrný – Forewer / CZE
2. Markus Saurugg – Baloubet by ETL / AUT
3. Ifj. Szabó Gábor – Lord Classic / Timpex Nyíregyh. LK

6. vrsz. CSI2* 140 cm

1. Ifj. Szabó Gábor – Timpex Bölcsész / Timpex Nyíregyh. LK
2. Oda Charlotte Lyngvaer – Grasshopper / NOR
3. Horváth Balázs – PM Chaccera / Airvent Lovas Club

December 1., vasárnap:**7. vrsz. CSI2* 130 cm**

1. Ifj. Szuhai Gyula – Chacco Boy / Gyula Farm Miskolc LSC
2. Markus Saurugg – Chester 24 / AUT
3. Sopronyi Réka – Donald / Prosper LK

8. vrsz. CSI2* 135 cm

1. Oda Charlotte Lyngvaer – Goanita / NOR
2. Técsy Attila – Lucas / Técsy SE
3. Krucsó Szabolcs – Lady Winner / Krucsó Lovasklub

9. vrsz. CSI2* Grand Prix 145 cm LR – Group D

1. Peter Englbrecht – Ultimus / AUT
2. Natalie Rouckova – Getway W / CZE
3. Faluhelyi Ádám – Filigra 2 / Fábíánscsis Horses SE

CDN-B regionális díjlovasverseny, Kaposvár2019. november 30.**1. vrsz. E4**II. oszt.

1. Nemes Kitti – Wisconsin / Kentaur LSK Tárnok (ifi)

2. Hatvaniné Novák Szilvia – Holly / Somogygyeszi KSK (felnőtt)
3. Kertész Réka – Bálvány / Cserénfa Lovas Klub (ifi)

2. vrsz. A2I. oszt. felnőtt

1. Babinszky Zsuzsa – Zurbaran / Szent László LK

II. oszt.

1. Nemes Kitti – Wisconsin / Kentaur LSK Tárnok (ifi)
2. Gelencsér Zsanett – Esztella / Fehér Patkó LSE (felnőtt)
2. Horbach Júlia – Coconut Kiss / NBHA Hungary Sportegyesület (felnőtt)

3. vrsz. L3I. oszt. felnőtt

1. Babinszky Zsuzsa – Zurbaran / Szent László LK

2. Vámosi Lilla – Alfea (póni) / Pauer LK

II. oszt.

1. Gelencsér Zsanett – Willy Fog / Fehér Patkó LSE (felnőtt)
2. Horbach Júlia – Coconut Kiss / NBHA Hungary Sportegyesület (felnőtt)
3. Fülöp Fanni Zsófia – Gloria / Lovasakadémia SC (ifi)

Díjugrató kiemelt fedeles verseny, Kecskemét (Airvent)2019. december 6–8.December 6., péntek:**1. vrsz. 90 cm nyitott**

1. Piroska Csaba – Grace / Hetényegyházi Hullám

2. Révész Andor Attila – Dézi / Boldizsár Lovastanya E.

3. Jármly Tibor – Chiara MNM / Mizsei Lovastanya SE

2. vrsz. 100 cm kezdő lovas

1. Gondi Gertrúd – Coralina / Hevesi SE
2. Tóth Vivien – Dóri / Mazeppa LC

2. Scheik Vanda – Jaqueline / Vital Lovas Klub

3. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Kormos János – Alzuba / Mizsei Lovastanya SE

2. Sebők János – Cappuccino Nadli F / Zsanai Lovas Sport Klub

3. Szekeres Ágota – Pomme-Pomme / Equest-Sport LC

4. vrsz. 100 cm nyitott

1. Pál Dominika – PM Limeron / Airvent Lovas Club

2. Chiara Frenkel – Amazing Boy / Hetényegyházi Hullám

3. Hajnal Eszter Virág – PM Forward / Airvent Lovas Club

5. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Gondi Gertrúd – Coralina / Hevesi SE
2. Pataki Anna Dorottya – PM Las Vegas / Airvent Lovas Club

3. Gulyás Alexandra – Vackorka / Carlo Lovassport Egyesület

6. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Török Sándor – Jay Jay / Lázár Lovaspark SE

3. Jármly Vince – Róza / Némethy Bertalan Alapítvány

3. Lukács Edina – O-Rose / Hetényegyházi Hullám

7. vrsz. 110 cm amatőr

1. Kristóf Veronika – Carla / Simonpuszta NLHE

2. Busi Sándor – Equest Stella / Equest-Sport LC

3. Koska Szabina – Kincsem Adria / Csilló Lovas Egyesület

8. vrsz. 110 cm nyitott

1. Ábrahám Zsófia – Don Lino / Túrkevei Városi SE

2. Kaska Zoltán – Compact K. V. / Airvent Lovas Club

3. Plavec Szabrina – Carthano / Kentaur Lovas Egyesület

9. vrsz. 120 cm nyitott

1. Sajti Fanni – Quentina / Equitania LC

Magyar Lovassport Szövetség

2. Braunitzer Enikő – PM Balouville /
Airvent Lovas Club

3. Braunitzer Enikő – PM Tamerlane /
Airvent Lovas Club

10. vrsz. 130 cm nyitott

1. Horváth Balázs – PM Casello / Airvent
Lovas Club

2. Horváth Balázs – PM Banderas / Airvent
Lovas Club

3. Horváth Balázs – PM Toledo / Airvent
Lovas Club

December 7., szombat:

11. vrsz. 90 cm nyitott

1. Kertész Vivien – Korax Koheilan' Galád /
Ráckeve Városi SE

2. Tóth Erika – Karenzo / Lovas Csodavilág
Egyesület

3. Mikó-Vécsey Nóra – Angel / Varga
Ménés GYLE

12. vrsz. 100 cm kezdő lovas

1. Kertész Vivien – Korax Koheilan' Galád /
Ráckeve Városi SE

2. Farkas Nóra – Merszi / Szabadidő
Lovasok SE

3. Gorzó Eszter – Carelisko / Szabadidő
Lovasok SE

13. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Bacsa Rajmund – Nikol Heart / Kéktói
Ménés SE

2. Rózsa Gitta – Levente M / Félegyházi LK

3. Szekeres Ágota – Pomme-Pomme /
Equest-Sport LC

14. vrsz. 100 cm nyitott

1. Bodrogi Kata – Fapipa / Kéktói Ménés SE

2. Bacsó Kimberli – Kincsem Calippo /
Állatorvos-tud. Kar TLC

3. Ábrahám Zsófia – Ricsi / Túrkevei Városi SE

15. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Jancsó Janka – Leni L / Táltos Lovas Baráti
Kör Egyesület

2. Ifj. Antal Péter – Rádiháza Jora / Antal
Tanya LSC

3. Hóman Lili – Ister / Airvent Lovas Club

16. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Jármay Vince – Róza / Némethy Bertalan
Alapítvány

2. Zárug Gyula – Kaffino By Boris /
Simonpuszta NLHE

3. Török Sándor – Jay Jay / Lázár Lovas-
park SE

17. vrsz. 110 cm amatőr

1. Kristóf Veronika – Carla / Simonpuszta NLHE

2. Ádám Eszter – Cardigan / Fehér Patkó LSE

3. Koska Szabina – Kincsem Adria / Csilló
Lovas Egyesület

18. vrsz. 110 cm nyitott

1. Ábrahám Zsófia – Don Lino / Túrkevei
Városi SE

2. Ábrahám Zsófia – Forella / Túrkevei
Városi SE

3. Hriazik Tamás – PM T'Angela / Airvent
Lovas Club

19. vrsz. 125 cm nyitott

1. Horváth Balázs – PM Banderas / Airvent
Lovas Club

2. Szotyori Nagy Kristóf – Timpex Jeremiás /
Prosper LK

3. Braunitzer Enikő – PM Balouville /
Airvent Lovas Club

20. vrsz. 135 cm nyitott

1. Horváth Balázs – Hannibál / Airvent LC

2. Horváth Balázs – PM Casello / Airvent
Lovas Club

3. Török Sándor – Norton Z / Lázár Lovaspark SE

December 8., vasárnap:

21. vrsz. 105 cm kezdő lovas

1. Popka Vanda – Varázsló Sámson /
Szabadidő Lovasok SE

2. Gorzó Eszter – Carlisko / Szabadidő
Lovasok SE

22. vrsz. 105 cm 5 éves lovak

1. Székely Csaba – Kiara / Kéktói Ménés SE

23. vrsz. 105 cm nyitott

1. Popka Vanda – Varázsló Sámson /
Szabadi Lovasok SE

2. Gorzó Eszter – Carelisko / Szabadidő
Lovasok SE

3. Hajnal Eszter Virág – PM Stakkator /
Airvent Lovas Club

24. vrsz. 115 cm ifjúsági

1. Hóman Lili – Ister / Airvent Lovas Club

2. Kollár Kata – Colaw S Songtesse / Prosper LK

3. Zólyomi Olivér – Rádiháza Csacsacsca /
Pulai Lovaspark SE

25. vrsz. 115 cm 6 éves lovak

1. Török Sándor – Jayjay / Lázár Lovaspark SE

2. Zárug Gyula – Kaffino By Boris /
Simonpuszta NLHE

3. Zákány-Rác Zsuzsanna – Odett /
Mezőhegyesi Ménés KH SE

26. vrsz. 115 cm amatőr

1. Tóth Zsófia – Charthagos / Prosper LK
2. Hajdú Dóra – Poppy Paste F / Diva Sport Lovasklub
3. Varnyú Lilla – Popeye / Airvent Lovas Club

27. vrsz. 115 cm nyitott

1. Ábrahám Zsófia – Forella / Túrkevei Városi SE
2. Ábrahám Zsófia – Don Lino / Túrkevei Városi SE
3. Dér Tibor – Guus / Kentaur Lovas Egylet

28. vrsz. 125 cm nyitott

1. Braunitzer Enikő – PM Tamerlane / Airvent Lovas Club
2. Horváth Balázs – PM Banderas / Airvent Lovas Club
3. Hriazik Tamás – PM T'Angela / Airvent Lovas Club

29. vrsz. 130 cm nyitott

1. Gimesi Lorena – Timpex Fénykor / Prosper LK
2. Horváth Balázs – PM Toledo / Airvent Lovas Club
3. Horváth Balázs – PM Stanford / Airvent Lovas Club

30. vrsz. 140 cm nyitott

1. Horváth Balázs – Hannibál / Airvent Lovas Club
2. Horváth Balázs – PM Lavarone / Airvent Lovas Club

Fedett pályás fogathajtóverseny, Budapest (Nemzeti Lovarda)

2019. december 7.

1. vrsz. Fedeles egyes fogat

1. Kun Andrea – Tápiószági Lovas SE
2. Varga Roland – ROU
3. D'Ess Gábor – Egri Lovas Egyesület

2. vrsz. Fedeles kettes fogat

1. Fekete György – Nyírbátori Lovas E.
2. Makoviczki Richárd – Aranykalász Lovas Club
3. Fülöpi HLE

3. vrsz. Fedeles négyes fogat

1. Rákóczi Gergő – ROU
2. Szakács Róbert – Nyírbátori Lovas E.
3. Tóth Simon Sándor – Vecsési SE LSZ

4. vrsz. Fedeles póni egyes fogat

1. Majthényi Panna – Ifj. Rozmán Ferenc LSE

5. vrsz. Fedeles póni egyes fogat

1. Ifj. Jámbor Vilmos – Idős Jámbor Vilmos LSE

DÍJTÉTELEK

Rajtengedélyvizsga-csomag (REV díj + REV könyv + sportkártya)	16 000 Ft
Rajtengedélyvizsga-könyv	4 000 Ft
Sportkártya	5 000 Ft
Sportlőbejelentés	8 000 Ft
Pónibejelentés	3 500 Ft
Lónévváltoztatás	35 000 Ft
Éves egyesületi tagdíj	27 000 Ft
FEI nemzetközi lóútlel	
Az adott hónap első munkanapján érvényes MNB árfolyam alapján számítva jelenleg	55 000 Ft
FEI nemzetközi lóútlel	
póniknak	25 000 Ft
FEI nemzetközi lóútlel	
hosszabbítása	
Az adott hónap első munkanapján érvényes MNB árfolyam alapján számítva jelenleg	55 000 Ft
FEI nemzetközi lóútlel	
hosszabbítása póniknak	25 000 Ft
Nemzetközi licenc (Guest licence)	10 000 Ft
FEI lóútlelben névváltoztatás	
Az adott hónap első munkanapján érvényes MNB árfolyam alapján számítva jelenleg	312 000 Ft
Versenyzői licenc külföldi lovas részére	25 000 Ft
Külföldi versenyzési engedély	10 000 Ft
Edzői licenc	15 000 Ft

SAKÁGI LOVAS LICENCDÍJAK**Díjugratás**

Felnőtt B	14 500 Ft
Felnőtt A	20 500 Ft
Felnőtt nemzetközi	26 500 Ft
Ifjúsági B	9 500 Ft
Ifjúsági A és nemzetközi	16 500 Ft
Érvényes licenccel rendelkező militarylovasoknak lehetőségük van 4 000 Ft-ért kiegészítő díjugrató licencet váltani B kategóriában.	

Lovastusa

Felnőtt	14 500 Ft
Ifjúsági	9 500 Ft

Díjlovaglás

I. osztályú	17 500 Ft
II. osztályú	10 500 Ft

Fogathajtás

A kategória	20 000 Ft
B kategória	15 000 Ft
C kategória	8 000 Ft
Póni	8 000 Ft

Lovastorna

Utánpótlás (első év)	3 000 Ft
C, B, junior, senior kategória	7 500 Ft
Nemzetközi Gy, J, S	10 000 Ft

Távlovaglás

Egységes	14 500 Ft
----------	-----------

Western

(jogosultságot ad reiningversenyken való induláshoz is)

Felnőtt	15 000 Ft
Ifjúsági	5 000 Ft

BÍRÓI LICENCDÍJAK

I. kategória	15 000 Ft
II. kategória	12 000 Ft
III. kategória	10 000 Ft
Gyakorló	5 000 Ft

Amennyiben egy bíró több szakágban is hivatalos személy, akkor csak a legmagasabb kategóriájú bírói licencét köteles fizetni.

EDZŐI LICENCDÍJ

Minden kategóriában	15 000 Ft
Amennyiben egy edző több szakágban is hivatalos személy, akkor edzői licencét csak egyszer kell befizetni.	

A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG KFT. TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT A

XI. agrármarketing és -média nap

RENDEZVÉNYRE

HELYSZÍN

AGROmashEXPO - AgrárgépShow, G pavilon VIP terem
(Hungexpo, 1101 Budapest, Albertirsai út 10.)

IDŐPONT

2020. január 22., szerda, 10.00 óra

PROGRAM

10:00 - 10:30	Regisztráció
10:30 - 10:40	Köszöntő Sári Enikő ügyvezető igazgató, Magyar Mezőgazdaság Kft.
10:40 - 11:00	Média (r)evolúció Horváth Roland marketingvezető, Magyar Mezőgazdaság Kft.
11:00 - 11:20	Médiafogyasztási szokások a fiatal gazdák szemével Dr. Weisz Miklós társelnök, AGRYA – Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége
11:20 - 11:40	Generációváltás a mezőgazdaságban - egy fiatal nemesítő tapasztalatai Rádi Feríz ügyvezető Kiskun Kutatóközpont
11:40 - 12:00	Honnan szerzik a szakmai információkat a jövő gazdálkodói? Dr. Mezőszentgyörgyi Dávid egyetemi docens, BCE, agrobusiness szakértő, T-Systems Magyarország
12:00 - 12:20	A FruitVeB kommunikációs stratégiája a változó tartalomfogyasztási szokások tükrében Dr. Domján Erika ügyvezető igazgató, FruitVeB Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és TermékTanács
12:20 - 12:40	Zárszó & együttműködési megállapodás ünnepélyes aláírása

„Fókuszban a generációváltás
és a hatékony kommunikáció!”

A RÉSZVÉTEL INGYENES, DE REGISZTRÁCIÓHOZ KÖTÖTT!

Regisztráció: marketing@magyarmezogazdasag.hu

Információ: 06 1/467-0004 / 117

A RENDEZVÉNY SAJTÓNYILVÁNOS!

DÍJUGRATÁS

Január 16–19. CSI5*-W,
CSIAm, CSIYH1*

– Lipcse (GER)

Január 18. Díjugrató Szakág
éves közgyűlése

– Kiskunhalas

Január 25–26. Országos verseny
– Kaposvár

Január 30. – február 2. CSI2*
– Lublin (POL)

Január 31. – február 2. Regionális
verseny – Kecskemét

Február 7-9. Országos verseny
– Kaposvár

MILITARY

Január 15. Szakági fórum
– Budapest (Nemzeti Lovarda)

Január 24–26. Válogatott edzőtábor
– Pákozd

Február 7–9. Talent edzőtábor
– Pákozd

DÍJLOVAGLÁS

Január 5. CDN-B* – Kaposvár

Február 1. CDN-B* – Kaposvár

APRÓHIRDETÉS

Natúr, szelén, jódos nyalósó,
Salit Minerál, tömbsó, takarmánysók, vá-
kuumsó, étkezési só, pácsó, vízlágyító
sótábla, szódabikarbóna, erdélyi ada-
lékmentes étkezési só 1 kg és 5 kg-os ki-
szerelésben. Első Kft., Tatabánya, Cement-
gyári u. 1. +36-34-311-833, +36-30-
9444-731, elsokft.hu, level@elsokft.hu.

Villanypásztor eladó: 12-220 voltos,
utánvéttel is, 17 ezer Ft-tól. +36-30-937-
8980, +36-70-429-1414 (Nógrád megye).

Villanypásztorok, bivalyerősek, pro-
fik! Kocsis mérnök, +36-30-9470-954.
www.pulivillanypasztorok.hu

**Akkumulátoros és hálózati üzemű
villanypásztorok** eladók. 4 Joule és
8,1 Joule tárolt energiával, tanúsítvánnyal,
gyártótól. Tel.: +36-30-359-7998 (Pest
megye).

BOGNÁRLÓ=MINŐSÉG

Holst., Old., KWPN, BWP, SE, stb.

drága – selejt helyett

garanciával, önköltségen

www.bognarmenes.hu

30/631-4883

Vigo, Kannan, Elvis, Mylord, stb. apától

Kiscsikótól – versenylőig

MINŐSÉG = BOGNÁRLÓ

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ
Szebenyi Dániel

FELELŐS SZERKESZTŐ
Somogyvári Anett

SZERKESZTIK
Kovács Réka
Stróbl Dorottya
Sári Enikő
Horváth Roland

LAPTULAJDONOS
Magyar Lovassport Szövetség

ELNÖK
Lázár Vilmos

KIADÓ
Magyar Mezőgazdaság Kiadó Kft.

ügyvezető igazgatók
Sári Enikő, Hájos László

SZERKESZTŐSÉG

1141 Budapest, Mirtusz u. 2.

Telefon: 06-1/470-0411. Fax: 06-1/470-0410

Információ: Tömpe Anna

tompe.anna@magyarmezogazdasag.hu

Hirdetésfelvétel:

Dohány Árpád, +36-70-232-4231
dohany.arpad@magyarmezogazdasag.hu

ELŐFIZETÉS

A lap megrendelhető a Kiadó címén,
a 06-1/273-2287-es számon
és a szabó.ildiko@magyarmezogazdasag.hu
e-mail címen.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt.
Postacím: 1900 Budapest

Előfizetésben megrendelhető az ország bármely
postáján, a hírlapot kézbesítőknél, a www.posta.hu
webshopban (<https://eshop.posta.hu/storefront/>),
e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen,
telefonon a 06-1-767-8262 számon,
levélben a MP Zrt. 1900 Budapest címen.

Külföldre és külföldön előfizethető
a Magyar Posta Zrt.-nél: www.posta.hu webshop
(<https://eshop.posta.hu/storefront/>),
1900 Budapest, 06-1-767-8262,
hirlapelofizetes@posta.hu

Belföldi előfizetési díj egy évre: 8340 Ft.

TERJESZTÉS

Terjeszti a Lapker Zrt.
A lap megvásárolható a Lapker Zrt.
országos hálózatán keresztül.

NYOMDA

Pauker-Holding Kft.
1047 Budapest, Baross u. 11-15.

Nyomás: 2019. 12. 20.

ISSN: 1786-8955

A Kiadó adatkezelési szabályzata elérhető
a www.magyarmezogazdasag.hu/adatvedelem
oldalon.

© Copyright – Magyar Lovassport Szövetség
Tilos a lap bármely részének bármilyen
formában vagy módon történő másolása,
feldolgozása a Kiadó előzetes engedélye nélkül!

MAGYARMEZOGAZDASAG.HU
az Agrárhíroportál

Onlineüzletág-vezető: Práger Ádám
Szerkesztők: Mizsei Károly, Szőnyi Judit

MAGYAR
MEZŐGAZDASÁG
LAPCSOPORT

Nyerő lapokat Csztunk!

MAGYAR MEZŐGAZDASÁG KFT.

MAGYAR
MEZŐGAZDASÁG
LAPCSOPORT

Lovagold meg a milliókat!

bet. lovi. hu
egyszerűen, gyorsan, online

